

UJ KELET

PARTONKIVÜLI NAPILAP

ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ: Dr. MARTON ERNŐ 77 א. מרטון ד"ר

1 FONT 20 OLDAL TEL-AVIV, 1971 SZEPTEMBER 19., VASÁRNAP 7048. szám

ELŐRE KITERVEZETT PROVOKÁCIÓ

EGYIPTOMI RAKÉTÁK LELŐTTÉK EGY STRATOCRUISER KATONAI SZÁLLÍTÓGÉPÜNKET

A legénység egyik tagja ejtőernyővel megmenekült, a többi hétnek nyoma veszett — A gép roncsait a Csatornától 24,5 kilométerre keletre találták meg — Tegnap délelőtt rakéta-párbaj folyt le a Csatorna két oldalán — U Tant „aggódik”

— AZ UJ KELET KATONAI TUDÓSÍTÓJÁTÓL —

Az egyiptomiak péntek délután SA-2 rakétákkal lelőtték az izraeli légihaderő egyik Stratocruiser típusú szállító repülőgépet a Szezi-csatorna-ától keletre lévő területen, mintegy 22 kilométer távolságra a Csatorna partjától. A 8 főnyi legénység egyik tagja ejtőernyővel kiugrott és megmenekült, míg a személyzet további hét tagjának nyoma veszett. Csatládjait a hadsereg kiterítette.

Mose Dájan hadügyminiszter kijelentette, hogy Izrael rendkívül súlyosan ítéli meg ezt a kétségkívül provokatív egyiptomi támadást, amelyet a tüzsüneti egyezményt megszegve, „könnyűszerrel végre lehet hajtani”.

Az izraeli repülőgép, amely az amerikai Boeing-cég gyártmánya, négy motoros szállítórepülőgép, amely a támadás idején 20–25 ezer láb magasságban szokványos feladatot hajtott végre a Szináj-félszigeten. A gép gyorsasága természetesen nem közelíti meg a lökhajtásos gépek sebességét és így — a magasságot és gyorsaságot figyelembevéve — ideális célpontot képez a szovjet gyártmányú rakéták számára, amelyeket a jelek szerint a Csatornától mintegy 20 kilométer távolságra nyugatra lévő bázisról lőttek ki.

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától). — Mértékadó jeruzsálemi körök tegnap kijelentették, hogy az izraeli repülőgépek tovább folytatták tevékenységüket minden, izraeli fennhatóság alatt álló területen. Az izraeli hadsereg továbbra is biztosítja repülőgépei szabad közlekedését és megüsti minden kísérletet, amely ennek a tevékenységnek a megzavarására irányul.

Hletékes helyen hangsúlyozták, hogy Egyiptom semmiképpen sem teremthet olyan állapotot, amelyben korlátozva lenne az izraeli repülőgépek tevékenységének szabadsága. Ugyanakkor azonban Izrael változatlanul szükségesnek tartja a tüzsünetet és továbbra is érdekelve van annak fenntartásában.

A pénteki egyiptomi provokáció ügyéről a ma reggeli minisztertanács tárgyal.

Kairó (UPI). — Egyiptomi katonai szóvivő pénteken azt állította, hogy az egyiptomi légvédelmi hálózat lelőtt egy izraeli Phantom-gépet, amely behatolt Egyiptom légterébe.

Tegnap azt közölte egyiptomi katonai szóvivő, hogy izraeli Phantom-gépek helyi idő szerint déli 12.20 órakor a Szezi-csatorna partvidékétől keletre mintegy tíz kilométer távolságból Shrike típusú rakétákkal lőttek az egyiptomi rakéta-bázisokat.

A hírrel kapcsolatban az izraeli hadsereg szóvivője is közleményt bocsátott ki és abban közölte, hogy tegnap, szombaton délelőtt 11 óra körül néhány rakétát lőttek egyiptomi állásokból a Csatornától keletre, területünk fölött haladó izraeli repülőgépekre. Csapataink viszonzták a tüzet és repülőink nem sérültek meg.

Külföldi hírmagyarázók rámutatnak arra, hogy a tegnapi rakéta-párbajban említett Shrike-rakéta amerikai gyártmányú, amelyet Vietnamban próbáltak ki. A 3,05 méter hosszúságú rakéta levegőből lehet ki szárazföldi elsősorban pedig rakéta-bázisok ellen és alkalmas arra is, hogy elpusztítsa az ellenséges rakéta-támaszpont radar-hálózatát. A multban nyugati hírforrások azt jelentették, hogy Izrael vásárolt ilyen Shrike levegő-föld rakétákat Amerikától, amelyekkel vadász-bombázóit felszerelte.

New York (IFP). — Tegnap este közölték, hogy U Tant, az UNO főtitkára „mely aggodalommal” értesült az ellenségeskedése kiújulásáról a Közel-Keleten.

Az UNO szóvivője megjegyezte, hogy az UNO közkeletű megfigyelői jelentése szerint izraeliek tegnap lőttek egyiptomi rakéta-bázisokat a Csatorna nyugati partján. A szóvivő ugyanakkor csak annak leszövegzésére szorítkozott, hogy Izrael panaszt nyújtott be egy szállító repülőgépének rakétákkal való megsemmisítése miatt.

Zálmán Sázár államelnök pénteken jeruzsálemi rezidenciáján hagyományos módon fogadta a diplomáciai kar tagjait, akik tisztelő látogatást tettek, hogy újvi jókívánságait tolmácsolják.

GOLDA MEIR A TELEVÍZIÓBAN:

Szerényebb életmódot kell folytatnunk

A miniszterelnök szerint semmilyen közszolgáltatási alkalmazott nem él havi 400 fontból — „A kollektív munkaszervezők mindkét félre nézve kötelezők”

Golda Meir miniszterelnök a televíziónak adott nyilatkozatában annak szükségességét hangsúlyozta, hogy azok, akiknek élet-színvonaluk nem áll összhangban az ország jelenlegi helyzetével — legyenek kissé szerényebbek, legalább is, ami a jólét külső meg-

SÁZÁR ÁLLAMELNÖK UJÉVI SZÓZATA:

„MINDENKINEK SEGITENI KELL AZ ALIJA BEFOGADÁSÁBAN”

Az államelnök az ország belső társadalmi problémáiról beszélt ros-hásánai üdvözlésében

Zálmán Sázár államelnök tegnap este a rádió keresztül intézte szokásos újévi szövegét Izrael népéhez. Az államelnök beszéde bevezető részében rámutatott, hogy az elmúlt év örömdetese a fegyvernyugvás jegyében mult el, sajnos azonban a béke még nem érkezett el és fiaink színe-javának továbbra is készülségben, katonai táborokban kell maradnia.

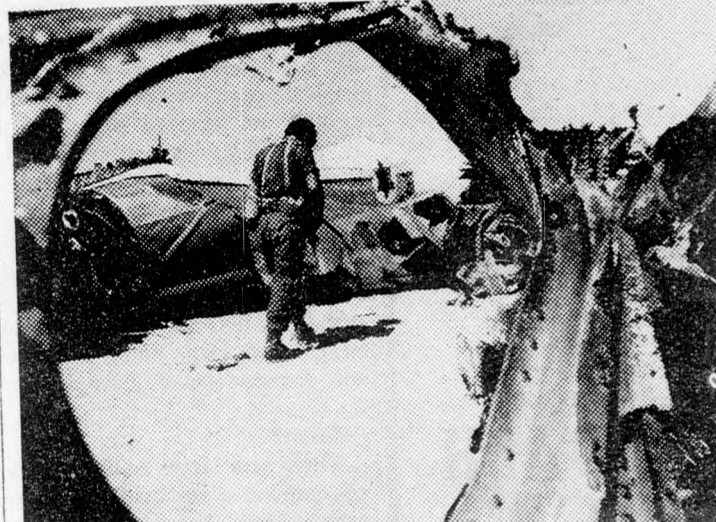
Ezzel kapcsolatban megemlítette, hogy nagy elánnal folyik tovább az Izrael-ellenes szítás ellenségeskedéséről és ezt nem gyengítette az a tény sem, hogy az idén súlyos vizsalyok ütöttek fel fejüket az arab államok között.

Dicsérő szavakkal illette Sázár elnök a gálat zsidóságát, amely továbbra is szilárdan támogatja Izraelt, erkölcsi és anyagi vonatkozásban egyaránt. Megemlítette ezzel kapcsolatban a fokozódó aliját a bőség államaiból és megemlékezett arról a küzelemről is, amelyet a veszélyben élő zsidók folytattak alijázásuk érdekében.

Belpolitikai vonatkozásban az államelnök kiemelte az építkezés nagy tempójú folytatását, ami azonban még a jelenlegi mértékben sem elégti ki az aliját és a fejlődés szükségleteit. Rámutatott ezzel kapcsolatban, hogy az építkezés tempójának elmaradása bizonyos fokú idegességet idézett

elő a nép körében. A „Fekete Párdúcok” problémájára utalva az államelnök sajnálattal állapította meg, hogy a gazdasági rétegződés azok között, akiknek nincsenek meg a szükséges eszközeik a megfelelő élelmészre és azok között, akik könnyűszerrel gazdagodnak meg, — nagyfokú elégedetlenséget szült. „Izrael államának és népének az elkövetkező évek folyamán komolyan és felelősségteljesen kell foglalkozni ezzel a problémával” — mondotta.

Beszéde befejező részében Sázár elnök elégedett hangon állapította meg, hogy az elmúlt év folyamán Izrael népet és különösen az ifjúságot a szellemi ébredés jellemezte. Végül felhívta az ország lakosságának figyelmét annak szükségességére, hogy maximális mértékben segítsék az illetékes hatóságok az olék begyökerezését.

A Stratocruiser roncsai a Szinájban

NISZIM FÓRABBI:

„Erkölcsei süllyedés”

Jicchák Niszim országos főrabbi ros-hásánai alkalmából rádiószózatot intézett az ország lakosságához és arra figyelmeztetett, hogy „az állampalítás óta nem volt még egyetlen korszak sem Izrael történetében, amikor az embereknek annyira kötelesek lettek volna megszívlelni cselekedeteiket, mint ebben az évben. Honvédelmi és gazdasági szempontból kétségkívül nagy dolgok történtek, de erkölcsi szempontból egyre jobban süllyedünk és olyan értékek, amelyek Izrael népének megszentelt és tiszteltet tartott fogalmai voltak, egyre inkább a semmibe vesznek”.

Az országos főrabbi megemlítette még a szembetűnő pazarlást, a minden téren megnyilvánuló erőszakoskodást és az emberi élet szentségének alacsonyulását, ami döbbenetes módon nyilvánul meg, például a közlekedési szerencsétlenségek statisztikájában is. Végül Niszim főrabbi sajnálattal állapította meg, hogy „a gyűlölködés tüze és az erkölcsi alacsonyulás járványa a vallási parancsokat megtartók táborában is felütötte fejt”, ami ellen Izrael egész népének küzdenie kell.

Befejeződött az ásdodi vámörök sztrájkja

Az ásdodi kikötőben péntek reggel befejeződött a vámhivatalok alkalmazottainak sztrájkja. A vámügynökök szervezetének bizottsága péntek reggel rávette a sztrájkolókat, hogy térjenek vissza munkájukhoz. Ennek nyomán a vámörök is felvették a munkát és pénteken már, egészen a szombat beálltáig, szombat este pedig négy órán keresztül dolgoztak, hogy valamennyire tehermentesítsék a raktárakat. Az ásdodi kikötőben ennek nyomán — három hónap után először — nincs semmilyen sztrájk és normálisan folytatódik a munka.

Jó és izletes újévet

az „ÉC HÁZAJIT” „Extra” C. D. olajával, amelynek nincs párja süítéshez, főzéshez és salátákhoz.

Az összes étel, amelyet a közeledő ünnepeken készítenek, izletesebbek lesznek ezzel a kitűnő olajjal.

Ezért mondja mindenki: C. D. olaj páratlan!

NOGA
FEHER ASZTALI BOR, JOBB MINT ANYAN HÁZÁBAN VOLT

Előfizetőinknek, olvasóinknak, hirdetőinknek, minden kedves barátunknak boldog, békés újévet

שנה טובה
kiván az

UJ KELET

LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZÁMA SZEPTEMBER 22-ÉN, SZERDA REGGEL JELENIK MEG!

DRÁGA ANYUKÁNK KOHN SZERÉNA Déva—Jokneám

84-IK SZÜLETÉSNAPJARA SZERETETTEL GRATULÁLUNK, JÓ EGÉSZSÉGET, SOK-SOK BOLDOG ÉVET KIVÁNNUNK

GYERMEKEL UNOKÁJA ÉS DÉDUNOKÁJA

Kedden folytatódik a Jeruzsálem-vita

New York (UPI, Reuter). — A Biztonsági Tanács kedden folytatja vitáját Jeruzsálem ügyéről. A hét végén Egyiptom megbízottja azt követelte, hogy zárják ki Izraelt az UNO-ból, a világszervezete határozatának „semmbévésé” miatt.

IDŐJÁRÁS

A Meteorológiai Intézet tegnap esti jelentése szerint ma némileg csökken a hőmérséklet. Várható hőmérsékleti értékek: Jeruzsálem 21—32, Tel Aviv 22—28, Haifa 23—28, Cfát 22—32, Tiberiás 24—36, Afuta 21—33, Ludd 21—31, Beer Séva 20—32 Ejlát 27—39 fok.

Fájdalomtól porig sújtva közöljük, hogy a hazáért végzett kötelessége teljesítése közben áldozatul esett

IMBAL ELIJAV (KLING) főhadnagy
Rison Lecion

A temetési szertartás ma, vasárnap, 1971 szeptember 19-én lesz Petách-Tikván, a Szegula-temetőben.

A temetés időpontja megteudható a 915627, vagy 910103 telefonszámon.

Gyászolják: felesége Mirjam, szülei Ilus és Dávid Kling, öccse Juda és felesége Judit, apósa, anyósa Friedmann Lajcsi és Lucsi, sógora Jákov és az egész család Izraelben és külföldön

שנה טובה לכל בית ישראל ברכת אדא

ברוס
השנה החדשה

ביגוד מחלט להפסיק הנויים, שי כיינים את ראש השנה בהגיבור שמחה העם הוחרגי מיוחד את בואה של ראש השנה למחשבת ולעשיית השבון נפש אישי ועיבורי כחה. הר עיון המרכזי הטמן בתג ראש השנה אצל ההורים קשור, אומא, בהרהורים נוקבים ומסקרות הישגים ומשקלות לי שם הסקת מסקנות להחיות הדרך לי עתיד לבוא.

ערב ראש השנה של השליש יבוליים או לציון בסיפור כי גם בשנה שחלפה המסכנו ביצירה והתעצמות בכל החוגי החיים. מדינת ישראל — בזכות חוש בית הנאמנים — שוב בשנת חיל, בעד הסקת האש נמשכת בגבולותיה. און צדלי על שמירת כוחותיו ועמד חקר על בטחון המדינה תוך כדי הכנות מתאמצות להגביר את עוצמתו כדי שתהיה מוכנה לכל התפתחות אפשרית. בעתיד, אין זו מליצה כי צדלי חוק היום מאשר אייפסם בעבר.

מדינת ישראל והעם היהודי בנפיו צות התייעבו בשנה שחלפה בראש ה" המבן למען יהיוות המעוקה בכרית המדינית ובאמצעות ערב ישראל, שהיא ריבון המרכזי הרוחני לעם היהודי בי יום חיל. השליטה במשימת קליטה העלייה מארצות הרוחה והמעוקה גם יחד.

אלה הם הישגים בולטים ומרשימים של מדינת ישראל בשנה החולפת. מאבק למען יהיוות המעוקה בכרית אדר נוסף אין להתעמם על השגות המדיניות שנתגלו בשנת הש"א דור" קא בחינם התברר, קיטוב הגיבורים והבריחה, הבלטה המינה של פער הברתי הגברת חוסר סובלנות בין השכבות וקיצוץ אנשים התגברות על סכנת השכירות הפראית — אלה הם סכנת גים אחרים להפעה השליטת השטבי עה את חומתה על פני השנה שעברה.

אנו מאמינים כי סיכויי האור והצל שבימינו מראים בסיפור של דבר מאון הובי. בקהות זו מקדמים אנו את השנה החדשה ומאחזים שנה שלום בטחון ושלוה ליהושבי ישראל והעם היהודי בתפוצות.

Az újév küszöbén

Más népek féltékenységével szemben ellentétben a zsidó nép nem kívánja, hanem elmélkedő elmélyüléssel és lelki szánvánnyal ünnepli az újév, ros hasáná beköszöntését.

Az 5732-ik év küszöbén elégtelleg állapíthatjuk meg, hogy az elmúlt esztendőben is folytatódott az alkotó tevékenység és Izráel megerősödése az élet valamennyi területén. Izráel állama — hűséges polgárai jóvoltából — újabb vívmányokat ért el. Miközben a tüzsünet folytatódott, hadseregünk nemcsak megőrizte erejét és ebből öröközött az állam biztonságára felett, de egyben fokozta is erejét, hogy készen álljon bármilyen jövőbeni esetleges fejleményre. Nem üres frázis az, hogy Izráel hadserege ma sokkal erősebb, mint bármikor történelmünk folyamán.

Izráel állama és a zsidó nép a szétszórásban nagy lendülettel állt ki a szorongatott zsidó közösségek érdekében. Ez elsősorban a Szovjetunióban és az arab államokban élő zsidóságra vonatkozik. Izráel, amely jelenleg a zsidó nép szellemi világközpontja, folytatja az alijja befogadásának munkáját.

Ezek Izráel szembetűnő vívmányai az elmúlt évben. Másrészt nem lehet szemethynni az agasztó tünetek fölött, amelyek az 5731-es, ma befejeződő évben kerültek felszínre társadalmi téren. A társadalmi ellentéték kiéleződése, a különböző csoportok és rétegek közötti türelmetlenség fokozódása, a vadstrájkok elhárpolása, — ezek csak egyes különösi tünetei annak a negatív folyamatnak, amely rányomta bélyegét az elmúlt évre.

Remélni akarjuk, hogy fények és árnyak összegezése után a mérleg végülis pozitív képet mutat. Ennek reményében fogadjuk az új esztendőt és kívánunk Izráel lakosainak és a szétszórta zsidó ságának békét, biztonságot és nyugalmat.

Sáná továt!

BARÁTAINKNAK, ROKONAINKNAK ÉS AZ EGÉSZ MAGYAR JISUVNAK

BOLDOG ÚJ ÉVET KIVÁN

Dr. Marton Gizella és Marton Micháel

2 ÚJ KELET 1971. IX. 19

Kedves olvasó!
Lapunk legközelebbi száma ros-hasáná után az első hét-köznap, tehát szerda reggel jelenik meg. Együttal közöljük, hogy mai számunkból a regény-folytatás anyagtorlódás miatt kimaradt, a regény következő folytatása szerdai számunkban jelenik meg.

ARANYKOR KLUB
(Ben Ami u. 12 — Beilinson u. 9 sarok)
Október 19—20-án, kedden és szerdán 2 napos

éjláti kirándulás

rendezünk!
Program: Szdom: Fúrdés a Holt tengerben! • Beer Séva — Arad — Micepe Rámon — Éjlát: városnézés autóbusszal • Korál-sziget • Uvegáljú csónakázás • Romantikus, nagy műsoros est a Vöröstenger partján • Vicc-és futóverseny • Receptverseny díjjakkal • Hangulat • Meglepetések • A jó hangulatról a népszerű LEICHTNER ELI gondoskodik!

Jegyek — naponta: délelőtt 9—11-ig; vasárnap, kedd, csütörtök d.u. 4—8-ig a klubban! Telefonérdeklődés egész nap 59603 számon. A vezető helyettese: Kaiser Imre.

*** Csak egy kocsi indítunk ***

szne טובה
Békés, boldog, szerencsés újévet kíván olvasóink, vevőink, barátainak

HADASH
KÖNYVTÁR
Tel-Aviv, Nesz Cioná 4, Járkon szállónál • tel. 59684

Világok vajudása napján

Írta: RÖSSEL MORDECHAJ

Nem, nem embertársaimmal kívánok most vitába szállni, hanem Velede, magasságokban székelő Mindenható. Mert úgy érzem, hogy esendő gyermekeid, Izráel fiai hibáik és bűneik, tévelygéseik és útkeresésük ellenére sem olyan rosszak, mint ahogy önmagukról állítják.

„Asámnu, bágádnú, gázálnu”... Vétkeztünk, hűtlenkedtünk, raboltunk, valljuk be mellverdesve és olyan bűnökről tesszünk tanuságot, amelyeket soha el nem követtünk. Tesszük ezt a kollektív felelősség tudatától áthatva, hiszen az egész nép vállalja egyesek eltévelyedéseinek következményeit. De Te, aki előtt nincs titok, aki belelátás az emberi lélek minden zugába, jól tudod, hogy Izráel fiai jók és tiszták.

Ha vannak, akik letérnek olykor útdíjról, akkor is küllönbek nagy, gögös és fennhéjázó népek fiainál.

Ha más népet tétlül volna ki oly sok szenvedésnek és megpróbáltatásnak, mint Izráelt, az nem csak porólt volna Velede, de megtagadta volna tanításaidat. Mert az emberi szenvedésnek vannak határai és amit reánk mértél, csak a mi nemzedékünk idején is, az több, mint amit más nép, vagy egyén elbírná képes. És a nagy és félelmetes vércsapolás után sem jutottunk még el a megpihenés állapotához. Hazahoztál bennünket és jární engedted a szabadság és önállóság útját, de nem adtad meg, hogy élvezhesük a maradéktalan béke állapotát.

Miért?
Miért nem jár ki nekünk, hogy gondatlanul élvezhessük e jó ország áldásait, hogy ne kelljen ál-

„Téfen elénu bórachámim, ki átá hu báái háráchámim”. Fordítsd felénk kegyelmedet, hiszen a kegyelemgyakorlás ura vagy.

Es midőn kinyitod az emlékezés könyvét, amelyben minden halandó sorsa be van írva, mondd ki a nagylelkű, éltető szót: száláchtí.

Kolozsvár és Vidéke Kőre
Ertessítjük a Kolozsvár és vidékéről elszármazottakat, az egykori cionista veteránokat, a volt Tarbut gimnázium tanárait és növendékeit, valamint mindazokat, akiknek kapcsolatuk volt a cionista mozgalommal, hogy a közeljövőben

50 ÉVES JUBILEUMI TALÁLKOZÓT

rendezünk Tel Avívban.
Felkérjük tagjainkat és barátainkat, akik a szervezés munkájában résztvevni óhajtanak, sürgősen közöljék címüket a HOH központi irodájával, Tel Aviv, Hájkaron 61. Postacím: POB. 26033.

Egyben békés, boldog újéztendőök kívánunk egyesületünk tagjainak és barátainak, családjaikkal együtt.
A VEZETŐSEGE

A HITACHDUT OLÉJ HUNGÁRIA KOZLEMENYEI

NATANJA
Az „Onel David” Templomgyesület, Natanja, Söham u. 6, közli, hogy a szept. 10-ig fenntartott és ki nem váltott előjegyek szept. 12-től kezdve az új előjegyek rendelkezése bocsátjuk a Fixler vasútiútben, Herzl utca 34. minden d. u. 5—7 óra között.

Az „Onel David” Templomgyesület Natanja Söham-u. 6. ezúton is küldi jókívánságait és boldog új évet kíván tagjainak és családtagjaiknak.

*Életbiztosítás leszállított áron, bélégyelíték elengedve. Hamburger László biztosítási ügynökség, T.A., Allenby 115. VIII. em., tel. 62 32 51; lakás: Cholon, Ködösó Káhir 4., tel. 84 95 78.

*Békés, boldog újévet és kellemes ünnepeket kíván rokonainak, jóismerőseinek, **Kupferstein József** és családja, Keszária — Chedera.

The Israel National OPERA
21/9 premier • 23/9 Donizetti: SZERELMI BAJTAL
22/9 • 26/9 CIGANYBARO

ÜZLETFELEINKNEK, BARÁTAINKNAK, ISMERŐSEINKNEK
Argobantours
UTAZÁSI IRODA
TEL-AVIV • BOGRASHOV STR. 5
BÁN GYÖRGY

PAZ
FONTOS ÉRTESÍTÉS
JERUZSÁLEMI VEVŐINKNEK
Ime új telefonszámaink
MEGRENDELÉSEKRE
527177-8-9
PAZ OIL CO. LTD., JERUZSÁLEMI FIÓK
Iroda: Hámelech Dávid u. 1., tel. 24391

5731 Elul 29, 1971. szeptember 19, vasárnap

Az Izráeli rádió külföldre sugározott magyar nyelvű adása minden este 20.45 órakor a 53.3 és 51.17 hullámhosszon hallható.

ALLANDÓ HÍRKÖZLÉS (szombat és ünnepnap)
A-MUSOR
8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 17. 18. 19. (és hírmagazin) 20. 22, 23, 24 órák.
B-MUSOR
7.06. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. (köznyelvi műsor) 19.30 (Hidák) 20.30 (román), 20.45 (magyar) 21. 22. 23. 24 és 0.1 órák.
A HADSEREG RÁDIOJA
13. 14. 15. 17. 18. 19. 20. 22. 23 és 24 órák.

EREV ROS HASANA B-MUSOR
6.00: Má toru. 6.10: Torna. 6.20: Hanglemezsek. 6.35: Műsorismertetés. 6.55: Szomszédok. 7.05: Szófogó. 7.15: Hanglemezsek. 7.55: Szófogó. 8.10: Reggeli zene. 8.55: Nagy emberek a kultúrtörténelemben. — 9.05: Hanglemezsek. — 10.05: Házasszonyok. — 12.05: Zenei katonák. — 14.10: Hová menjünk ma este? 14.35: Itt Rivka Micháel. — 15.20: Politikai és társadalmi tudományi ismertetés. — 15.35: Rivka Micháel. 16.05: Elfelejtett művészek és együttessék a mikrofon előtt. — 17.04: Ünnepi műsor Jiszráel Lau rabbi közreműködésével. — 18.07: Jeruzsálemi dalok. 21.05: Miriám Jelan Stekeltz költőné előtérítésére. 22.04: Dalok Erec Jiszráelről. — 23.05: Slomo Nicán énekel. 00.05: hanglemezsek. 01.05: Hátikvá.

A-MUSOR
14.10: Anyáknak és gyerekeknek, 15.05: Az új esztendő alkalmából, 16.30: Az izráeli filmharmonikus zenekar játsszik Boszkovits Uri Sándor műveiből, vezényel Gar Bertini, — szöletta: Uri Tóplitz. 17.05: Ravel, Brahms és Schubert művei, vezényel Örmándi Jend. 17.55: Kozlemények. 18.07: négy olé, négy történet, 18.45: kórusok 19.07: beszélgetés Nátán Peled kultúrtyagi miniszterrel, 20.05: hírmag. 20.30: ünnepi esti hangverseny (stereo). — Muszorszkij, Prokofjeff, Sztravinszkij és Dvorák műveiből. — 22.05: A Scopus hegyről. 23.05: A féltelmets napok zeneműveiben. 00.05: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIOJA
11.00: Hanglemezsek. 11.15: Olasz dalparádé. 11.30: Katonalányoknak. 11.40: Hanglemezsek. 12.30: Chájim Guri a mikrofon előtt, 12.35: Hanglemezsek. 13.30: Sport. 13.35: Héber dalok. 13.55: Közlemények. 14.10: 15.05: Mordechaj Piron tábornok ünnepi beszéde, 15.50: Udvozelat frontkatonáktól. — 16.30: Jicchák Livni események. 17.05: Ünnepi hangos híradó. 17.45: Hagymányok. 19.05: Ünnepi dalok. 20.05: Jó héber dalok, amelyek kimaradtak a dalparádéból. 21.05: 5731-ben történt. 22.05: Az elmúlt év legérdekesebb dalai. 23.05: Táncczene. 01.05: Műsorzárás.

5732 Tisri 1.
1971 szeptember 20, hétfő
ROS HASANA ELSŐ NAPJA B-MUSOR
7.00: Adon Olám. — 7.06: Ünnepi dalok. 8.07: Hanglemezsek. — 8.55: Kírándulási útmutató. 9.20: Hanglemezsek. 10.05: klasszikus és popzene. 11.03: Az 5731. évi dalparádé. 13.40: piutok a féltelmets napokra. 14.10: Ismert és kedves. 16.05: Az elmúlt év a könnyű kritika tükrében. 17.04: Naomi Semer énekel. — 18.07: Zeév Jabotinsky és Szeses Anikó a grafológia tükrében. 21.05: Sosná Dámári, a Dudárán dúró Martin Moszkovits és zenekara. — 22.05: A földi bíróság ítélezik. — 23.05: Itig Manger: Chumaslieder, héber nyelven. 01.05: Hátikvá.

A-MUSOR
8.07: Közlemények. 8.15: hangverseny - Mendelssohn, Bach és Vagner műveiből. — 9.05: A tudomány világából. — 9.35: Jáhál Waerman zomozázik Beethoven műveket. — 10.05: Hangos évi híradó. — 11.03: Haendel, Noám Serif 05. Debussy művek. 12.05: Lea Golober vezényel. 13.05: Anyáknak és gyerekeknek. 13.30: Mozart: C-dúr hangverseny füvölára és hárfára K. 299. 17.05: Márk Lavri: A szent szöveg. — 18.05: Kozlemények. 18.07: Az izráeli nemzetzsásk az új esztendőben Közreműködik: Pincás Szánir pénzügyminiszter. Dávid Horovitz, a Bank Jiszráel kormányzója és Dán Patenkin professor, — 19.07: Az Izráeli Köztársaság. — 20.10: Ünnepi műsor zenében és prózában. 21.00: Mahler: 3. szimfónia, előadja az izráeli filmharmonikus zenekar. — vezényel: Leonard Bernstein. 23.05: Paul Ben Chájim és Ernst Bloch műveiből. — 00.05: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIOJA
11.00: Egyszerűsökök és villámtréfák. — 12.05: Jövendőmondók és asztrológusok az új esztendőről. — 13.05: A betrandik ember. 14.05: Hátikvá. 15.05: Udvozelat dallal egyetektől 16.05: A múlt év a szórakoztató színműveken. 18.05: Beszélgetés Hechák Ben Alárammal. 19.05: A Jádín a mikrofon előtt. 23.05: Uri Zohár eszeveése. 00.05: Műsorzárás.

5732 Tisri 2.
1971 szeptember 21, kedd
ROS HASANA MÁSODIK NAPJA B-MUSOR
7.00: Adon Olám. 7.06: Ünnepi dalok. 8.07: Hanglemezsek. — 8.55: Hanglemezsek az ünnepnapot? 9.04: Hanglemezsek. — 10.05: Mit láttunk tavaly a könnyű színműveken? 19.05: Jozsi Gámn humoros írása 5731-ről. 13.05: Udvozelé dalok. — 13.40: Hátikvá. 14.10: Ismert és kedves. 15.05: Beszélgetés a tavalyi dalparádéból. 16.05: Ezz év szombatán. 17.04: Jachórá Gámn énekel. 18.07: Műsorismertetés hírbáná araboktól. — 18.40: Kozlemények. 21.05: Dalok. 22.04: A szerdái hírtételek. 00.05: Hanglemezsek. 01.05: Hátikvá.

A-MUSOR
8.07: Közlemények. 8.15: Stamtiz és Ravel művek. 9.05: A tudomány világából. 9.35: Ralph Kirkpatrick Rádióvita az Izráeli és a szétszórta zsidó ság: témáról new-yorki, párizsi, buenos-airesi, londoni és jeruzsálemi vitázók közreműködésével. 12.05: Dalok. — 23.05: Haydn műveiből. 13.05: Paul Ben-

Szeptember 19, vasárnap

15.30: Tarka műsor a gyerekeknek.

18.30: „Számí és Szuszu — A kincses sziget” (III. rész).

19.00: Arabnyelvű műsor (hírek, fénykör).

19.30: Svájci szórakoztató műsor.

20.30: Hírek.

20.35: „Sáná továt”. Művészi program az új év tiszteletére, — felolvasással, dallal, rajzzal, szobrásszal és zenével egybekötve, — közreműködik: Gideon Singer, Chana Roth, Ili Gorliczki, Smuel Rudenszki, Noám Serif és Nette Dinar.

21.00: — Ünnepi hangverseny — Mozart hegedűverseny No. 4. Szólista: Pincás Zuckermann.

Az izráeli kamaragyüttest Gar Bertini vezényli.

21.25: Hangos évi híradó.

22.25: A kibuc dalban és zenében, közreműködik a Gevatron. Kfár Szold együttese, Dina Licht, Smulik és Nádáv (Szde Náchum), a Mámáápi trió, a „Ki és ki” együttes, Miri Félix és a „Derech Hagáv” trió.

23.05: Hírek, befejezősül egy mondat a Szentírásból. Hátikvá.

Szeptember 20, hétfő

18.00: Lassy — „A csecsemő”.

18.25: Varázshinta — rajzos mesefilm.

18.30: Arabnyelvű műsor (tudományos film, tüzenetek, hírek, sport).

19.30: Hírek.

19.35: „Dágánjá és Kineret közt” Egy nagyserző álom megvalósításáról, az új és igazságos alapra épült társadalom létrehozásáról mesélnek és énekelnek veterán kibucnyíkok.

20.25: „Ma este, — Ili Gorliczki”. Az ismert rádióprogram nyomán készült szórakoztató műsor. Joná Atári, valamint Jona Lévi, Ruth Lerman, Gália Gát és Miriám Pászkiátszki tónások közreműködésével, rendező: Lengyel Iván.

21.05: „A levél”. Sommerset Maugham novellájának tévé változata.

21.55: Hírek, befejezősül egy mondat a Szentírásból. Hátikvá.

Szeptember 21, kedd

18.00: Rajzfilmek.

18.30: Arabnyelvű műsor (a családunk, hírek, fénykör).

19.30: Hírek.

19.35: „A feláldozás” — Zsidó és nemzsidó művészek rajzai festményei és karcolatai, az Izák feláldozása témára.

19.55: Micsoda egy család. — „Az új Cissy”.

20.20: Hangos évi híradó.

21.20: Az angyal. — „A műgyűjtők”. Ha a lány szeméinek hinni lehet, akkor a színtiszta igazat mondja, viszont Simon Templarnak kételyei vannak aziránt, hogy a mondanivalója fedi az igazságot. A lány ugyanis azt állítja, hogy a családi vagyonból származó értékes műgyűjteményt bocsátja áruba és vannak bizonyos titokzatos személyek, akik el akarják rabolni a gyűjteményt. Ha azonban a lány hazudik, akkor mi ennek az oka?

22.10: Hírek, befejezősül egy mondat a Szentírásból. Hátikvá.

22.10: Hírek, befejezősül egy mondat a Szentírásból. Hátikvá.

22.10: Hírek, befejezősül egy mondat a Szentírásból. Hátikvá.

22.10: Hírek, befejezősül egy mondat a Szentírásból. Hátikvá.

22.10: Hírek, befejezősül egy mondat a Szentírásból. Hátikvá.

22.10: Hírek, befejezősül egy mondat a Szentírásból. Hátikvá.

22.10: Hírek, befejezősül egy mondat a Szentírásból. Hátikvá.

22.10: Hírek, befejezősül egy mondat a Szentírásból. Hátikvá.

22.10: Hírek, befejezősül egy mondat a Szentírásból. Hátikvá.

22.10: Hírek, befejezősül egy mondat a Szentírásból. Hátikvá.

22.10: Hírek, befejezősül egy mondat a Szentírásból. Hátikvá.

22.10: Hírek, befejezősül egy mondat a Szentírásból. Hátikvá.

22.10: Hírek, befejezősül egy mondat a Szentírásból. Hátikvá.

DÁN DALMÁT:

VITÁVAL FÜSZEREZETT AUTÓT A RIVIÉRÁN

A kis Fiat szorgalmasan falta a kilométereket, amint Nizza felé száguldottunk a sziklákba vágott keskeny szerpentinon. Elhagytuk már Mentont, a határállomást és alattunk a francia Riviéra azurkék tengere ölelkezett Villa-Franca festői szirtjeivel. Mindenfelé luxusszállodák, luxusvillák.

— Kie ez a palota? — kérdem Luciot.
— Azt hiszem, Aga Kháné, — feleli mély megvetéssel.

Lucio haladó szellemű fiatal olasz költő és újságíró, aki csöppet sem rajong a felső tízezerért. Hat évvel ezelőtt ismerkedtem meg vele, amikor mindketten díjat nyertünk egy olasz irodalmi pályázaton. Már akkor is véstőlősen előzékeny volt, de ez most szinte mániáivá fokozódott nála. Egy kurta hét leforgása alatt kétszer átfuvarozott fürge kis Fiatján Franciaországba és kétszer San Remobá. Szépen berendezett lakása, kedves felesége és tündéri kisfia van. Azt hiszem, hogy bármelyiket a három közül szemrehányás nélkül kölcsönadta volna, ha kérem. Elutazásom reggelén értem jött a szállodába, hogy kivigyen a vonathoz és egy akkora babát hozott ajándékba a lányomnak, mint ő maga. Mármint a lányom. Hitvesem és én, rézből készült diszes öröknapit kaptunk. Egy darabig elég lesz. Szóval, igazán nem lehet ráfogni Luciora, hogy rossz chaver.

A vámnál, az udvariasan szalutáló francia rendőrökre Lucio megjegyezte, hogy szadista disznók. Valamivel később pedig hoz-

zátette, mivel érezte, hogy ez talán kissé erős: — Minden rendőr szadista disznó!

Kiderült, hogy néhány évvel ezelőtt a pajtásaival átment tünnetni Franciaországba. Letartóztatták és a rendőrségen jól elagyabugyálták. Azóta nem kedveli a francia rendőröket.

— Nézd, — mondtam neki az idősebbek atyáskodó fölényével, — én hosszú évekkig laktam Magyarországon, de sohasem jutott eszembe, hogy átruccanjak tünnetni a szomszédos Szovjetunióba. Pedig lett volna miért. Most a kies Bát-Jámban élek, de még egyszer sem gyúlt meg a bajom a damaszki rendőrséggel amiatt, hogy izraeli állampolgár létemre átmentem tünnetni Szíriába az ottani visszásságok ellen. Az ilyesmit sehol sem jutalmazzzák...

Közben robogtunk a szerpentinon, álmélkodva néztem a mesébe illő tájat. Nem hülyék az emberek, hogy ugy oda vannak a Riviérára! Egyszer csak váratlanul megszólal Lucio:

— Egy asszonyt és két gyereket agyonlőttek az izraeli katonák Gázában! A mai újság írja. Mondd, miért tették?

— Nyilván az is benne van a mai újságban, — morogtam kedvetlenül. Most Nizzára és Monacóra gondolok és pillanatnyilag határtalanul nem érdekel Gáza, El-

Áris, meg a többi világváros ott Áskelontól délre.

— Az újság csak azt írja, hogy az izraeli katonák agyonlőttek egy asszonyt és két gyereket. Ez neked nem elég?

— Nekem elég, csak a Fatachnak nem! Ha éppen tudni akarod, az ilyen tragédiák rendszerint úgy történnek, hogy valamelyik arab testvérünk egy forgalmas utcán, vagy téren kézigránatot dob az izraeli őrdjára, a katonák utána lönek természetesen és — sajnos — előfordul, hogy a járőrök közül is áldozatul esnek az incidensnek.

— Nem kell a forgalmas utcán lövöldözni!

— Nem kell a forgalmas utcán kézigránatot dobálni!

— A cionizmus eredményeként ma három millió arab menekült él táborokban, szűkös körülmények között!

— Csak másfél millió!

Először mindenesetre lealkuszom a menekültekből, aztán majd meglátjuk. Egyszerűen nincs erőm ezzel a kedves fiuval nyilvánvaló tévedésekről vitatkozni a földgötyög egyik legszebb vidékén. Harminchét éves koromban jutottam ide először. Ki tudja, mikor látom újra Nizzát! Most azzal töltöm a drága és szép időt, hogy Luciónak bebizonyítsam, miszerint Jászser Áráfát nem csodálhatom a szabadságáért, hanem...

— Az izraeli agressziót követték el az arabok ellen!

— Nem akarlak megbántani, Lucio, de ha jól emlékszem, Nasszer apó zárta le a Tírán szorost.

— Azért még nem kellett volna támadni...

— Hanem szépen megvártuk volna inkább, amíg a határainkon felsorakozott arab hadserők előrenyomulnak, mondjuk harminc kilométert. Van, ahol maga az egész ország keskenyebb harminc kilométernél...

Ez egy kicsit gondolkodóba ejti Luciot, majd jobb híján újra előjön a táborokban sanyúlódó asszonyokkal és gyerekekkel.

— Ezeknek a sorsa engem se tölt el különösebb örömmel, de asszonyokkal és gyerekekkel, sajnos, ma még nem lehet békét kötni, csak vezető politikusokkal. S az arab államfők jelenleg csupán a fogvicsoritásnál tartanak. A minden hájjal megkent Szádátot is beleértve.

Megérkezünk Nizzába. A gyönyörű tengerparti sétány zsufolva van emberekkel. A vizen karecsu yachtok síklnak. A szállodasor előtti elegáns cukrászdákban csodálatos fagyalt-köteményeket szervíroznak a nesz-telenül suhanó pincérek. Egy monstre drogéria kirakatában valóságos parfümfesztivál

látható. Csak tudnám, hogy melyik fajtát favorizálja a feleségem! Szerencsém nem jut eszembe a neve...

Lucio motyog valamit mellettem az izraeli börtönök rémségeiről.

— Most már aztán hagyj abba, vagy beléd ereszték egy sorozatot! Nálunk senkit sem végeznek ki! Érted?! Még, ha tömeggyilkos vagy, akkor sem! Az Arroyo gyerekek gyilkosa sem kapott halálbüntetést! Aki betette a kézigránatot a két kisfiu mellé az autóból. Ez a híres izraeli szadizmus! Tudod, kik vagyunk mi? A világtörténelem legdíjtansabb megszállói!

Visszafelé megálltunk Monte Carlóban. A harminceletes acélvázu üvegsodák tövében még védtem egy kicsit Mose Dáiant és esetleg a nyitott hidak politikájának előnyeit, majd elindultunk haza, Olaszország irányába.

Az járt a fejemben, hogy átugorhatunk volna Cannesba, vagy Saint Tropezba, mert akkor még elbeszélgethettem volna Lucióval a Dzsibálai menekült-táborban legutóbb fogatósított biztonsági intézkedésekről is.

AZ EGYESÜLT NEMZETEK ERŐS MOSTOHAGYERMEKE

(Folytatás a 3. oldalól)

Az amerikai hivatalos nyilatkozatok ellenére Joseph Sisco kedvezően fogadta Mose Dájan hadügyminiszter kijelentését, hogy Izraelnek „végeleges kormányként kell viselkednie a területeken”, ha az arabok makacssága miatt késik a békekötés. Sisco szerint ez figyelmezteti az arabokat, hogy az idő nem az ő javukra dolgozik. Ugyanakkor a külügyminiszter-helyettes Izraelt is figyelmeztette, hogy az idő múlása háborús veszélyeket rejt magában.

Valójában az amerikai kormány nem hisz a közelkeleti háború kiújulásában és William Rogers rövidesen megkezdte a tárgyalásokat

Andrej Gromikóval, hogy legalább is a tűzszünet fenntartását biztosítsa. Visszatérünk tehát a kéthatalmi párbeszédhez, amely tavaly eredmény nélkül szakadt meg. Ezáltal azonban a két világhatalom tudatában van annak, hogy Izraelt fenyegetésekkel és presziókkal nem lehet rábírní fontos létevékeinek feladására, az egymással civakodó araboknak pedig nincs erejük fenyegetéseik megvalósítására. A két világhatalom a fegyveres konfliktus elkerülésére törekszik.

A mostohagyerek elpöflése után az UNO-család összejövetelén, a két „nagybácsi” mindenki számára áldozatot jelentő, de elviselhető átmeneti béke létrehozására fog törekedni.

Hölgyeim!
Kifogástalan szabású elegáns szoknya
BINDER KONFEKCIO
Tel-Aviv, Náchlát Benjámin u. 21, tel. 623081
● Rendeléseket méret után vállalunk ●

MAMÁK FIGYELMÉBE!
Felöltöztetjük gyermekeit
18 éves korig
a legújabb divat szerint.
MINDEN EXKLUZIV!
MÁRTA TEL-AVIV • BEN JEHUDA 30
Telefon: 22 82 92
● ES KELEMES UNNEPEKET
vevőinknek, rokonainknak és jóbarátainknak ●

Reichman
● **DIVATÁRUHÁZ**
Rámát-Gán • Bialik 46,
telefon: 73 12 98

HÖLGYEK FIGYELMÉBE!
Megérkeztek a legújabb (1971-1972) modellek! * Rubák, cocktail-rubák, kosztümök anyagból is. * Külön állapotosruha osztály. Rámát-Gánban egyedüli legnagyobb választék. KIVANUNK KEDVES VEVŐINKNEK, ROKONAINKNAK ÉS BARÁTAINKNAK ●

Közöljük t. vendégeinkkel, hogy javítás és általános remont miatt éttermünk szeptember 23-tól zárva lesz.
A nyitás dátumát közölni fogjuk.
Ezúton kívánunk vendégeinknek, rokonainknak és barátainknak
שנה טובה
„MON JARDIN” étterem
PAUL MARGALIT
TEL-AVIV • BEN JEHUDA 186 ●

KOVÁCS EDITH KOZMETIKUS
KIVÁN PÁCIENSEINEK ÉS BARÁTAINAK
שנה טובה

- Végeleges szőrtelenítés
- Legmodernebb arcápolás
- Ifjúkori pattanások tökéletes kikezelése
- Dipl. Bécs — Budapest

T.A., KIKÁR HÁBIMA 2., tel. 222930

HAMÁKOR fodrászkellékek és parfüméria
T.A., Rech. Hánegev 4

SCHWARTZ MAGDA ÉS SÁNDOR
Pétách-Tikva, Rech. Pika 12
kiván rokonainak, jóbarátainak, vevőinek, ismerőseinek és a magyarájkú jisuvnak
שנה טובה ושנה טובה

BÖRKABÁTOK
nők és férfiak számára, készen és rendelésre, a legjobb minőségben, kedvező árakon.
FARKAS, Tel-Aviv, Akiba Éger 8,
Tácháná Merkazit, — az 52-53-as autóbusszal szemben. שנה טובה

שנה טובה
EDIT-ITA fűzőszalon
KÉNYELMES GYÓGYFŰZŐK
HÁT- ÉS DERÉKFÁJÁS ELLEN
FŰZŐK, MELLTARTÓK, FEHÉRNEMU
készen és mérték után.
Ortopéd fűzők, protézisek
BNE-BRAK • Zechárja u. 5. (Akiba u. 121. sarok)

VÁMOS ORTOPÉD SPECIALISTA
MODERN BETÉTEK MINDEN CIPŐBEN HORDHATÓK
● EJJEL-NAPPAL VISELHETŐ SÉRVEKÖTŐK ●
● ORTOPÉD FŰZŐ HASKÖTŐ ● GUMIHARISNYA ●
Tel-Aviv, Passage, DIZENGOFF ST. 155 ● Tel. 22 72 84
שנה טובה

BÖRKABÁT
1971-es modellek, kitűnő minőség — rendelésre
GLUCK
PETACH-TIKVA, MONTEFIORE 16
Vevőinek, rokonainak, barátainak kíván שנה טובה

NÁTÁN GILBOA BEMUTATJA
AZ IZRAELI KÖZÖNSÉGNEK:
MAX PERLMAN
A KITÜNŐ KOMÉDIÁBAN
M'ken lébn nor m'lozt nist
2 felvonás, 4 kép. ● Irta: Israelov.
Rendező: M. Perlman ● Vezényel: Saul Berezovski
Szereplők: Jákov Alperin, Gita Galina, Dávid Káplán, Ilana Gál, Mose Sturm, Bela Blau, Menora Záháv, Méir Rodenski, Mirjam Friedmann
GÁLABEMUTATÓK

Szerda, 9. 29. (Jom kipur kimenetelekor), este 9 Kedd, 10. 5., 8.30	Szombat, 10. 2., 7 és 915 Hétfő, 10. 4. (Mocáé szukot) 7—9.15
Tel-Aviv — Ohel Sém	Tel-Aviv — Ohel Sém
Csütörtök, 9. 30., este 9 Bát-Jám — „Bát Jám”	Péntek, 10. 1. 8.45 Haifa — Orach
Vasárnap, 10. 3., 8.45	Szerda, 10. 6. 8.45
Kirját Motzkin — Orot	Herzlia — Dávid
Csütörtök, 10. 7. 8.30 Hétfő, 10. 11., 9-kor	Szombat, 10. 9., 7 — 9.15
Jeruzsálem — Mitchell	Rámát Gán — Rámá

MAGDA FÜZŐ
Tel-Aviv, Dizengoff 155
(Passázás)
MELLPROTEZIS
Divatos fűzők, melltartók, speciális gyógyfűzők hátfájás, dalmak ellen, operációk után orvosi rendelésre is.
שנה טובה

A FINOM BÖRÁRUK SPECIALIS ÁRUHÁZA
H. ZENTNER & CO.
Kéztáskák ● Kofferek ● Utazási cikkek
TEL-AVIV, PINSKER U. 4., I. EM.
(„Noga” kávéház épület)
ÖSSZES VEVŐINKNEK ÉS BARÁTAINKNAK
KIVANUNK SZIVÉLYES שנה טובה

SCHEFFER MOSE
BUTORUZLET
Tel-Aviv, Ben Jehuda 74. Telefon: 22 63 87
Állandó bútorkiállítás: T.-A., Ben Jehuda 182. Tel. 23 80 44
BUTORKÜLÖNLEGESSÉGEK
A KOMOLY, MEGBIZHATÓ, FINOM IZLÉSSSEL TERVEZETT BUTOROK BESZERZÉSI FORRÁSA!
TÖKÉLETES KIVITELEZÉS A LEGJOBB MINŐSÉGŰ ANYAGOKBÓL. LEGNAGYOBB VÁLASZTEK KESZENÉS RENDELÉS SZERINT.
KEDVES VEVŐIMNEK, ROKONAIMNAK ÉS BARÁTAINNAK
שנה טובה ומבורכת

WELLA
ETTY ORGAD, MISS ISRAEL 1971 של ישראל 1971

גם בשנה החדשה הערובה ליופי ולבריאות השיער הם מוצרי הצמרת של חברת "וולה"

Wella flex
Life-Text Balsam

AZ ÚJ ÉVBEN IS A HAJ SZÉPSÉGÉNEK ÉS EGÉSZSÉGÉNEK BIZTOSITÉKAI
A „WELLA” CÉG EXKLUZIV KESZITMÉNYEIT EGÉSZSÉGES HAJ WELLAVAL

NYÁRI SZABADSÁG TIROLBAN (II.)

MIRE KÖLTSÜK A 70 MILLIÓ DOLLÁRT?

Helyszíni riport a gyalogturáról, a hegymászásról, egyszerűen a szabadság „gőjos” konzumálásáról, amely módszert nyugodt lelkiismerettel ajánljuk a külföldre utazó izraeli polgárnak is

Írta: SCHÖN DEZSO

MI A LEGJOBB BEFEKTETÉS?

Izraeli házaspárral hozott össze a héber szó és a véletlen a veronai pályaudvaron. Hatvan körüli váltók, egy Chedera környéki kibuc alapító tagjai. Nem árulták el, milyen alkalomból, tény, hogy a kibuc négyhetes külföldi utat szavazott meg számukra. Csoporthoz kiránduláson vettek részt. Miután elbúcsúztak a csoporttól, „müsoron kívül” három napot Rómában akartak tölteni, mert — mint mondták — „ezt megígérték a gyerekeknek”. Különben, aijjajásuk óta most utaztak első ízben külföldre.

A kirándulás és a benyomások iránt érdeklődünk. A férfi nem állt kötélnél. „Májes? — mondta — vájjszu vájáchnu, vájjszu vájáchnu...” Ellenben az asszonyból kiisszult a panasz. Azzal kezdte, hogy mindketten holtfáradtak, s ha hazajönnek, a legzűlésebben elmenne pihenni. Szerinte az útterv összeállításánál teljesen figyelmen kívül hagyták az emberi komponensét. A szervezők azt ígérték bizonyítani, milyen sokat nyújtanak, de nem gondoltak arra, hogy az utazás, a hőség, az állandó izgalom és feszültség, teljesen kimerítik az embert, úgy hogy a végén a benyomások is elmosódnak. „Különben is — mondta — minék az a sok keresztény templom, Mária-kép, szobor és feszület? A laikus szemében ugyis mind egyforma, s csoportunk csupa laikusból állott. De ettől függetlenül, Treblinka óta tudjuk, hogy a kereszténység csöbbe jutott, hol az a zsidó, aki lelkesedik ezekért a külső dekorumokért?”

— Vizolyogva gondolok vissza az éjszákra — folytatta. Négy hét alatt 22 ágyban aludtam... Senkit sem okolok, a gyerekek és a chavérok örömet akartak nekünk szerezni... A fő, hogy már túl vagyunk...

A NEMZETI SZENVEDÉLY JEGYEBEN

Illetékes körök szerint 150 ezer izraeli polgár utazott ezidén külföldre. Tekintélyes szám még abban az esetben is, ha egyharmada, azaz 50 ezer ember utját valamelyes slichut-jellegű megbízással kötötte egybe. Izraeli polgárok hozzávetőlegesen évi 70 millió dollárt költenek külföldön. A pénz egy része hivatalos kiutalásból származik, másik része a Lilienblum utca tájáról. Sokan használják fel külföldön a kártérítési pénzek egy részét.

Az izraeli polgár (így a szakértők) szigetlakónak érzi magát, mert 24 éve ellenséges tenger veszi körül az országot. Ilyen körülmények között nem csoda, hogy sóvárogva gondol a távoli, békés partokra... A kormányzat jól ismeri ezt a nemzeti szenvedélyt, bizonyíték: az utazási adóból befolyó milliós biztos költségvetési tételnek számítanak. Lehet kifulladászó háború, vagy fegyverszünet, gazdasági pangás, vagy konjunktúra, viszonylagos stabilizáció, vagy leértékelés-okozta izgalom, az izraeli polgár rendületlenül utazik. Ismerek eseteket, amikor családok hosszú évekre adósságba verték magukat csak azért, hogy ismerőseik előtt beszélhessenek a Dozse-palotában tett látogatásról, a Notre Dame-ról, és az amszterdami bordély-negyedről.

Az idő folyamán a standardok is kialakultak. Négy hét alatt (ez az átlagos kirándulás tartama) legalább hét országon illik végigszáguldan. Az ügyesek 9-10 országos rekorddal dicsekednek. Az utazási irodák verseny is ebben az irányban folyik: ki tud több várost, több határátlépést, több attrakciót begyűjtölni a programba. A közkezen forgó utikönyvek zsúfolva vannak információval: a pénz-váltástól, szobarendeléstől és borraivalól kezdve megmondják, hol érdemes rákelevést rendelni, hol vásároljon az ember kristály tárgyakat, cipőt és si-talpat, hol pedig hintalovat és műtyűkét. Csak éppen arról nem tesznek említést, hol pihenjen az ember. Hol vásárolhat pénzéért egészséget.

Igaz, vannak izraeliek Abanóban, Badgasteinben és más európai fürdőhelyeken, viszont ezek száma — a 150 ezres évi átlaghoz viszonyítva — elenyésző. Főleg a tehetős emberek kurálgtatják ott reumájukat, szív-, gyomor- és másfajta bántalmaikat. Az átlag-izraeli — noha évi szabadságát áldozza fel erre a célra — „látmi” akar Európában, nem pihenni. S most kérem azokat az olvasókat, akik már átviharozták Európán, tegyék kezüket a szívükre és vallják be önmaguknak őszintén: vajon az ut végén nem érezték-e azt a fáradtságot és csalódást, amelynek az én kibuc házaspárom adott hangot a veronai pályaudvaron? Nem gondoltak-e arra, hogy valamit rosszul csináltak és... igen, ha meg egyszer utra kelnek — másképpen fogják a dolgot megorganizálni?

A nyári szabadságról írva, eszem ágában sincs reklámot csinálni az egyik, vagy másik helynek, vagy vidéknek. Magáról a módszerről — a szabadság konzumálásáról beszéltek. Izés és költségvetés dolga, hol tölti az ember a szabadságát, az osztrák, vagy svájci hegyekben, Észak-Olaszországban, vagy Skóciában. Arról szeretném az olvasót meggyőzni, hogy ha már pénzt költ és külföldre utazik — vegyen ott egészséget. Ez a legjobb befektetés. Egy olyan ember mondja ezt, aki megérte az öt bár-micvát és gazdag tapasztalata van ezen a téren.

Sokan vannak közöttünk, akik végigjárták Auschwitzban a kínok útját és most „megrongált egészségi állapot” címén havi rentánban részesülnek. Amennyiben ez a renta nem kell kenyérré, szíriem a pénzt föltétlenül a fizikum karbantartására kell fordítani. Aki másképpen gazdálkodik, bünt követ el önmaga és családja ellen. Beszélni kell arról, mert az átlag izraeli polgár tulbecsüli erejét, hiányzik belőle a filozófikus szemlélet. Ezért van az, hogy reggel, amikor kinyitjuk az újságot és a gyászkeretben ismerős névre esik tekintetünk, első gondolatunk azt mondja: ő sem tudott élni... Milyen kár, hogy nem törődött egy kicsit magával...

AMIRE A SZIKLA-KOLOSSZUSOK TANITANAK...

Sokszor játszom azzal a gondolattal, mi volna ha... Mi volna ha a cikk elején említett 70 millió dollár nagyobbik részét tényleg pihenésre, kikapcsolódásra, üdülési költségekre fordítanánk? Ugy vélem, hogy Izrael egészségügyi statisztikája jobb képet mutatna. Kiseb volna a gyógyszerek és a különböző csillapítószeres fogyasztása — s hosszabb az átlagos életkor. A Kupát Cholim rendelésében összehasonlítanánk a török és a kórházakban esőkkenne a zsúfoltság.

Hátra marad persze a kilenc országra szóló szágulási rekord, a sok szentkép, szobor, várom és tingli-tangli. De vigasztalódjon az olvasó azzal, hogy a Serles, a maga 2719 méteres majesztikus csúcscsúval lenyűgözőbb és magasabb, a legnagyobb művészi alkotásnál. A szikla-kolosszusok tövében a vallásilag közömbös embert is megéjt az áhitat. Saját szemével látja itt az Örökkévaló nagyságát — és a maga parányi voltát és mulandóságát. Önkéntelenül is aikára tódulnak a felismerés szavai: Teremtő Isten, milyen pompás és hatalmas a Te műved! Má rábu máaszzechá Hásém...

ÉDES A HEGYMÁSÓ PIHENOJE

Mivel tölti az ember nyári szabadságát Tirolban? A válasz egyszerű: járja a hegyeket és völgyeket. Hol kisebb, hol nagyobb turákra vállalkozik. Egy-egy kitűzött célpont elérése érdekében néha járművet is igénybe vesz, viszont érzi: igazában csak azt a tájat hódította meg, ahová a saját lábán, a maga erejéből jutott el.

Hat-nyolc órás menetelés, hegymászás után jólesik a pihenés, amit az is bizonyít, hogy este nyolc óra után már alszik a falu. A hegymászó álma mély és egészséges, az az érzése, hogy hozzáért az ágyhoz.

A hegyeket, erdőket, havasokat keresztül-kasul megjelölt ösvények szelik át, amelyeket a nyaralók ellepnek. Fiatalok és öregek egyaránt szenvedélyesen járják a hegyeket. Vannak itt párok, családok, csoportok és magános emberek. Nem ritka a 70-75 éves hegymászó. Évekkel ezelőtt a német mellett olasz és francia beszédet hallott az ember, most egyre gyakrabban üti meg a fület az angol szó. Menetelés közben, a változatoság kedvéért, az ember egy-egy félórát tölt málna, vagy áfonyaszadedéssel, eső után pedig gombát gyűjt.

Az utkeresztözéseknél tábiák, feliratok — nem lehet eltévedni. Mindenütt van menedékház, étel, ital, meleg zuhanyfürdő, telefon, vendégkönyv és képes levelezőlap. A levelezőlapra rányomják a friss bélyegzőt, ami egyben igazolása annak, hogy a magad erejéből jutottál el az egyik, vagy másik imponáló csúcsra.

KONCESSZIÓK — AVÉ MARIA ROVÁSÁRA...

A falu tudja, hogy a táj és a lelkiismeretes kiszolgálás mellett a vendég a tiszta levegőt és a csendet értékeli. A jó levegőt a gleccser-világ, a sokmillió fa, a fű és a virág szolgáltatja, — a helyi tanácsok gondoskodnak arról, hogy az valóban tiszta is maradjon. A zsákutca-szerű völgyben, amelyet a gleccserek zárnak el, 14 falu terül el, de gyáriparról sehol sem akarnak hallani. A zsák-utca titka, hogy kicsi a jármű-forgalom, ezért kevés a kipuffogó gáz, a benzín bűz és a zaj.

Modern életünk átka, vagyis a zaj ellen

AFONYASZEDES — 1600 méterrel a tenger színe fölött

GLECCSER-PATAK STUBAITALBAN

Háttérben a Zuckerhüti nevű hegyes, amely örökös hócsúcs-májával valóban cukorsüveghez hasonlít (3507 méter a tenger színe fölött)

másképpen is védekeznek. Így például a falu területén este 9-től reggel 7 óráig tilos a motorkerékpáron való közlekedés. Az építkezésnél használatos gépeket Phonometer nevű készülékkel tesztelik, s csak annak a gépnek a használatát engedélyezik, amelynek zajereje egy méter távolságban nem haladja meg a 100 dB (Decibál) határát. Ezek a szigorú rendszabályok vonatkoznak a pázsjitató gépekre és minden más zajt okozó motorra. A csendrelelet az egyházat sem kíméli: a toronyóra már nem veri az órákat, s a harangokat is csak reggel 7 órákor huzzák meg. Ennek következtében a reggeli misét, az Ave Máriát, amelyet évszázadokon át 6 órákor celebráltak — het órára tették át.

Az idegenforgalom fejlesztése érdekében semmi sem drága...

1969 nyarán merő véletlen folytán kerül-

tünk első ízben a Stubaital nevű vidékre. Miután hazajöttünk, szűk baráti körben beszámoltunk tapasztalatainkról. Az eredmény: 1970-ben rajtuk kívül még egy tel-avivi házaspár töltötte nyári szabadságát ebben a faluban.

Ez év januárjában alávettem magam az évenként megismétlődő orvosi generál-vizsgálatoknak. Orvosom (nagynevű tel-avivi specialista) módfelett meg volt elégedve az eredménnyel. Fagatni kezdett életmódom, diétám, szabadságom felől. Elárultam neki Stubaitalt. Az eredmény: ezidén orvosom és felesége szintén Stubaitalban töltötték a nyári szabadságukat és mi igyekeztünk őket beavatni a hegymászás gyönyöreibe és titkaiba.

Az a barátom, aki tavaly itt nyaralt, elárulta Stubaitalt bizonyos DeLeon nevű mérnöknek, a földművelésügyi minisztérium fő-tisztviselőjének. Az eredmény: amikor e so-

rokat papírra vetem a Sonnkler panzióban, pontosan a feletünk lévő szobában a DeLeon házaspár lakik, egyre jobban birják a turákat, s a reggelinél minduntalan biztosítanak: a jövő nyáron ismét Stubaitalra jönnek.

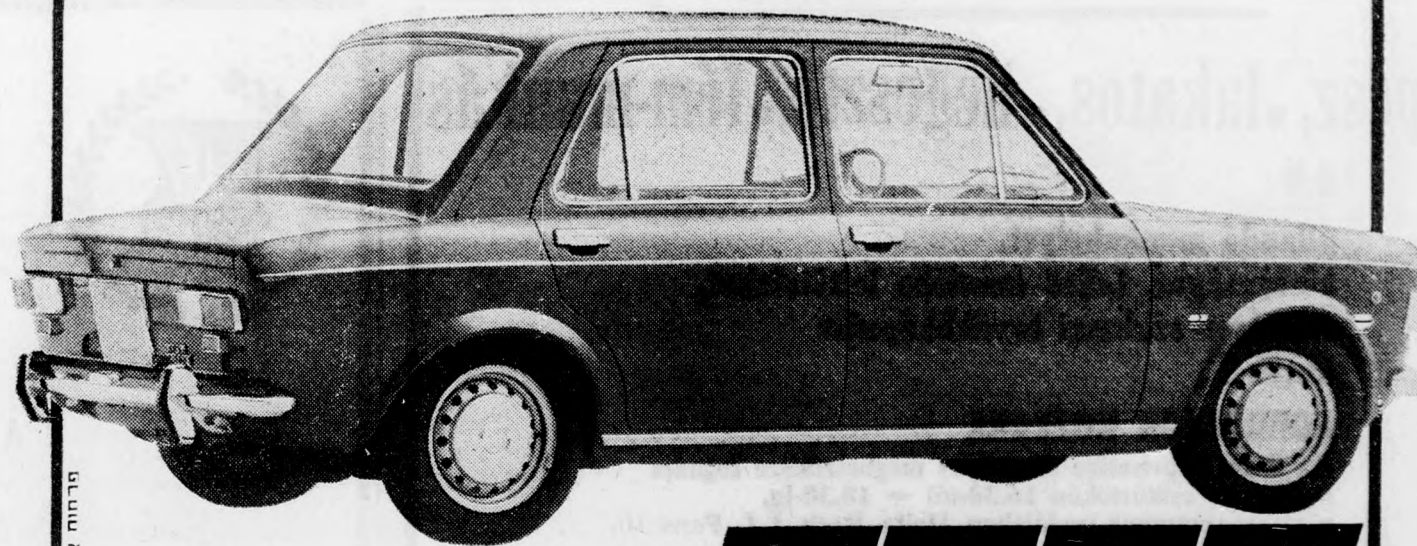
Legérdekesebb tapasztalatainkat két fiúunokánkkal, Arikkal (9) és Smulikkal (10) szereztük. Nyári szabadságunk első felét ezidén velünk töltötték. Mutogattuk nekik Bécs és Velence, Salzburg és Verona csodáit. Mégis a hegyek és a havasok mellett mindez eltört. Megszerették a tájat, a fenyő-óriásokat, a csobogó patakot. Ez a két szátre-gyerek sose volt még olyan boldog, mint egy-egy hegyescsú „meghódítási” után.

Biztos vagyok benne, hogy a nagyünnepken szabá-szávtá hosszú életéért fognak imádkozni. Már csak azért is, hogy jövőre ismét Stubaitalban lehessenek...

BOLDOG ÚJÉVET MÉG JOBB AUTÓKKAL!

Mediterranean Car Agency Ltd., és alképviselői országszerte, kívánnak veöiknek, szállítóiknak és Izrael egész népének שנה טובה ומבורכת a béke évét országunknak

Mordechaj Ben-Ari, az El Al vezérigazgatója :

«BETÖMTÜK A BIZTONSÁG FALÁN ÜTÖTT RÉSEKET»

— A légialozók újra munkához láttak, s tevékenységük új korszakot jelent?

— Igen is, meg nem is. Mi számítotunk arra, hogy a terroristák megkísérik azt a módszert. Vagyis arra kéri majd a naiv utasokat, hogy vigyenek el egy csomagot a nevükben erre, meg erre a címre. Ezért megfélelő módszereket vezettünk be, hogy feltárjuk az ilyenféle küldeményeket. Persze, a mai napig az a feltételezéseink alapja, hogy 1.) öngyilkossággal egybekötött terrorcselekményre senki nem vállalkozik, 2.) az utas belátja, hogy az ő alapvető érdekeinek megvédéséről van szó, tehát arra a kérdésre, hogy van-e nála idegen csomag, őszinte választ ad. Egyébként, hogy mennyire számítotunk a terroristák megújuló tevékenységére — én magam adtam ki egy utasítást július 22-ikén, amelyben az érdekelteket fokozott éberségre szólítottam fel. Ezen utasítás szellemében megfelelő intézkedéseket fogantottunk az El Al minden vonalán.

— Kérem, most világítsa meg a történetet a két terrorlegény szempontjából, akik megkörtözték a perui és holland lányt.

— Ahogy megszervezték a dolgot, nem történhetett semmi baj, mert már a korábbi biztonsági módszereink is alkalmasak voltak a merénylet elhárítására. Másrészt viszont nem a terroristák is fejlesztik a módszereiket. Korábban csak közvetlenül támadták a polgári légitörzseket. Ok maguk, az arab terroristák. Most az utasítás, hogy nem arab személyeket is bevonnak, illetve felhasználják. Mégis azt hiszem, hogy azok a biztonsági intézkedések, amelyeket alkalmaztunk, megfelelő védelmet jelentenek ezután is.

— Mikor volt kártevés legutóbb az El Al gépe ellen?

— 1970 szeptemberében, az Amszterdam -

Írta: RÁFAEL BASÁN

new-yorki vonalon. Csak kísérlet történt, mert a kártevést megakadályozták.

— Miért kezdtek most újra?

AZ EGYETLEN LEHETŐSÉG ...

— Nem tudom, hogy az időzítésnek van-e jelentősége. Egyesek szerint igen. Mások szerint, a zsidó újév közeledte miatt lettek aktívabbak a terroristák. Lehet. En sokkal egyszerűbben látom a dolgot. Ugyis, az El Al-nak nincs más lehetősége a károkozásra. A határainkra vigyáz a hadsereg, a területen sincs sok keresnivalójuk, tehát marad a polgári légitörzs, amely még ráadásul nagy nemzetközi propagandát is biztosít nekik. A propaganda szempontjából nincs jobb, mint a légimerénylet. Viszont, ha kudarccal végződik, akkor lényegében csak nekik árt.

— Tanácsolná-e a többi légitörzsi vállalatoknak, hogy tegyék szigorúbbá a biztonsági intézkedéseiket?

— Az igazság az, hogy a problémák összefüggnek és egységet alkotnak a légiközlekedésben. A bőröndbe rejtett robbanóanyag, amelyet felfedeztünk, könnyen átkerülhetett volna más társaság gépére, ahogy ez a nemzetközi forgalmi gyakorlatban sokszor megtörténik. A forgalomban előfordulnak készek. Olyankor az utasok egyik társaság gépéről a másikra kerülnek, s ebben a tekintetben valamennyi társaság együttműködik.

— Könnyű belátni tehát, hogy az a veszély, amely az El Al-t fenyegeti a terroristák részéről, általánosságá válik. Ha nem fekézzük meg a légitörzset, az elterjed és végül fokon megbénítja az egész nemzetközi légitörzset. Nem lehet leszűkíteni a problémát a világ egyik, vagy másik körzetére. Olyan ez, mint a baktérium. Mint a rák. Csak rá-

dikális módszerekkel lehet ellene fellépni.

— Megértik ezt más társaságok?

A KORMÁNY IS FELLEPETT

— Megértik, de nem egyforma mértékben. Vonatkozik ez a különböző polgári légitörzsi szervezetekre is. Izrael kormánya felhívással fordult ezen nemzetközi szervekhez, hogy lépjenek fel erélyesen a légialozkodás jelenségével szemben.

— Az El Al hajlandó segítséget nyújtani más repülőtársaságoknak önvédelmi-biztonsági ügyekben? Kértek-e már ilyen segítséget a vállalatától?

— A biztonsági intézkedéseket a kormány határozata értelmében fogantottuk. A határozat szerint, a teendők egy részét közvetlenül az El Al, más részét az illetékes szervek végzik. A biztonsági hatóságokkal szoros együttműködést valósítunk meg. Ennek megfelelően, nem az El Al-ra, hanem a kormányra tartozik, hogy kinek ad információt, illetve közvetlen segítséget a biztonsági feltételek megteremtéséhez, kinek nem.

— Volt már ilyen kérés az El Al-hoz?

— Igen. A kormányzattal való tanácskozás után segítséget nyújtottunk.

— Elégészes-e a biztonsági berendezések azokon a repülőtereken, ahol az El Al gépei leszállnak?

— A legtöbb repülőterén igen. Ha hiányosságok mutatkoznak, azonnal akcióba lépünk

és a külügyminisztérium, illetve Izrael kormányának közbelépését kérjük, hogy változtassanak a helyzeten az illető kormány segítségével.

— Milyen mértékben okoz majd kellemetlenséget az utasoknak az El Al biztonsági intézkedéseinek új rendje?

KIS MERTEKBEIN

— Reméljük, sikerül jó szervezéssel elérni, hogy csak nagyon kis mértékben okoz majd kellemetlenséget az utazóközönségnek.

— Hogyan vált be a Jumbo az El Al szolgálatában?

— Mindent megtettünk annak érdekében, hogy a Jumbo szolgálatba állítása zökkenőmentes legyen. Nagy kiadásokkal is járt persze, s mivel nem akartuk, hogy az adózott terhére történjen, — felfogásunk szerint az El Al-nak nyereséget kell hoznia, de minimálisan ki kell fizetnie önmagát —, igen komoly takarékosági rendszabályokat érvényesítettünk. Az idei nyár egyébként „erős” volt, ami a turistaforgalmat illeti, az El Al igekezett megállni a helyét és alaposan kivette a részét az utasforgalomból.

— Milyen a nagygépek telítettsége a vállalatnál?

— Ami a 747- és a 707-típusú gépeket illeti, nálunk sokkal nagyobb a telítettségük, vagyis az elfoglalt és az üres helyek aránya, mint más társaságoknál. Erre azért is szükség van, mert a kalkulációnk szerint, mi sokkal kevesebbet keresünk egy-egy kilométernyi utazáson, mint a többi társaság, tehát ki kell egyensúlyoznunk a dolgot fokozott helykihasználással. Ami a Jumbot illeti — még kell mondanom, hogy az El Al

és a luddi légiközlekedés sokkal tökéletesebb műszaki és szervezési fogadtatást készített elő a légióriás számára, mint bárhol a világon bármelyik társaság, illetve repülőter.

— Ugy tudjuk, novemberben jön az újabb Jumbo. Akar-e az El Al további óriásgépeket vásárolni?

TOVABBI VASARLASOK

— Most dolgozunk a vállalat fejlesztésének távlati tervein. Nem kétségs, hogy vásárolunk még több óriásgépet a jövőben.

— Mikorra készülnek el a távlati tervek?

— Az év végére.

— Uj vonalakat mikor nyit az El Al?

— Reméljük 1972 év folyamán megnyitjuk a délamerikai vonalat. A részletekben nem szívesen megyek ebben a tekintetben, mert olyan ügyről van szó, amely csak most alakul, de tény, hogy új jogokat kaptunk, már aláírtuk a szerződést az egyik délamerikai országgal. Remélem, hogy a jövő évben közvetlen vonalunk nyílik Bukarest és New York között. Kifizetődőnek ígérkező vállalkozás. A következő két évben Afrikában is fejlesztjük vonalainkat. Azután a következő lépés Ázsia, a Távol-Kelet.

— A legutóbbi luddi sztrájk ártott-e az El Al-nak?

— Még nincsenek meg a kimutatások, de sokat ártott a sztrájk. Ártott a vállalat presztizsének, anyagi károkat okozott és súlyos szervezési zavarokhoz vezetett. Igyekeztünk, de emberfeletti erőfeszítéseket követelt meg tőlünk az ügy. Hogy csak egy példát említsék — egy nap alatt nem könnyű két napra beállított utasoközönséget elszállítani. — Még eltart egy-két napig, amíg túl leszünk a sztrájk következményein.

„DO-RE-MI”
Tel-Aviv,
Frisehmann 37.
Tel.: 236458
Új és használt
zongorák.
Nagy
választék.

Boldog újévet kívánunk
vendégeinknek, rokonainknak
és barátainknak
STARK ÉTTEREM
— כשר —
Jeruzsálem • King George 21

KEDVES VEVŐINKNEK
ÉS BARÁTAINKNAK
שנה טובה
kívánunk rokonainak, barátainak
és üzletfeleinek
**WINKLER JESAJAHU
és családja**
AVIV mosoda és tisztító
Jeruzsálem, Háemek u. 14,
telefon: 25432

BOLDG, EGÉSZÉSEGES UJESZTENDŐT KIVÁN
ELŐFIZETOINEK ÉS ÖSSZES JOJMERŐSEINEK
Erdős Béla és felesége
JERUZSÁLEM

KEDVES VEVŐINKNEK, JOBARÁTAINKNAK
שנה טובה
kívánunk rokonainak és barátainak
ROSNER MALKÁ
GEULA, női fodrászat
Rechov Jechezkiel 5.

KEDVES VEVŐINKNEK, JOBARÁTAINKNAK
שנה טובה
kívánunk rokonainak és barátainak
KLOPFER ÉS SONNENFELD
„SHARON” virág- és cukorka-szaküzlet
Jeruzsálem, Slomcion Háemáliká 4 • Telefon: 27941

BOLDG UJÉVET KIVÁNUNK
ÜZLETFELEINKNEK ÉS JOBARÁTAINKNAK
Engelhardt Max és neje
Irgun Nechejj Redifot Háemácim,
Jeruzsálem

Kellemes ünnepeket kívánok
kedves vevőimnek
és ismerőseimnek
GRÜNBAUM
üveges és képerreztető
JERUZSÁLEM •
Slomcion Háemáliká 13.

Boldog újévet kíván
vendégeink, rokonainak
és barátainak
KAFÉ ALNO
BEN-JEHUDA 15,
JERUZSÁLEM

Kellemes ünnepeket kívánok
kedves rokonaimnak,
vevőimnek és ismerőseimnek
BENBASSA
SZUCSÜZLET
Rechov Strauss 26,
Jeruzsálem, telefon: 88389

KEDVES VEVŐINKNEK ÉS JOBARÁTAINKNAK
BOLDG, EREDMÉNYES
UJESZTENDŐT KIVÁN
„EDIT” PARFUMÉRIA
JERUZSÁLEM • KING GEORGE 13
שנה טובה ומבורכת

KEDVES VEVŐINKNEK, JOBARÁTAINKNAK
שנה טובה
kíván megrendelőinek, rokonainak,
barátainak és ismerőseinek
SMUEL STERN és CSALÁDJÁ
CIPÓSZALON
JERUZSÁLEM, LUNCZ UTCA

BOLDG UJÉVET
kíván kedves vevőinek, barátainak és rokonainak
N. B. PLASTEX
PLASZTIK ÉS NYLON
KÜLÖNLEGESSEGEK SZAKÜZLETE
JERUZSÁLEM • SÁMAJ UTCA 16

Boldog újévet kívánunk pácienseinknek,
barátainknak, ismerőseinknek, rokonainknak
Bocsiort Márta és Dezső
Jeruzsálem, Katamon Tet, 79/43

A MAGYAR MŰVÉSZ SZÍNHÁZ bemutatója :
R É G I N Y Á R
Operett 3 felvonásban —
Írta: BEKEFFY ISTVÁN Zenéjét szerezte: LAJTAY LAJOS
Rendező: SUGAR JENŐ. Művészeti vezető: REMÉNYI JÓZSEF
Szereplők: Peér Emmy, Regős Klári, Szalai Klári, Fischbein D., Friedman Lia, Reményi József, Sugar Jenő, Sándor György, Ungvári Endre.
Zenét vezet: Szalai B. Duó.
A beteg Fogel Julika szerepét Szalai Klári vette át.

TEL-AVIV	HAIFA	RECHOVOT	Petach-Tikva
közkiadás ára megismételve szept. 23., CSÜTÖRTÖK Z.O.A.-terem Elővétel: Rokoko jegyiroda	szept. 25., SZOMBAT Bétenu-terem Elővétel: H.O.H. Pevzner u. 2.	okt. 2., SZOMBAT Gordon-terem Elővétel: Lotusz jegyiroda	okt. 4., SZUKOT KIMENETELE Sárét-terem Elővétel: Klein könyvtár, Mobiliver 11.

Jeruzsálem október 11., YMCA-terem. Elővétel: Rausnitz

Előadások kezdete: Haifán 8-kor, a többi városokban 8.30-kor

Gondolt arra,
hogy 18 ország
közt sétáljon?
13 NAP
MULVA
NYILIK
A 71-ES
NEMZETKÖZI
VIRÁG-
KIALLITÁS
Háparik Háemumt,
Rámát-Gán,
szukot okt. 2—11.

SZUKOT, OKTÓBER 2-TŐL, OKTÓBER 11-IG.
• Bővebb felvilágosítás telefonon: „Jedaphone”, Tel-Aviv 252425; Jeruzsálem 27454; Haifa 520232; Natanja 28593.

BOLDG UJÉVET KIVÁNUNK ROKONAINKNAK,
BARÁTAINKNAK ÉS VENDÉGEIKNEK
SCHWARTZ ZOLI ÉS ZSUZI
„MICPE ABUTOR”
JERUZSÁLEM

BOLDG UJÉVET KIVÁNUNK ROKONAINKNAK,
BARÁTAINKNAK ÉS VENDÉGEIKNEK
KIS PIPA
MAGYAR ÉTTEREM
Tel-Aviv, Hebron u. 6 • tel. 58204

HADIÜZEM HAIFA KÖRNYÉKÉN!

Gépész, lakatos, hegesztő, fém-munkás

ÖN
állandó munkahelyet,
biztonságot, teljes szociális feltételeket,
fizetési szakmai továbbképzést
keres?

FORDULJON HOZZÁNK
Az üzem képviselője személyes megbeszélésre fogadja
kedden és csütörtökön 16.30-tól — 18.30-ig,
a városparancsnok irodájában, Haifa, Rech. J. L. Perc 10.
• LEVELCIM: DOAR CVAI 2639.

KRAUSZ
KOZMETIKAI LABORATÓRIUM
kíván vevőinek és Izrael egész népének
שנה טובה
A szépségápolás ösztönzésére továbbra is régi címünkön folytatjuk
kiterjedt vevőközönségünk kiszolgálását
TEL-AVIV, NESZ CIONA UTCA 11.
(MUGRABINÁL)
Telefon: 57832 — 57932

UNNEPI NAPTÁR

EREV ROS-HASANA
5731. elul 29.
1971. szeptember 19. VASARNAP
ROS-HASANA ELSŐ NAPJA
5732. tisri 1.
1971. szeptember 20. HETFO
ROS-HASANA MASODIK NAPJA
5732. tisri 2.
1971. szeptember 21. KEDD
Toraolvasás első nap: VAJERA
VEHASEM PAKAD ET SZARA
Háftára: TELAT CHANA, Smuel I.
Toraolvasás második nap: VAJERA
PARASAT HAAREDA (B'rajt 22)
Háftára: Jirmijahu 32. fejezet
Unnep bejövetele: 5.42
Unnep kimenetele: 6.00

UGYELETS GYOGYSZERTARAK

TEL-AVIVBAN

Vasárnap: 19 — 23 óráig
Frenkel, Hámlelech George 28, tel: 232721
Nardau, Ben-Jehuda 183, tel: 242673
Hétfő: (Ros Hasáná, egész nap)
Ben-Jehuda, Ben-Jehuda 142, tel: 223233
Grimberg, Hámlelech George 46, tel: 226208
Kasztel, Ibn Gvirol 147, tel: 443716

Egész éjjel:
Jani, Jehuda Hálevi 67, telefon: 612474
Benl, Dizengoff 147, telefon: 222286
Mákkabi, Goel 3, Schunat Mákkabi, tel: 39532
Kedd (Ros Hasáná, egész nap)
Koskovitz, Hámlelech George 25, tel: 612650
Hárofe, Dizengoff 217, tel: 223488

Egész éjjel:
Frenkel, Hámlelech George 28, tel: 232721
Nardau, Ben-Jehuda 183, tel: 242673
Noga, Jaffo, Noga-mozi mellett, tel: 821896

RAMAT-GAN
Vasárnap: Chen, Jabotinsky 99, tel: 722344
Hétfő: Herzl, Herzl 52, tel: 722372
Kedd: Hámagén, Bialik 30, tel: 722374

CHOLON — BAT-JAM
Vasárnap: Vita Bat-Jám, tel: 30-490
Kedd: Sd. Aemaut, Cholon, Krauze 46

HERZLIA
Vasárnap: Dr. Bernicker, Herzlia, Szokolov 28
Kedd: Dr. Bernicker, Herzlia, Szokolov 28

NATANJA
Vasárnap: Hádászár, Rech, Szokolov
Kedd: Hádászár

RAMLA-LUDD
Vasárnap: Hétfő és kedd: „Ludd”, Ludd Herzl

CHEDERA
Vasárnap: Hétfő és kedd: Nátán, Hámászár, Walszmann 57

BEFR-SEVA
Hétfő: Rámászár, Hámászár
Kedd: „Jerusalim”

ORVOSI SZOLGÁLAT
TEL AVIVBAN
Dr. Simon Saul, rechov Kenon Kájmetel 43, tel: 231378, dr. Har-Even Jakov, rechov Epstein 6, telefon 443281, dr. Segal D., rechov Bioch 12, tel: 247680.

UGYELETS GYOGYSZERTARAK
HAIFA
Vasárnap: Geula, Chermion 12, tel: 64854
Hétfő: Rámászár, Arlorozov 29, tel: 62974
Kedd: Balfour, Mászár 1, tel: 62229

KARMEI HEGYEN
Hétfő: Merká, Hámászár 130, tel: 81979
Kedd: Achuzza, Chorev 4, tel: 241184

ORVOSI SZOLGÁLAT
Allandó éjszakai orvosi szolgálat
Mázen Dávid Ádom állomásain

MINDENKINEK...

ADÁS-VÉTEL

MENYASSZONYOK figyelmébe! Elegáns menyasszonyi koszorúk, fátol - komplett ruhával együtt kölcsönözhető az ismert Judith szalonból. Művirágok készen és rendelésre. Anyáknak alkalmi kalapok. Tel-Aviv, Allenby 60., 1. em. (Bejartat: Allenby mozi pénztárával szemben) telefon: 58218.

HALOSZOBBA ÁGYAK

fejtámlák, gumavir és paradise matracokkal, gyári árban

ADLER

ÁGY-GYÁRBAN
T. A., Náchlat Benjámin 134., telefon: 82 55 36
Magyarul beszélünk

NOI RUHÁK, VASZON IS

ORIASI VALASZTEK, hihetetlenül olcsó árban minden nagyszobában. Deutsch „Aer” export női divat konfekció, Ramat Gan, Arlorozov 6 (Kofer Hájsuv), Autóbussz: 60, 61, 67 Gyári lerakat, egész nap nyitva

Kitűnő minőség

Különböző színek
Különleges modellek
Korrekciós kiszolgálás

BLUTNER JUMI

börkabát műhelyében
T. A., Javne 19

VILLANYBOROTVÁGEPEK

szakavatott kiszolgálása. Mindenfajta villany és minimotor-örök eladás és javítása. Birnbaum T. A., Mohilever 38, 61-es megállóval szemben. Telefon: 56432. Kítvá vechátimá tov.

KERESEK Singer-gépet ször-méhez, bármilyen állapotban. T. A., POB. 4203.

MINDENMÉRT Kárpitosmunkát és rendeltet vállalkoz. Grün, Tel. Aviv, Plinsker 5, tel. 59832. Sana tov.

ÚJ ÉS HASZNALT ZONGORÁK nagy választékban, kedvező feltételekkel. Melnik T. A., Dizengoff 125. Telefon: 220-363.

VILÁG LEGNAGYOBB ZONGORÁ-GYÁRAT képviselői: Feurich, Seiler, Hoffmann, Brismead, Bentley, Steiner, Dietmann, Uhlmann, ezért áraink importárak, első kézből. A minőségéről és garanciáról érdeklődjön barátainak, akik már vásároltak nálunk. Bét Hápszántér, T. A., Allenby 99. Musica Lilling, Haifa, Herzl-u. 1.

HÁZASSÁG

DARLING házasságközvetítő iroda, szolid, gyors, korrekt. Tel-Aviv, Ben-Jehuda 9. Tel. 51907, délután 4-8-ig. Magyarul beszélünk.

JÓ HÁZASSÁGOT csak jó irodától lehet várni. Szeged diszkrétio, Akadémikusok turisták. Fortuna, Tel-Aviv, Idelson 20. (Mugrabánál) 10-8-ig. Magyarul beszélünk.

EGYEDÜLÁLLÓ ÖZVEGYASSZONY intelligens úriember házasságát és barátságát keresi későbbi házasgatójához. P.O.B. 1334, Tel-Aviv No. 20342/D.

GOLDA HÁZASSÁGKÖZVEZETŐ IRODA, dr. Révészné, Haifa, Pevzner-utca 13. Telefon: 62495.

224580, a diszkrét házasságközvetítő szabadság van október elejéig. Sana tov.

KERESEK, nősülési szándékkal megismerkedne orth. 58-60 éves, intelligens, finomlelkű nővel, aki üzletben segítene. Levelet POB. 831 Tel-Aviv „Pedans” jellegre.

„Exclusive” iroda

IGEN ELŐNYÖS AJÁNLATAI! Művelt, szép, igen gazdag lányok. Turisták is. Hölgyek gyártást, üzletet, nagy havi jövedelemmel. Külön osztály állásosok részére, minden kategóriából. Tel-Aviv, Ben-Jehuda 11. telefon: 30-490.

TEXTILKERESKEDŐ feleségül venne jószívú, házias, szigorúan vallásos középkorú nőt. Választ, letelepedési lehetőséget. Diszkrét. POB. 831, Tel-Aviv, „Rendszeret” jellegre.

FELESÉGET KERESK nyugodt életre, boldogságra vagy, jócskán elvált, bekötötté tegye. Választ 55-60 éves asszonyt. Levelet POB. 831 Tel-Aviv, „Harmonia” jellegre.

MAGYARUL BESZÉLŐ, jövedelmese, csinosnak mondható özvegy úriasszony keresi hozzáillő, modern-vallásos, jószívú, saját lakással rendelkező úriembert ismerettségét 70-ig, házasság céljából. „Közvetítő ház” jellegre. Tel-Aviv, POB. 831.

AKADÉMIKUS özvegy — charm chic — kulturált, anyagilag független, keres magához illő férjet 58-62-ig. Haifa, POB. 4094, „Akadémikus elvált” jellegre.

„JOFI” HÁZASSÁGKÖZVEZETŐ IRODA, Dizengoff 212, telefon 220868 ajánl: akadémiusok, turisták, vallásosokat „technikusokat” minden korban. Rokokantaknak külön iroda.

KÖZÉPSZOKLAL TANÁRNŐ, zene, akartó, szép, 22/180, lakással, autóval és pénzzel férjet keres. Intelligens, magasságban hozzáillő férfi irjon. Tel-Aviv, POB. 16292 „Mora” jellegre.

28 ÉVES, magas, jókifejű, kis beszédhibás fiam részére keresek szolid, egyszerű lányt, asszonyt — lehet idősebb is — házasság céljából. Haifa, POB. 4094 „Komoly” jellegre.

KÜLÖNFÉLE

KÁRPITOS SZAKEMBER vállalkozás, a szakmabavagó munkát, szövet áthúzást, felújítást, javításokat, kivánságra használ is. Leichter, Bét Jám, POB. 3280.

MUNKAT KERESK háztartásban, hetenként 3-szor, esetleg fozással „tunka” jellegre. T. A., POB. 831.

HASMIIRA vállalat keres ferfiakat torpentorkerekárral, motorokerepárral, kerékpárral, éjjelirőlnek. Ajánlkozás a tel-avivi fióknál. Ben-Jehuda 77, 16-18 óra között.

KERESEK önálló háztartást, szigorúan kóser háztartású. T. A., környékéről, reggelit délutánig, szombat kivételével. Prof. Eckstein, Ramat-Chen, Kármeli-u. 11., tel. 76102.

SZUG ALEF háztartásokot keres „Piná” ruhagyár, Bné.Brak, Háchasonomim 5, tel. 782939.

VALLASOS CSALÁD hűséges asszonyt keres két gyermek mellé 7-től 16 óráig. Telefon 788217, Bné.Brak. Jó feltételek. Heti 5 napra.

FODRASZÁGI keres Szalon „Ella”. Cholon, Sokolov 10. telefon: 847189. Társlás is lehetséges.

HÁZVEZETŐT keresünk könyvtári munkára. Tel-Aviv, tel. 253998, reggel 8-11-ig, este 7-9 között.

MINDENFÉLE TETŐJAVÍTÁST

ugymint cserép-, beton- és aszfaltot, valamint szurkolást és külső falak szigetelését vállalom. Cim: Petach-Tikva, POB. 824, telefon 919308 este 7 után.

BRIDZS

kurzusok kezdőknek
„RAMA”
Telefon: 72 61 27
9-1-ig, 16.30-20.30-ig

BORKABATOK, CIPOK, börtasak szakszerű utrafestése, antipokabátok vegyszítésa. — „Arta”, Tel-Aviv Plinsker utca 5. Telefon: 59832 szám.

LAKÁS

KOMOLY SZORGALMAS LÁNY butorított szobát keres nővel. Tel-Aviv csendes részén. Orvát, Cserni chovszki 11, Tel-Aviv, tel. 622005, 12-1-ig.

ÜZLET

MOSODA HAIFA KÖZPONTI részén, felszerelés + állandó vevőkészlettel. Választóval 8 órai tanúság. Tel-Aviv, POB. 4094 „Komoly” alatt.

פנסיון אנטוס PENSION ANTOS

NATANJA, Dávid Hámlelech utca 11.
telefon: 053-22647

שנה טובה

KIVAN T. VENDEGEINEK,
ROKONAINAK, JOBARATAINAK
ES ISMERŐSEINEK

Keresünk

1. KÖTÖKET KÖRKÖTŐGÉPEKHEZ,
2. VARRÓKÉPET SINGER GÉPHEZ,
JERSEY MUNKÁRA.

AJÁNLKOZÁS:
„IRIS”,
RÁMÁT-GÁN, BECALÉL UTCA 27,
a Gélé-Gil uszoda mellett

ברכת כתיבה וחתונה טובה
Az üljestendő alkalmából tiszta szívből kívánunk minden jót rokonainknak, barátainknak, nagyváradi ismerőseinknek ES BEKÉT ISRAEL NÉPEKNEK

Roth Ágnes és Imre
gyermekük: ZSUZSIKA,
ANDRIS és felesége MUSSY
Nagyvárád — Köln (N.Sz.K.)

LEGHASZNOSABB ES LEGSZEBB AJÁNDEK

DE-ME-KA GYAPJU

Tel-Aviv, rh. Mapu 18/a, udvarban
KLIENSEINEK KIVAN שנה טובה

Tisztelt veivóinknek, barátainknak és rokonainknak kívánunk

שנה טובה HERSKOVITS TESTVÉREK ES CSALÁDJAIK

Haifa, Balfour 13. — Pevzner 2.
Tel. 64088

Hitachdut Oléj Hungária, Petach-Tikva

KIVAN TAGJAINAK, A KÖZPONTNAK, A H.O.H.
ÖSSZES SZNIFJEINEK, A MAGYARAJKU ZSIDO-
SÁGNAK AZ ORSZÁGBAN ES BÁRHOL A VILÁGBAN

שנה טובה וחתונה טובה
ES LEGYEN BÉKE A FÖLDÖN

KIVAN ÜGYFELEINEK ES ISMERŐSEINEK

HAMBURGER LASZLO

BIZTOSITÁSI ÜGYNÖKSÉG
Tel-iv, Bét Hászne, Allenby 115., VIII. em., tel. 623251
Lakás: Cholon, Kódosé Káhir 4 • Telefon: 84 95 78

Rokonainknak Budapestén és Naharián, —
barátainknak, kollégáimnak, kedves közönségemnek
ezúton kívánok boldog, békés, — örömteli újévet!

Eli Paul Leichter
színművész
az Aranykor Klub főtájkára
Tel-Aviv, POB. 26165

HIRSCH MARTON ES NEJE

BRUXELLES
שנה טובה
KIVANNAK ROKONAINKNK, BARATAIKNAK
ES ISMERŐSEINEK

ÁLLÁS

MUNKAT KERESK háztartásban, hetenként 3-szor, esetleg fozással „tunka” jellegre. T. A., POB. 831.

HASMIIRA vállalat keres ferfiakat torpentorkerekárral, motorokerepárral, kerékpárral, éjjelirőlnek. Ajánlkozás a tel-avivi fióknál. Ben-Jehuda 77, 16-18 óra között.

KERESEK önálló háztartást, szigorúan kóser háztartású. T. A., környékéről, reggelit délutánig, szombat kivételével. Prof. Eckstein, Ramat-Chen, Kármeli-u. 11., tel. 76102.

SZUG ALEF háztartásokot keres „Piná” ruhagyár, Bné.Brak, Háchasonomim 5, tel. 782939.

VALLASOS CSALÁD hűséges asszonyt keres két gyermek mellé 7-től 16 óráig. Telefon 788217, Bné.Brak. Jó feltételek. Heti 5 napra.

FODRASZÁGI keres Szalon „Ella”. Cholon, Sokolov 10. telefon: 847189. Társlás is lehetséges.

HÁZVEZETŐT keresünk könyvtári munkára. Tel-Aviv, tel. 253998, reggel 8-11-ig, este 7-9 között.

KOZMETIKAIKA

„ALICE”

diplomás kozmetikusnő
Különleges kezelés,
szőrtelenítés, kikészítés,
manikűr, pedikűr
T. A., Allenby 41.,
tel. 53019
Csernichovsky sarok

MIRJAM HARARI

Felesleges hajszálak fájdalommentes eltávolítása ultramodern villamos módszerrel. Díjmentes tanácsadás. Olcsó áak.

Összes pácienseimnek, barátainknak, rokonainknak
שנה טובה

OKTATÁS

FIGYELEM! TEL-AVIV ES KÖRNYEKE! Angolul vagy németül bármilyen mértékű ismeretű, gyorsan és egyszerűen megtanulhat, speciális módszerrel, magyaryelvű magyar-átokkal ózi kurzusaimon. Beiratkozás személyesen, telefonon, vagy levelezésileg. KLINIK PRO-FESSZORNÁL, Tel-Aviv, Derech Hashalom 91, Knisza Snija, Dira 5, 31, 11 vagy 57-es autóbusszal, Shaivitz-mozi állomása. Telefon: 76 20 13 vagy 22 85 85.

ÜVEGMUVESZET. Képek és ékszeret készítése üvegből, továbbá művészeti választóknak 8 órai tanúság. 150. — fontért mindössze. — 735312, Gárvia.

JERUZSÁLEM

LAKÁSOK, HAZÁK, üzletek, telek-ek örökárán, kúspénzért, havi-lyakár nélkül kúpn szoba. Jeruzsálem, Blecher útja, Hotel Zion, 10-12, 4-6 22-367, reggel 7-10-ig, este 8-10-ig 35-689.

JERUZSÁLEMBEN „BROADWAY” menyasszonyi ruhák, frizurák exkluzív szalonja, arcapólas, szőrtelenítés. Menyasszonyoknál: Francia és olasz menyasszonyi ruha modellek, méret utáni is. Komplet menyasszonyi ruha 150. — IL-től. Frizura, kikészítés és manikűr ingyen! Nagy szakképzett személyzet rendelkezésére! Szalon „Broadway” Ben-Jehuda 36, Jeruzsálem, telefon 02-22832.

KERESK IDŐSEBB hölgyet idős hölgyvel való együttlakásra. Lakhat mellett kúpn szoba. Jeruzsálem, telefon 63845.

EGYSZOBAS komfortos lakás Katamonban, örökárán 25.000. — Blecher.

KÖNYV-PAPÍRÜZLET, külső-könyvtár, forgalmas helyen átadó, gázoz központban, mákelet havi-lyakár, vagy örökárán, két család, nak kitűnő párnász átadó. Blecher.

LAKÁSOK Bájít-Vegánban, 2½ — 3½ — 4½ szobás örökárán, havi-lyakár nélkül, 2½ — 3½ — 4½ szobás, Szahedrián új, luxus, jutányos árban, 2½ — 3½ Tel-Arázn örökárán, Blecher.

TAN LAKÁS ES PÁRNÁSZÁ FONDJA? A jó Teremtő segítségével Blecher Jenő megoldja, Jeruzsálem, Hotel Zion, irodai órák 10-12, 4-6-ig, tel. 22367.

Boldog újévet és kellemes ünnepeket kíván rokonainak, pácienseinek és kedves ismerőseinek

Nádas Aranka
kozmetikus
Cholon, Sokolov 38.,
tel. 84-95-83.

Weinberger Herman

és családja
Petach Tikva, Achvát Cion 3
boldog újévet kíván összes rokonainak, és barátainak bel- és külföldön.

Alkalm! Speciális árak divatos ruhák

NŐKNEK ES FÉRFIÁKNAK RUHÁK, ÖLTÖNYÖK, BLUZOK, TUNIKÁK ES NADRAGOK, SZVEITEREK EXPORT FELESLEGBOL.

DUKERT PAZ Ltd.,

Tel-Aviv, Lilienblum 31,
8.30-17.30 óra közt

HAIFA

FOGPROTEZISET 16 óra alatt szakszerűen megajátom. Haifa, Hámlelech 10, az udvarban. Telefon 530-202. Sana tov.

Rokonainknak, barátainknak, jóismerőseimnek szeretettel kívánok שנה טובה

Dengelegi (György) Słomo

Haifa
MINDEN ÜDONSÁG: szépró-dalmi-, detektív-regények és Színházi Élet „László” könyvtárból, Haifa, Herzl u. 4. Nyitva 10-6-ig, kedd, péntek 9-2-ig. Sana Tov.

Figyelem!

Jönnék a hosszú esték. Siessen beiratkozni a GSENGERI KÖNYVTARBA Haifa, Nardau 23, I. em., ahol sok ezer könyv közt válogathat. Megérkeztek a legújabb detektívregények.

Grünfeld Mancsi és Sanyi

Petach Tikva, Marosvásárhely Drága testvéreinknek, rokonainknak, barátainknak, ismerőseinknek ezúton kívánunk egészséges, békés BOLDG UJÉVET

ALIJA KÖNYVTAR

PETACH TIKVA
kiván olvasóinak, rokonainak és barátainak שנה טובה

Klein Rózi és Laci

PARFUMERIA „VENUSZ”
Petach Tikva, Hágáná 17.
Ezúton kívánunk békés, boldog újévet veivóinknek, barátainknak, rokonainknak

Farkas Magdi és Vili
שנה טובה

Kivánunk t. veivóinknek, rokonainknak és barátainknak

Weisz József és Erzsike háztartási üzlet
Natanja, Szd. Weizmann 5

שנה טובה

Dr. Karpf Lázár és Erna
Karpf Henrik és Ella
BEER-SEVA

LEON BLETTER

Tel Aviv, rh. Bar Kochba 55., tel. 232067
Teljes vagy részleges remontok, építés, meszelés, triszek, tapéták, balatnik, csempé, insztalláció.

Kiván klienseinek, rokonainak, ismerőseinek
SANA TOVA

T. veivóimnak, rokonainknak, barátainknak שנה טובה

„DINA”

virágüzlet, ajándékok, jegyelvétel, hirdetések
RÁMÁT-JOSZEF
Merkáz Mészchári 37.

WACHSMANN IREN ES JICCHAK

HABIMA

Tel-Aviv, szeptember 21. kedd
MINDEN ATIOI FÜGG
a kistereumben
COLOMBE

1971. IX. 19 UJ KELET 7

Háromnapos vizsgálati fogság Láviv újságíró ellen

A Háárec munkatársa a rendőrséget és a pénzügyminisztert bosszúállással vádolja — A rendőrség képviselője: „Érdembeli nyomozás folyik”

A tel-avivi járásbíróson pénteken 3 napos vizsgálati fogságot rendeltek el Jigál Láviv újságíró, a Háárec gazdasági tudósítója ellen, akit a rendőrség csütörtök délután lapja szerkesztőségében tartóztatott le. A nyomozhatóságok azzal gyanúsítják Lavivot, hogy rábeszélte két alvilági alakot egy betörésre, hogy ezáltal bizonyos gazdasági jellegű okmányokhoz jusson, amelyeket azután zsarolásra akart felhasználni.

Láviv jogi megbízottja nem elengedte a vizsgálati fogság elrendelését. Kijelentette, hogy az újságíró ártatlan, és az eljárás nem minősül semmilyen kapcsolata a betöréssel.

Az ügy élénken foglalkoztatja az ország közvéleményét, mert Jigál Láviv újságíró és lapja, a Háárec, a közelmúltban éles kampányt folytatott a rendőrség ellen a Méir Lanskyra vonatkozó okmányokkal kapcsolatban.

Láviv, illetőleg a Háárec, azt állította, hogy Aharon Chelouche rendőrtábornok, a főkapitányság különleges ügyekkel foglalkozó osztályának főnöke elgáncsolta azt a rendőrség nyomozóosztálya által előkészített „csapdát”, amelyet Bászuk ügyvéd ellen akartak állítani a Lanskyra vonatkozó okmányok ügyében. Bászuk ügyvéd — Láviv szerint — meg akarta venni az inkrimináló okmányokat dollárok ellenében, de minthogy röviddel az ügylet végrehajtása

előtt Chelouche rendőrtábornok figyelmeztette a következőknek, Bászuk visszakozott és a Lávivval lefolyt találkozót alkalmával izraeli fontban volt hajlandó fizetni és azt is „kiadások” fedezésére. Láviv és a Háárec vádja alapján Slomó Hillel rendőrniszter vizsgálóbizottságot nevezett ki, amelynek jelentését csütörtökön délután hozták nyilvánosságra. A vizsgálóbizottság mindenben tisztázta Chelouche rendőrtábornokot. Néhány órával a vizsgálóbizottsági jelentés publikálása után a rendőrség letartóztatta Lávivot, akinek első reakciója ez volt:

— Ez a rendőrség bosszúja ellenem...

A letartóztatás után, péntek reggel a törvényes rendelkezéseknek megfelelően a rendőrség a vizsgálati fogság meghosszabbítását, illetőleg elrendelését kérte a bíróságtól Láviv további őrizetben tartására. A tárgyalóteremben a kiváncsiskodók hatalmas csoportja jelent meg. Joram Wiener rendőrhadnagy, aki a rendőrséget képviselte, előadta, Jehuda Treivisch járásbíró előtt, hogy július 11-én betörték Jesájahu Avrahám Schechter tel-avivi lakására, ahonnan különböző okmányokat vittek el. A betörés tulajdonképpen célja az volt, hogy megszerezzenek különböző cégek-re vonatkozó gazdasági adatokat, hogy azokat 40 ezer font ellenében a „megrendelő” cégnek továbbítsák.

A rendőrséget hangoztatta, hogy a betörőket tettük elküldése után letartóztatták, de csak most, csütörtökön következett be a fordulat a nyomozásban, amikor is kiderült, hogy Láviv az a személy, akihez a két betörő által eltalajdonított okmányoknak el kellett volna jutniuk, hogy azok segítségével egy bizonyos társaságtól pénzt zsaroljon ki.

A rendőrséget a leghatározottabban cáfolta, mintha a rendőrség „különböző más dolgok miatt” akarná befeketíteni az újságíró.

„A nyomozás teljesen érdembeli”

— mondotta a rendőrfőhadnagy. Rám Kászi védőügyvéd, a rendőrségre intézett kérdéseiben megjegyezte, hogy Hillel rendőrniszter csütörtöki rádiónyilatkozatában (a Chelouche rendőrtábornok ügyében közölt vizsgálóbizottsági jelentéssel kapcsolatban) már utalt arra, hogy a rendőrség már a vizsgálóbizottság létesítésekor gyanakodott zsarolási kísérletre.

— Miért nem léptek fel akkor Láviv ellen?

Wiener: En két nappal ezelőtt kaptam kézhez az aktát. Kászi védőügyvéd a továbbiakban arról beszélt, hogy megbízója, Láviv újságíró még a betörés előtt közölte Eliezer Silonival, a jövedelmi adóhivatal nyomozó osztályának főnökével, hogy a Schechter-lakásban bizo-

nyos nagyfontosságú okmányok vannak. „Elképzeltettem, hogy ilyen előzmények után Láviv be-
relte volna fel a betörőket az okmányok megszerzésére, amelyekben maga az adóhivatal volt elsősorban érdekelve” — mondotta Kászi védőügyvéd és kijelentette: „Az egész letartóztá-

tás sötét árnyékot vet a rendőrségre...”

A védőügyvéd megjegyezte még, hogy Jigál Láviv nem csütörtöki letartóztatása után, hanem pontosan tíz nappal ezelőtt fordult hozzá és közölte, egy „magasrangú személyiség” utasítást adott, hogy „másszanak rá”.

Láviv ekkor félbeszakította védőügyvédjét és izgatottan kiáltott fel:

— Ne kerteljen! Mondja ki nyíltan, hogy a pénzügyminiszterrel van szó...

nyos nagyfontosságú okmányok vannak. „Elképzeltettem, hogy ilyen előzmények után Láviv be-
relte volna fel a betörőket az okmányok megszerzésére, amelyekben maga az adóhivatal volt elsősorban érdekelve” — mondotta Kászi védőügyvéd és kijelentette: „Az egész letartóztá-

tás sötét árnyékot vet a rendőrségre...”

A védőügyvéd megjegyezte még, hogy Jigál Láviv nem csütörtöki letartóztatása után, hanem pontosan tíz nappal ezelőtt fordult hozzá és közölte, egy „magasrangú személyiség” utasítást adott, hogy „másszanak rá”.

Láviv ekkor félbeszakította védőügyvédjét és izgatottan kiáltott fel:

— Ne kerteljen! Mondja ki nyíltan, hogy a pénzügyminiszterrel van szó...

A MÁKKÁBI NATANJA NYERTE A „BAJNOKOK BAJNOKA” SERLEGET

Csak meghosszabbítás után tudta legyőzni a Hákoáchoth

Az országos bajnok Mákkábi Natanja csapata tegnap megnyerte a „Bajnokok Bajnoka” serlegét, miután 4:2 arányban legyőzte a kupagyőztes Hákoáchoth.

A bajnokcsapat csak a 30 perces meghosszabbítás során tudott győzni. A rendes, 90 perces játékidő befejeztével 2:2 volt az eredmény, de a meghosszabbítás során a jó formában levő natanjaiak még két góllal terheltek meg az ellenfél hálóját.

Több barátságos mérkőzést is játszottak a nemzeti bajnokság csapatai. A legmeglepőbb a Hápoel Chedera 3:0 arányú győzelme volt a Mákkábi Tel Aviv felett. További eredmények: Mák-

kábi Haifa—Hápoel Haifa 1:1, Mákkábi Petach Tikva—Hápoel Jáhud 2:0, Mákkábi Jaffa—Hápoel Beér Séva 3:2.

SPORTHIREK

★ Barátságos kosárlabda mérkőzésen a Hápoel Givat Brenner/Náán együttese 88:69 arányban legyőzte a Hápoel Jeruzsálemet. A Hápoel Givat Chájim 55:54 arányú győzelmet aratott a Hápoel Petach Tikva felett.

★ Az Izraelben portyázó román Arges csapata 4:1 arányban legyőzte a Hápoel Petach Tikvat.

★ Tegnap rendezték a Hápoel országos céllövő bajnokságát (szabad puská, teljes olimpiai gyakorlat). A csapatversenyben a győztes a Hápoel Petach Tikva lett 4354 ponttal, megelőzve a Hápoel Rámát Gánt és a Hápoel Haifát. Az egyéni versenyben a rámtógáni Zámzálik győzött 1111 ponttal, míg a második petach-tikvai Herskovics lett 1107 ponttal.

★ Az országos vízilabda ligában 11 forduló után a Hápoel Tel Aviv vezet a maximális 22 ponttal. A tel-aviviai a tegnapi fordulóban 15:3 arányban legyőzték az ÁSZÁ együttesét.

Kosárlabdázóink a 11-ik helyen Essenben

Izrael kosárlabda válogatottja tegnap az utolsó mérkőzésen az esseni Európa Bajnokságon, hat verséig után végre elérte egyetlen győzelmét, és ezzel a 11-ik helyre került a résztvevő 12 válogatott közül.

Az izraeli csapat jó játékkal 84:74 (48:39) arányban legyőzte a törököket, akik az utolsó, 12-ik helyet foglalták el. Az izraeli játékosok közül Brodie 33, Starkman pedig 16 pontot ért el.

A patológusok molesztálásának gyanújával LETARTÓZTATTAK HAT VALLÁSOS FIATALEMBERT

A bíróságon hétnapos vizsgálati fogságot rendeltek el ellenük — Sémtoy miniszter megbélyegzi a patológusok elleni támadásokat

A jeruzsálemi járásbíróson pénteken hétnapos letartóztatási végzetést bocsátottak ki hat vallásos fiatalember, Smuel Markovics, Avrahám Silberman, Mordecháj Bukspán, Joszéf Glück, Jehosua Weisfisch és Simon Turnheim ellen. Három közülük a péntekre virradó éjjel egy taxiban tartóztatták le és a kocsiban nagymennyiségű propagandanyagot találtak a boncolások ellen.

Kihallgatásuk nyomán letartóztatták három bűntársukat is, és a rendőrség szerint megállapítást nyert, hogy a Keset nevű illegális szervezethez tartoznak, amely szélsőséges vallásos fiatalemberekből álló csoportosulás. A bíró helyt adott a rendőrség kérésének és a vizsgálati fogság indoklásában hangsúlyozta, hogy nehéz szívvel küldi a vallásos fiatalembereket börtönbe éppen a nagy ünnepek idején, mert hiszen inkább a templomban volna a helyük — de a nyomozás érdekében erre okvetlenül szükség van.

Viktor Sémtoy egészségügyi miniszter pénteki nyilatkozatában súlyos szavakkal bélyegyezte meg a patológusok molesztálását és ugyanakkor felhívással fordult az orvosokhoz, mondjanak le a csütörtökre tervezett egynapos sztrájkról.

AZ ÜNNEPEK UTÁN Ismét premier lesz a Li-La-Lo színházban

Interju Salpéter Juliussal, aki a vállalkozás mögött álló társadalmi tanács élén áll

A héber színház történetét egyik derül fejezetét jelenti a Li-La-Lo színház, amely nagyon sok év után most feltámadóban van, már próbál az új együttes.

Salpéter Julius társadalmi tanácsot szervezett, s együttes erővel szorgalmazza a majdani sikert, amely persze nemcsak a kiünö együttessel, Mose Wallin igazgatótól, Rafael Klecskintól, a főrendezőktől, de a publikumtól is függ.

— Szerintem szükség van ilyen színházra kulturális életünkben — mondja Salpéter Julius —, ezért optimista vagyok.

— Milyen színház lesz az újjászülött Li-La-Lo?

— Szatirikus színház. Az első műsor feleleveníti a régi Li-La-Lo legsikeresebb számain — persze időszertüsitve —, de aztán műsorra tüzzünk egész estét betöltő darabokat is.

— Kik a színészek?

— Az első műsorban 15 évnálbeli művész szerepel. Kikötötte a társadalmi tanács, hogy új elő művészeket is alkalmazzon Wallin. Ezen belül igyekeztem a magyar-zsidó művészek útját egyengetni. Két énekművész szerepel az első műsorban. Peer Emmi és Udvari René. Felkértem Ronai Andrást, a Hablma művészt, hogy a helyes héber kiejtés szempontjából foglalkozzék a két énekesnővel, ez is további biztosítéka a sikernek.

— Milyen összetételű a színház mögött álló társadalmi tanács?

— A hazai kulturális élet szívértékeit tükrözi. Természetesen

AZ ÜNNEPEK UTÁN Ismét premier lesz a Li-La-Lo színházban

Interju Salpéter Juliussal, aki a vállalkozás mögött álló társadalmi tanács élén áll

A jeruzsálemi járásbíróson pénteken hétnapos letartóztatási végzetést bocsátottak ki hat vallásos fiatalember, Smuel Markovics, Avrahám Silberman, Mordecháj Bukspán, Joszéf Glück, Jehosua Weisfisch és Simon Turnheim ellen. Három közülük a péntekre virradó éjjel egy taxiban tartóztatták le és a kocsiban nagymennyiségű propagandanyagot találtak a boncolások ellen.

Kihallgatásuk nyomán letartóztatták három bűntársukat is, és a rendőrség szerint megállapítást nyert, hogy a Keset nevű illegális szervezethez tartoznak, amely szélsőséges vallásos fiatalemberekből álló csoportosulás. A bíró helyt adott a rendőrség kérésének és a vizsgálati fogság indoklásában hangsúlyozta, hogy nehéz szívvel küldi a vallásos fiatalembereket börtönbe éppen a nagy ünnepek idején, mert hiszen inkább a templomban volna a helyük — de a nyomozás érdekében erre okvetlenül szükség van.

Viktor Sémtoy egészségügyi miniszter pénteki nyilatkozatában súlyos szavakkal bélyegyezte meg a patológusok molesztálását és ugyanakkor felhívással fordult az orvosokhoz, mondjanak le a csütörtökre tervezett egynapos sztrájkról.

AZ ÜNNEPEK UTÁN Ismét premier lesz a Li-La-Lo színházban

Interju Salpéter Juliussal, aki a vállalkozás mögött álló társadalmi tanács élén áll

A héber színház történetét egyik derül fejezetét jelenti a Li-La-Lo színház, amely nagyon sok év után most feltámadóban van, már próbál az új együttes.

— Szerintem szükség van ilyen színházra kulturális életünkben — mondja Salpéter Julius —, ezért optimista vagyok.

— Milyen színház lesz az újjászülött Li-La-Lo?

— Szatirikus színház. Az első műsor feleleveníti a régi Li-La-Lo legsikeresebb számain — persze időszertüsitve —, de aztán műsorra tüzzünk egész estét betöltő darabokat is.

— Kik a színészek?

— Az első műsorban 15 évnálbeli művész szerepel. Kikötötte a társadalmi tanács, hogy új elő művészeket is alkalmazzon Wallin. Ezen belül igyekeztem a magyar-zsidó művészek útját egyengetni. Két énekművész szerepel az első műsorban. Peer Emmi és Udvari René. Felkértem Ronai Andrást, a Hablma művészt, hogy a helyes héber kiejtés szempontjából foglalkozzék a két énekesnővel, ez is további biztosítéka a sikernek.

— Milyen összetételű a színház mögött álló társadalmi tanács?

— A hazai kulturális élet szívértékeit tükrözi. Természetesen

Mély fájdalommal jelentjük, hogy drágánk

RÓTH DEZSŐ

Kunszentmiklós — Budapest — Haifa örökre elaludt.

Temetése ma, vasárnap, szeptember 19-én d.e. 10 órakor indul a Rámbám-kórházból a Kfár Számir melletti új temetőbe.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

SIRKÓAVATÁS

Drága édesanyánk, nagyanánk

ADA (Irén) WINTNER

sirkóavatását szeptember 27-én, hétfőn d.u. 4 órakor tartjuk a jeruzsálemi Hár-Hámenuchot temetőben.

Autóbusz indul 1/3-kor, Tel-Aviv, Ben Jehuda 121 sz. alól.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejtethetlen, szeretett testvérünk

LANG Mária

Arad — Tel Aviv

elsőéves

AZKÁRAJÁT ÉS SIRKÓAVATASAT

1971 szept. 22-én, szerdán d.u. tartjuk a körzeti temetőben (Cholon — BÁT JÁM).

Külön autóbusz indul 1/4-kor, T.A., Jád-Elijahu, Margolin u. 3. sz. elől.

A CSALÁD

Drága férjem, édesapánk, apósom, nagyapám, fivérünk, sógorunk

KLEIN JECHIEL (ELEMÉR)

Szatmár — Tel-Aviv

SIRKÓAVATASÁT

1971 szeptember 22-én — Com Gedálja — szerdán délután 3 órakor tartjuk a kirját-sauli temetőben. — Találkozás a temető bejáratánál.

A GYÁSZBATORULT CSALÁD

Felejtethetlen drága férjem, apánk, apósumk, nagyapánk, dédapánk

FINKELSTEIN HERMAN HILLEL

Tasnád — Migdál — Áskelon

elsőéves

AZKÁRAJÁT

szeptember 23-án, — csütörtök délután 3 órakor tartjuk az áskeloni új temetőben. Autó indul 2.45-kor, a Suk Alija 1234/51 számú ház elől.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Fájdalommal közöljük, hogy

ASZKAL CHANA GITEL (HANNI)

Nagyszéhen — Gyulafehérvár — Petach-Tikva — Bné-Brák

AZKÁRAJÁT ÉS SIRKÓAVATASÁT

1971 szeptember 23-án — csütörtökön délután pontosan 4.30-kor tartjuk. Találkozás a Petach-Tikva szegulai temetőben.

GYERMEKEI

Felejtethetlen drágánk

SECHTER LAZÁR

Bokszeg — Givat-Olga

elhunyának slosimján

AZKÁRAJÁT ÉS SIRKÓAVATASÁT

tartunk 1971 szeptember 22-én, szerda délután 4 órakor a chederaí temetőben.

Gyászoló felesége Fáni, fia Alexander, menyé, unokái, sógorai és családjá

Felejtethetlen férjem, testvérünk, sógorunk

KAUFMANN ICU

Szegesvár — Herzlia

AZKÁRAJÁT ÉS SIRKÓAVATASÁT

szept. 22-én, szerdán d.u. 3 órakor tartjuk a herzliai temetőben. — Autóbusz indul a Hess u. 15. sz. háztól, 2.45-kor.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Drága édesanyám

GROSZ ILONKA (Fried)

Kosice — Tel-Aviv

elhunyának slosimján

AZKÁRAJÁT

tartunk 1971 szeptember 22-én, szerda d.u. 3 órakor a körzeti temetőben (Cholon — BÁT-JÁM).

Találkozás a temető bejáratánál.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

TÁPÉTIM BNÉ-BRÁK

- ★ Díjmentes tanácsadás és útmutatás tapéta ragasztásra vonatkozólag.
- ★ P.V.C. plasztik padlózat
- ★ Nylon készítmények és különböző plasztik szőnyegek.
- ★ Dekorációs cikkek a lakásba.

BOLDOG UJÉVET, BÉKÉS, BOLDOG ES VIRÁGZÓ EVET KIVAN

A VÁROS MINDEN LAKOSÁNAK

TÁPÉTIM BNÉ-BRÁK,
R. AKIBA UTCA 43 • TELEFON OTTHON:
74 65 16 • 78 94 85

דילן

1971

AZ ÜNNEP MIATT A LOTTO 38/71 SORSOLÁSÁT HÉTFŐN, 1971 SZEPT. 27-ÉN, DÉLI 12 ÓRAKOR TARTJUK

ELSŐ DIJ 170,000 IL.

Vasárnap, szeptember 26-án, van a Lotto úrlapok átadásának utolsó határideje.

הבואה

uj olé...

Vége a szaladgálásnak! Minden cég egy címen! Vámmentes szállítás 10 napon belül, garanciával. Tekintse meg bemutató termünkef, minden kötelezettség nélkül Porcelán és kristály, tűzhely, frigider.

S.FARKAS

Tel-Aviv: Derech Petach Tikva 9. l. em. Tel. 621272. • Nyitva: vasárnap, kedd, csütörtök, 8.30—18 óráig, hétfő, szerda, péntek 8.30—14 óráig.

Jeruzsálem: R. Hásoleg 2 (Gád ép.), 7. emelet. • Nyitva: vasárnap, kedd csütörtök 8.30—18 óráig; hétfő, szerda, péntek 8.30—14 óráig. • Telefon: 527914.

Haifa: Herzl utca 24. • Nyitva: vasárnap, kedd, csütörtök 10.30—19 óráig; hétfő, szerda 16—19 óráig. • Telefon: 523608.

Natanja: Herzl utca 18., l. em., bejárat Stampfer u. 2. • 16—19 óráig.

Asdod: R. Kibuc Gálatul 1. (városbáza). • Nyitva: 16—19 óráig. • Telefon: 32032.

ROS-HÁSÁNA A TÖRTÉNELEMBEN ÉS A ZSIDÓ LELKEKBEN

ROS-HÁSÁNA

A zsidó naptár első hónapja niszán, az új évnek tehát ezen hónap elsőjén kellene kezdődnie, mégis ros-hásáná a hetedik hónap tiszri hó elsőjére van kijelölve. Hogy miért, nem tudjuk egész biztosan.

Vita folyt erről már a Misna előtti időben. Tény, hogy a Tóra sem beszél a tiszri hónap elsőjére rendelt ünnepről „ros hásáná” néven, hanem csak azt mondja, hogy az a nap a „nyugalom napja legyen, a kiáltó szavára való emlékezés, szent ünnepre szóló összehívás”. Maga a ros-hásáná szó az egész Bibliában a babiloni fogság profétájának, Ezekielnek a könyvében fordul elő legelőször, de itt is a proféta mindössze egy vizíójával kapcsolatban mondja, hogy az ros-hásáná napján történt. Szóval ebből sem állapítható meg, hogy niszán, vagy tiszri hó elsőjén látta-e a viziót.

Tény, hogy már a Misná tiszri hó elsőjéről beszél, mint ezen ünnep napjáról és a Talmud hozzátesszi, hogy ez a nap az, amelyen „a világ összes teremtménye Isten itélőszéké előtt áll, s ezért ez a nap a legméltóbb arra, hogy vele kezdődjön az „új év”. Egyébként ebben az őszi hónapban zárul be a mezőgazdasági év is és az új év veszi kezdetét. A saját rögn élő földművelő nép tehát tiszri hó napjában látta az új évet. Az Isten színe elé járuló, a sófárfuvas riadójának hallatára bukniért az Eg irlalmáért eseklő nép, lélekileg is úgy érezte, hogy ezeken a napokon büneiért magáról lezárván, új, büntelen évet kezdhet.

A Tóra több helyen említi ezt az ünnepet, — de mindig csak tiszri hó első napját mondja ünneppé, holott ros-hásáná két napos ünnep. Ennek az az oka, hogy az ősi időkben a Hold szerinti naptár még nem volt pontosan meghatározva. Minthogy a hónapok hol 29, hol 30 naposak, minden hónap 29-én nagy kérdőjelel előtt álltak a nép szellemi vezérei. Vagyis nem tudták, a rákövetkező nap az illető hónap 30-ika lesz-e, vagy már a következő hónap elsője, azaz ros-chódes. Már pedig ros-chódes a Szentély fennállása idején félünneppé volt, amelyen az istentisztelet és az áldozatok rendje más volt, mint a hétköznap.

A Szánhedrin, az ország legmagasabb vallási, igazságügyi és közigazgatási fóruma tehát minden hó 29-én résen volt, azaz figyelte, vagy figyelgette a Hold megnyilatkozását, vagyis azt, hogy azt az alakot fogja-e mutatni, amely a hónap utolsó napját jelzi, vagy pedig azt, amely a következő hónap elejét mutatja. Ha megállapították, hogy melyik nap lesz ros-chódes, akkor az ezzel megbízott emberek tűz-csővá-féle jelzőtüzekkel felmentek az Olajfák Hegyére és ott lengették a lángokat úgy, hogy a következő, Jeruzsálemtől körülbelül 30 mérföldnyire lévő Szártábh-hegy csúcsán posztoló emberek azt meglássák. Erre ezek is meggyújtották a lángokat, és így ment a jel hegyesről-hegyesre. A lapályos területen lakó emberek figyelték a nagyszerű tűzijátékot és saját házaik tetején szintén fáklyákat gyújtottak, úgy hogy az egész ország egy-két órán át valóságos lángtenger volt és ros chódes ez-

Írta: Dr. TOMASCHOFF BÁRUCH

zel mindenkortá a nép ünnepe lett.

Később, az ország elpusztítása után, a kitelen, de nagyon termékeny országba betolakodott szamaritánusok — bár formálisan felvették a zsidó vallást — ellenségesen viselkedtek a zsidósággal szemben. Ezért meg akarták zavarni a nép havonkénti örömet — és főleg a zsidó ünnepek rendjét. Kiszélték tehát, hogy ők is jeltüzeket fognak gyújtani, a nem megfelelő estéken. Ez a megélévesztési taktika rábirta a Szánhedrint, hogy ezentul küldönc útján értesítse az országot ros-chódes napjáról.

Meg kell jegyezni, hogy ros-chódes napjának pontos megállapítása főleg azért volt olyan fontos, mert hiszen csak úgy lehetett megállapítani, hogy melyik napra esik egy-egy ünnep. Azt pedig tudni kell, hogy csak is ros-hásáná esik a hónap elsőjére, a többi ünnep mind az illető hónap valamelyik későbbi napjára. Bizonytalanság tehát csak ezt az ünnepet övezte. Ez az oka annak, hogy ez az ünnep Izráelben is kétnapos — szemben a diaszpórával, ahol a bizonytalanságra tekintettel, peszách, savuot és szukot ünnepe is két-két nap, vagyis ott csak jom kipur egy napos ünnep.

Amikor Ezra főpap és Nechemia, Artaxerxes perza király pohárnoka és tanácsadója, Cirus királynak ismert dekrétuma folytán a babiloniai fogságba snyilódd foglyokkal együtt, a mai időszámítás előtti 536-ban Erec Jiszráelbe visszatértek, első dolguk volt, hogy a Nabukádnészár által teljesen elpusztított országot felépítsék, hogy Jeruzsálem falait újból felemljék. Közben azonban az elhagyott országban letelepedett különböző népcsoportok ellenségesen viselkedtek a hazájukba visszatértekkel szemben. — Ezért a visszatérők egykezével védekeztek, a másik kézzel építettek.

A legfontosabb feladat a Szentélynek, az ország szellemi élete központjának felépítése volt. Ez a nép nagy áldozatkészsége alapján — megtörtént. A nép tehát ros-hásánát ismét szabad földjén ünnepelhetette meg. Mint-hogy pedig a nép 70 évi babiloniai fogságban a zsidó életmódtól, a Tórától mindmennyben elidegenedett, Ezra, a főpap ros-hásáná ünnepen reggeltől-délig a Tóra rendelkezéseit olvasta és magyarázta a népnek. A tömeg, férfiak, asszonyok és a fiatalság — magáraébredt és sirni kezdett, egyrészt bánatában, hogy mennyire elzsidólanodott Babilóniában, másrészt feléledt, mert érezte, hogy ez a világ az ő zsidó világa.

Erre Ezra és Nechemia vigasztalták a népet, erőt öntöttek beléje és felszólították: „Ne gyászoljatok, ne siránkozzatok, egyetek edes falatokat (innét a ros-hásánái mártás a mézbe), igyatok jó bort, vigadjatok, mert örömmel ez a ros-hásáná Erec-Jiszráel drága földjén. Az Istenben való öröm — és annak megfogadása, hogy az O utjain fogtok ezentul járni, a ti erősségetek lesz.” Erre a

leviták nagy kórusa daloikat zengett, a hárfával, citerával, cimbalommal kísérve. (Nechémia VIII. 9-12.)

Ez volt az első ros-hásáná ünnep, amelyről történelmünk tud. Az ugyancsak a babiloniai fogságban élt Ezekiel proféta a tiszri hó elsőjére ros-hásánát jelöli meg, mint azon napot, amelyen a nagy isteni látomása volt. Salamon király is ros-hásáná napján avatta fel a legelső Szentélyt.

Amikor Dávid király érezte, hogy napjainak vége közeledik, megbízta Cádok főpapot és Nátán profétát, hogy fiát, Salomont, kísérjék a Gichon folyóhoz és kiáltásuk ki — sófárfuvas mellett — Izráel királyává. Ez meg is történt. (Királyok I: 34-39). A sófárfuvasnak azóta is az az alapfogalata, hogy Isten évente trónra lép és a zsidó nép a templomokban az O uralmát hirdeti — sófárfuvas kíséretében.

Ez az „Isten birodalma a Földön”, amelyet a proféták elemi erővel, tüzzel hirdetnek — ami természetesen minden vallási eszközökül — az egyéni és a szociális igazság birodalmát jelenti. A ros-hásánái liturgia ezért van telis-tele Isten uralmának a hirdetéssel, mert csak ez biztosíthatja, hogy a világon ne a káros uralkodjék, hanem: „Isten-hiten keresztül emberszeretettel”.

A sófárfuvas tehát az Isten szuverénitását, mindenütt való jelenlétét hirdeti, vagyis azt, hogy minden lépésünkkel legyünk tudatában annak, hogy valaki van odafönn. Isten a magasságból figyel tetteinket és majd azokért felelősségre von minket. Mennyivel másképpen nézne ki a mai széthuzás, örök-ké kardját csörtető verszomjas világ — ha ilyen isteni eszme volna az irányítójuk. Azért mondta egy francia író: Ha Isten nem volna, fel kellene találni egyet”.

Ezt a ros-hásánái, Isten mindenüttvalóságát hirdető gondolatot Lévi Jicchák berdisevi chászid „Dudele” című megragadó dallama nagyszerűen juttatja kifejezésre: — „Ribono sel olám, hol tudlak találni és hol nem tudlak találni? Ahol csak vagyok, ahol csak járok, ott vagy ahol állok, ott vagy Te, és csakis Te, mindig ott és mindig Te. Szerencsében — ott és bajban is csak Te. Egben ott, földön Te, fönt Te és lent is Te. Keleten ott és nyugaton Te, északon is ott

A mai napon tudatára ébredünk annak, hogy mi ad számunkra erőt az élet keserveinek az elviseléséhez. A hit és a hitből fakadó remény és szeretet. Hit nélkül nincs semmi értelme az életnek. Az ima az emberben élő remény kifejezője. A hitből fakadó szeretet az, ami az embert a Teremtőhöz kapcsolja, kötelek, amely összefűz az Örökkévalóval. A hit köt össze a szeretet köteleivel az enyémekkel, az embertársaimmal. Mosolyt fakaszt az ajkamon, hogy örüljek a jónak, a magasztosnak, a szépnek.

Ezek az események azonban nem hiú ábrándok, amelyek szétfoszlanak, nem álmok, amelyek éjjel jönnek és éjjel el is illannak, nem a gondolat szines játéka. Azoknak a reményeknek, amelyekről mi szólnak, a taníthatatlan hit a forrása, szilárd meggyőződésünk, bölcsseink szent tanítása, láng amely sohasé alszik ki.

Mi tehát a mai napon a teendők? Imádkozni, hogy hitünk bennünk megszilárduljon, hogy reményeink valóra váljanak, hogy a szeretetünk tiszta legyen, kiterjedjen a Teremtő minden teremtményére.

Imádkozzunk, amíg még imádkozhatunk, térjünk meg, amíg még megtérhetünk. „Térj meg egy nappal haláloed előtt”, olvassuk az Atyák fejezetében. De nem tudjuk, mikor halunk meg. Minden nap meg kell álltérnünk, de különösen ma, amikor ott állunk biráink előtt.

Gondoljunk a szombatra, az ünnepre, hogy méltóan, imával, dallal, fényvel fogadjuk házukban. Jusson eszünkbe az apai ház, ahol az apánk a ház papja, az anyának a ház papnője volt a vallásos szokások ünnepléses gyakorlata által templomává avatott házbán.

A zsidó ház a templom után a legszentebb hely volt a világon, a zsidó minden nemes cselekedetének és jó művének színterülete. Ezek a képek ott élnek az emlékezetünkben, mindannyiunk meg ott őrzi ma-

és délen megint csak Te”.

Csak Te — és mindig Te — szavaknál, gondolatoknál jobban tudja a dal kifejezni azt, ami az ember lelkében dul.

Ros-hásáná atmoszférájában az Isten lehozza az égből és a földet fölemeli az égbe. Így ölelkezik — időben és térben — a földi és a földöntúli, a muló és az örök — örök harmóniában.

gában boldog gyermekkorából őket. Hiszen ez volt az, ami a zsidó vallást nem engedte eltűnni az idők viharában, ez volt az a pajzs, amelyről a zsarnokok nyílai ártalmatlanul lesiklottak, mert a zsidó az ő zsidó házáért, amelyben élt — meghalni is készen állt mert a vallás szent köteleke a férfit a házhoz, a háznépet meg egymáshoz, sőt idegen családokat hűségért és hitért, a házáért és tűzhelyért egy erős harcoló népé kötötte.

Izráel még ma sem szegény hitbuzgó férfiakban és ifjakban. Jesivái a világi tudásban is jártas jámbor tudósokat ad népünknek. Templomaiban száll az ima az Egek Urához a munka napjain is, de különösen szombat- és ünneppapokon. A ház is legtöbb helyen igyekszik, a romboló idők ellenére, régi fényét, ha más kivételben is, megtartani.

Az ima a megtérés egyik legjobb bizonyítéka. Imádkozzunk hát. Imádkozzunk magunkért, egész Izráelért, hazánkért, ezért a szent földért, amelyre idegenek vetik a szemüket, hadd találjunk viszonzásértre a világ népeinek szívében, hogy a zsidó név becsben részesüljön időtlen időkig.

Imádkozzunk a házukért, gyermekeinkért, akikkel a Teremtő megajándékozott bennünket, hogy felnevelhessük őket hitben, vallásban és becsületes emberekké. Imádkozzunk, hogy az ellenség golyója elkerüljön bennünket, gonosz szándéka megsemmisüljön.

A szeretet minden műve, amelyet a földön teremtünk, minden jótékony intézmény, amelyet az emberiség számára emelünk, szent emlék, amely a hit érzelmeiből fakad.

Tegyük jót, ahol csak tehetünk, vigasztaljuk a vigasztalásra szorulókat és örüljünk az örülőkkel. Vigyél a vagyonodból oda, ahol az örök tőke a szegényeknek kamatot hoz. Epítsünk templomokat, amelyekben az Isten dicsőségét hirdetik, emeljünk otthonokat az öregeknek, a magukkal tehetetleneknek, ahol ápolásban, üdülésben részesülnek. Aki ezt teszi, emléket állít magának az isteni kegyelem könyvében.

Boldog az az ember, akiben a mai nap ilyen hitet támaszt, aki ilyen reményekkel megy az új év elé, akiben az ősi imák ilyen szeretettel, a hit ilyen lángját gyújtották.

LOWENKOPF KÁLMÁN

AZ ISRAELI IKKA KÉPVISELET

ES A MUNKATÁRSÁK

Kemény Gábor és Gréti

Léber Dávid, Haifa

Vajda Jolán, Jeruzsálem

Frankfurter István, Beér-Séva

jobarátainak, rokonainak és üzletfeleinek

BOLDOG, EREDMÉNYES ÚJÉVET
KIVÁNNAK

Káhán Helén és Feri

TEL-AVIV (Bukarest)

KIVÁNNUNK KEDVES VEVŐINKNEK,
ROKONAINKNAK ÉS BARÁTAINKNAK

שנה טובה

Léb Testvérek

MESZÁRSZEK ÉS FELVÁGOTTÁRU ÜZLET,
GIVATÁJIM • SIRKIN UTCA 15 •

Telefon: 731157.

KIVÁNN KEDVES VEVŐINEK,
BARÁTAINKNAK ÉS ROKONAINAK

שנה טובה ומבורכת

שנה טובה

kíván tisztelt vevőinek, rokonainak, jóismerőseinek

ZIMRONI TOVA és ZE'EV

(Nóta Gizi és Vili)

FÉRFI FEHÉRNEMŰ ÉS NŐI SPORTBLUZOK
SZAKÜZLETE

TEL-AVIV, SENKIN 29 * Telefon: 238119

ÜZLETFELEINEK, ROKONAINAK ÉS ÖSSZES

JOBARÁTAINK KIVÁN שנה טובה

KLEIN BELA ÉS NEJE

TEL-AVIV, Achád Háám 88

Kanárik, papagájok, diszhalak, akváriumok és kalitkák legnagyobb választéka • Magvak, növényvédelmi szerek, rózsaszó, citrus-félék és mindenféle gyümölcsfacsempék a legnagyobb választékban.

Különléte rovarirtók, trágya és műtrágya •

Vevőinket betaníjtuk és tanácsal ellátjuk.

Üzletfeleinek, barátainak és rokonainak kíván

שנה טובה

MALINOVSKY • TEL-AVIV, Finn utca 2

(Táchána Merkazit) • Tel. 33036 • Beszélünk magyarul

שנה טובה ומבורכת

kíván i. t. vendégeinek, barátainak

és összes rokonainak

ILANA GOLDSTEIN

PARÓKA - SZALONJA

Parókák a legmodernebb és leg-
tökéletesebb kivitelezésben, méretre
készülnek.

TEL-AVIV, Dizengoff 125, félémelet • Telefon:224596

HÁCORFIM Ltd.

EZÜSTARUGYÁR

TEL-AVIV, TELEFON: 821683

KIVÁN

ÖSSZES ÜZLETFELEINEK

שנה טובה

Dr. FRIED IMRE

ÉS CSALÁDJA

TEL-AVIV, BET OREN UTCA 3.

CITOUR tel-avivi utazási iroda igazgatója

שנה טובה ומבורכת

KIVÁN ÜZLETFELEINEK, ROKONAINAK,

BARÁTAINKNAK ÉS ISMERŐSEINEK

M. GÁSPÁR diplomás kertész

és neje Rámát-Joséf P. O. B. 529

KIVÁN ÜGYFELEINEK, ROKONAINAK

ÉS BARÁTAINKNAK

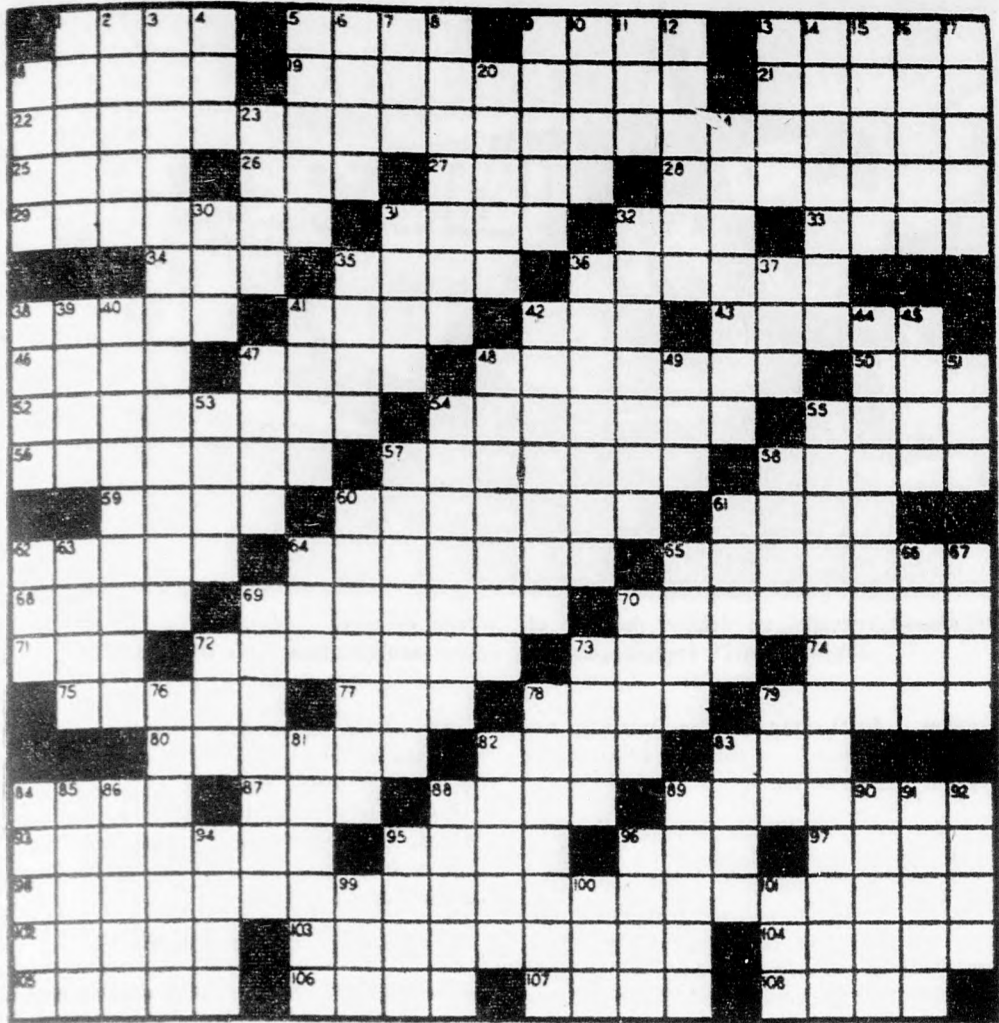
שנה טובה

Boldog újévet,
egészséges évet
kíván

TNUVA

KERESZTREJTVENY 317

Vizsintes: 1. Az első gyilkosság áldozata. 5. Művészet. 9. Ékezzettel: opera részlet. — 13. Fokozatot feltüntető táblázat. 18. Kórházi alkalmazott. 19. Döntőbíráskodás, békítő bíráskodás. 21. IV (papíros). 22. A nagy francia forradalom legkimagaslóbb alakja. A jakobinusok és a hegyapárt vezetője (158–1794), teljes név. 25. Ékezzettel citál. 26. Fohász. — 27. Rokonféle falun. 28. Vegyi hatásoknak rendkívül ellenálló igen kemény, a platínával rokon nemesfém. 29. Az olaszországi Fiat művek városából való. 31. Ékezzettel: a sólyom-félék családjába tartozó ragadozómadár. — 32. Ékezzettel: kertészszám. 33. A görög ábécé második betűje. 1–2-ik betű felszerelvé. — 34. Egyesült Nemzetek Szövetsége. — 35. Ékezzettel: ünnepi öltözék, díszruha. 36. Poseidon és Amphitrite fia, félg ember, félg hal alakjában ábrázolt tengeri isten. 38. Izraeli megbetegedés. 41. Vissza: állóvíz Etiópiában. 42. ... lán. az üzet lelke. 43. Ékezzettel: hang jelzője lehet. 46. Potyogni. 47. Kártékony kis rágcsáló. 48. Nitrogéntartalmú, barna vagy fekete színű festékanyag. 50. A vörös Kína ura. 52. Ösztönöz, ösztökél. 54. Nagyon termékeny francia-belga regényíró (George). 55. Deszka készült belőle. 56. Ékezzettel: a közmondás szerint, emberi dolog. 57. Aki nem tud úszni, annak ez a sorsa a mély vízben. 58. Viselkedés. 59. Nem csak az. — 60. Az európai kommunista államok Közössége. 61. Hirtelen fellépő, heveny (betegség). 62. Ebben végződik az emberi utjak. 64. Átvitt értelemben szigorú erkölcsű, feddhetetlen jellem; ember (E=Á). 65. Könnyű, gyors járatú, három árbócos vitorlás hadihajó. 68. Sark betűi keverve. 69. Kiegészít. 70. Jó érzéssel tölt el. — 71. Faféreg. 72. Ilyen államfő a király. — 73. Mens ... in corpore sano. 74. Nyitó. 75. Hőnszerető. 77. N. A. K — 78. Gabona raktár. 79. Vissza: tisztálkodásra szolgál. — 80. Tetszésének ad kifejezést. 82. A vízszintes 1 gyilkosa. — 83. Származás fele. — 84. Szándékozik. 87. Tartó. 88. Korhol egymást betűi. 89. Szigetelő, elkülönítő. 93. Önerzetes. 95. Helyhatározó. 96. Vízi emlős keverve. — 97. Ceruza. 98. Két szó: 1) látomászerű, végítéletzerű, 2) világhírű spanyol hegedűművész, zeneszerző (1844–1908). 102. Rovar. 103. A Portugáliához tartozó Acores szigetek egyike. Fővárosa: Ponta Delgada. — 104. Tüzzelő munkája. 105. Régi hosszmetrék. 106. Svájci óramárka. 107. Bányalejárt. 108. Epos betűi keverve.

Függőleges: 1. Csökkenő, ék. fel. 2. A Kína nemzeti felszabadulásáért harcoló titkos politikai szervezet tagja (a századforduló körül). 3. Az ógörög mitológiában az üdvözültek árnyainak tartózkodási helye. 4. Hasznavehetlen valami. 5. Hamis. 6. Lásd a 9 vízszintes.

test. 7. N. B. A. 8. Megjegyzett lap a kártyában. 9. Zamat. 10. A Duna jobboldali mellékfolyója. 11. Aromája. 12. Olasz város Umbriában, püspökség, búcsújárhely. 13. S. A. I. I. 14. Az evészékök, edények, tányérok, stb. tartására szolgáló szekrény. 15: Vissza: juh. 16. Vissza: az ősmagysárság totemállata. — 17. Névelővel: előzetes vázlat. — 18. Kábit, szédít. 20. Ilion. 23. Magánhangzók. — 24. Egyszerű fehérje. 30. N. N. A. 31. Német haj. 32. Titkos szer, orvosság. 35. Vissza: például, a zászló a levegőben. — 36. Graham Bell találmánya. 37. ... átus, (hivatalos) díszruha. 38. A közmondás szerint, kétszer fárad. — 39. Napszak. 40. Világegyetem. 41. Bogas ikerszava. 42. Kiválótt alkot. 44. Magyar-ziódi költő (1888–1938). A Holnap fról köréhez tartozott, teljes név. 5. Latin ép. 47. Ilyen a jó borotva, ék. fel. 48. A rendes időszámítás előtti 11-ik századtól görög kikötő és kereskedelmi város Kis-Ázsiában. Virágkora a 7-ik század volt. 49. N. O. L. 51. Betegség szinonimája keverve. — 53. Izraeli falu, Natanjától délre. 54. Zsidók, arabok, stb. — 55. Francia katonamérnök (1760–1836), műkedvelő zeneszerző, a Marsellaise szerzője. — 57. Mezőgazdasági munkát végez. — 58. M. K. E. L. 60. Az értékpapírokhoz csatolt szelvények. 61. Gyengén sósvízű tó Szovjet Belső-Ázsiában, 3–4-ik betű felszerelvé. — 62. Méh lakás. 63. Vigyáz rá. 64. Szégyen jele az arcon. 65. A magasban. 66. T. E. R. O. 67. Vissza: jelenleg. 69. Valamely választott szerve a választók megkérdése nélkül új tagokat vesz fel. 70. Ékezzettel: héber férfinév. 72. Kád betűi keverve. 73. ... uett, árnykép. 76. Attevés egyik helyről a másikra. — 78. Vissza: Afrika legdélibb hegyfoka, világítótorony. 79. Arany spanyolul. — 81. Vissza: takaros. 82. Rövid tréfás cikk, vagy karcolat, vázlat. 83. Kerek szám. — 84. Kikötőváros Jordániában. 85. Fűszernövény. 86. Vissza: izraeli váltópénz. 88. Eghajlat. 89. A Szentírás legrégibb latin fordítása. 90. Mezőgazdasági munkás. 91. Futás ikerszava. 92. Héber büntetés. 94. ... at, 95. Kis részecske. — 96. Elemel. 99. P. A. Y. 100 Héber piac. — 101. Apó betűi keverve.

A 314. SZÁMÚ KERESZTREJTVENY MEGFEJTÉSE:
 Vizsintes: 1. AKARATOS, 13. BOGARAS, 26. FUMAROLA, 35. AGREGAL, — 39. SZIVRABLÓ, — 53. MARCONI — 55. VILLOGÁS.
 Függőleges: 1. ABIPONOK, 12. MOLINARI, 14. MERIMEE, — 23. ÖREBRO, — 25. WEBE, 42. SIKER.
 NYEREMÉNYKÖNYV: KARINTHY: A DELEJES HALÁL

UJ KELET SZELVÉNY 317 REJTVENYPALYAZAI

Minden étkezés izesebb
A JIKVÉ LATRUN
 boraival.

ÜNNEPI AJÁNDÉK
 MINDEN BARÁTNAK!

Intézményeknek, gyáraknak
 és a nagybani megrendelőknél
 — engedmény.

Megrendelés: tel. 23 87 30
BOR - LIKOR - BRANDY

JIKVÉ LATRUN
 T.A., Dizengoff 328

5732 ROS-HASÁNA ALKALMÁBÓL
 a világon szétszórta bajtársainkat
 a tradicionális
 כתיבה וחתימה טובה

jókívánásokkal köszöntjük
 és boldog ünnepeket kívánunk.

**A Volt Magyarországi Munkaszolgálatosok
 És Deportáltak Szövetsége, New York**

Dr. KARDOS LÁSZLÓ
 elnök
 BRUMMER SÁNDOR,
 az igazgató tanács elnöke
 KREMER FERENC
 társelnök

LANG
 Eladás * javítás * karbantartás
VILLANYBOROTVÁK
 Tel-Aviv, Jeszod Hámaálá 6. Tel. 32161.
RUBIN J.
 (A Merkáz mozinál)
 Vevőinek, rokonainak és barátainak
 שנה טובה ומבורכת
 חנה רותם - חנה לויטין
HASZNALJA KI A RÉGI ÁRAKAT!

rokonainknak, barátainknak, nagyváradi, illetve kolozsvári jóismerőseinknek és a „Bnai Cion” Transilvania chapter összes tagjainak
**BOLDOG, BEKÉS ÉS EGÉSZSÉGES ÜJEVET,
 KELLEMES ÜNNEPEKET KÍVÁUNK
 Helen és Odi Mandula (New York)**

SCHAECHTER ELEMÉR, bórkereskedő
 (Arad - Bukarest)
 TEL AVIV - JAFFO, YEFET 12. Tel. 825390
BOLDOG ÜNNEPEKET KÍVÁN
 ROKONAINAK, BARÁTAINAK ÉS ÜZLETFELEINEK!
 כתיבה וחתימה טובה

UJ OLEKNAK.
 rokonoknak, barátoknak
 kíván
 שנה טובה
SHARON, Ascher és Diamantstein Z.
 Tel-Aviv, Allenby 93.

Rokonainknak, barátainknak, ügyfeleinknek
 כתיבה וחתימה טובה
Dr. Stern Miklós és neje
szül. Englaender Hédi és családjuk

S **NŐI RUHA és BLUZ**
KONFEKCIÓ
STEINER F. és CSALÁDJA
 שנה טובה ומבורכת
 KÍVÁN TISZTELT VEVŐINEK, ROKONAINAK
 ÉS JÓISMERŐSEINK
 Tel-Aviv, Montefiore utca 36 * Gyár: Levanda 30
 telefon: 611 009, 615 939 * telefon: 37730

Rokonainknak, barátainknak és pácienseinknek,
 boldog új évet és kellemes ünnepeket kíván:
BAUMZWEIG L.
ÉS CSALÁDJA
 NATANJA * Herzl utca 43 * Telefon: 23959

Vevőinknek, rokonainknak, barátainknak
 MINDEN JÓT KÍVÁUNK AZ ÚJ ÉVRE
„TERY” BOUTIQUE „TERY”
 TEL-AVIV * Frischmann utca 43 * Dizengoff-sarok
 telefon: 23 85 85
 SZOBOITKA TERI ÉS BANDI

BUDAPESTI FÜZŐSZALON
 Tel-Aviv, Jozsef Sprinzák utca 9 • telefon: 25 59 04
 kíván
 שנה טובה
 כתיבה וחתימה טובה

GRÜN Lili és Jicchák

שנה טובה ומבורכת
 Kívánunk i t. vevőinknek,
 rokonainknak és minden
 barátunknak
„ESTHER”
 hölgyfodrász-szalón
 Tel-Aviv, Ben Jehuda 74.
 Telefon: 231988.

שנה טובה
 Kívánunk rokonainknak,
 üzletfeleinknek és
 jóbarátainknak
OFER STYLE
 LEA GÜNSBERGER és
 a FRANKL CSALÁD
 T.A., Levanda 18. Tel. 32743

Szász Endre világhírű grafikai, Kádár Béla absztrakt festményei és grafikái, valamint herendi porcelánok
KLEIN ANDRAS
 Bát-Jám, Trumpeldor 10,
 tel. 867863 (Dániel u. sarok)
 Autóbuszok: 18, 85, 86.
 VEVŐINKNEK,
 ROKONAINKNAK,
 BARÁTAINKNAK,
 ISMERŐSEINKNEK
 kívánunk
 שנה טובה

FODOR MANCI
KÖLCSÖNKÖNYVTÁR
 RÁMÁT-GÁN, BIALIK 30
 Kíván
 ROKONAINAK,
 BARÁTAINAK
 ÉS K. OLVASÓINAK
 שנה טובה
 Kedves ismerőseinknek
 és barátainknak
 כתיבה וחתימה טובה
Dr. DUSCHINSKY EDE
ÉS NEJE
 Tel-Aviv, Allenby út 4.
 Telefon: 57537.

Rokonainknak, ismerőseinknek,
 barátainknak és vevőinknek
 שנה טובה ומבורכת
VALLY-BLOUSES
 Hartmann Vally és Kálmán
 TEL-AVIV
 Merkáz Báalé Melachá 10.
 לשנה טובה ותקווה
 Kíván
 BEL- ÉS KÜLFÖLDI
 ROKONAINAK,
 JOBARÁTAINAK
Roth Mór és neje
 Rámát-Gán

KUTTNER MOSE
NŐI KONFEKCIÓ
 TEL-AVIV, Allenby 79.
 Telefon: 621650
 Kíván rokonainak, vevőinek
 és barátainak
 שנה טובה
 שנה טובה ומבורכת
 Kíván i. tisztelt vevőinek
 és rokonainak

INDIG D. szabósága
 Tel-Aviv, Allenby 32., I. em.
 (Mugrabival szemben)
 Tel. 58572

ROKONAINKNAK,
 BARÁTAINKNAK
 Kívánok
 שנה טובה
Herskovits Judit
 Tel-Aviv, Chajim V'Elisá u. 3

Békés, boldog újévet kívánunk
 rokonainknak, barátainknak
Krausz Mirjám
és Schwartz Ilona
 (BUBA)
 Kibuc Maaégán

JENNY BARDOSOVA
 Kosice (Kassa)
 ezúton kíván I.ékés
 és boldog újévet
 Izraelben élő rokonainak,
 barátainak
 és ismerőseinek.

MINDEN BARÁTJÁNAK,
 ISMERŐSEINK
 SÁNA TOVÁ-T KÍVÁN
FARKAS ABRAHÁM
és családja
 Kirját-Ono, Jehuda Makkabi 5

E. STECKL
IRÓGÉP SZAKÜZLET
 Tel-Aviv, Achuzat Bajt 6.
 Telefon: 53406
 KÍVÁN VEVŐINEK
 ÉS ISMERŐSEINEK
 שנה טובה

BUDAPESTI FÜZŐSZALON
 KELLEMEK, BEKÉS,
 SIKERES BOLDOG ÜJEVET
 Kívánunk
 barátainknak
 és ismerőseinknek
Farkas Tibor és neje
 Tel-Aviv, Ibn Gvirol 168.

WEISSBERGER MAGDA
és Gusztáv
 rokonainknak, barátainknak
 és a Wizo chávéráknak
 BEKÉS, BOLDOG ÜJEVET
 Kívánunk

שנה טובה ומבורכת
 Kívánunk rokonainknak,
 üzletfeleinknek és
 jóbarátainknak
OFER STYLE
 LEA GÜNSBERGER és
 a FRANKL CSALÁD
 T.A., Levanda 18. Tel. 32743

RAUSHITZ
könyvtár
 Jernzsálem, Javetz u. 2,
 Kíván minden kedves
 olvasójának, barátainak,
 ismerőseinek,
 az országban mindenütt,
BEKÉS BOLDOG ÜJEVET
ÉS KELLEMES
ÜNNEPEKET
Braun Inke
és László

I. KIRSCHENBAUM
& N. NATHAN
 ortopedi műhely
 Fizzők és betétek
 Jeruzsálem • tel. 23973.
 Dorot, Risomim-u. 1.
 Taxi „Aviv” mellett.
 שנה טובה

Kedves vevőinknek,
 rokonainknak kívánunk
 שנה טובה וכו"ט
OFNAT DEUTSCH
 divat- és ágynemű üzlet
 Jeruzsálem, Jaffa u. 84.,
 a mácháné-jehudai tendör-
 séggel szemben
 Tel. 26110

Shiffer Jochanan
 ügyes és képergetező
 Kíván
 שנה טובה
 üzletfeleink, rokonainak,
 ismerőseink.
 Képgaléria, képergetezés,
 ügyvezetés.
 Slomcion Hámalák 12.,
 tel. 23054

MEISELS ELIEZER
PAPLANKÉSZÍTŐ
 Jeruzsálem, Jaffa u. 80.
 Igen tisztelt vevőink, roko-
 nainak, összes ismerőseink
 Kíván
 שנה טובה ומבורכת

A JERUZSALEMI
KULTURA
 könyvtár, Ben Jehuda 2
BRUN HENRIK
 békés, nyugalmas, boldog
 ÜJESTENDŐT
 Kíván olvasóinak, barátainak,
 ismerőseinek

שנה טובה ומבורכת
 Kíván üzletfeleink,
 rokonainak, és barátainak
SHERMAN MOSE
(ZOLTAN) és CSALÁDJA
ALON bútorüzlet
 JERUZSALEM,
 Slomo Hámelech 3.,
 Telefon: 24710.

Kedves vevőinknek,
 rokonainknak
 és barátainknak
 שנה טובה
OFNAT ALMAGOR
 Jeruzsálem • Mamilla 11.
 Telefon: 21755

שנה טובה ומבורכת
 Kívánunk kedves vendégeink-
 nek, jóbarátainknak és összes
 rokonainknak
Winkler és Glück
NŐI FODRÁSZOK
 Jeruzsálem • Lunz utca
 Telefon: 22968. (Keser taxi-
 állomással szemben)

שנה טובה ומבורכת
 Kívánunk rokonainknak,
 üzletfeleinknek
 és barátainak
LEB BELA
ÉS CSALÁDJA
 כתיבה וחתימה טובה
 Kíván rokonainak,
 ismerőseink, üzletfeleink
 és barátainak
 Jeruzsálem • Hillel utca 16.

שנה טובה ומבורכת
 Kívánunk rokonainknak,
 üzletfeleinknek és
 jóbarátainknak
„ESTHER”
 hölgyfodrász-szalón
 Tel-Aviv, Ben Jehuda 74.
 Telefon: 231988.

שנה טובה
 Kívánunk rokonainknak,
 üzletfeleinknek és
 jóbarátainknak
OFER STYLE
 LEA GÜNSBERGER és
 a FRANKL CSALÁD
 T.A., Levanda 18. Tel. 32743

שנה טובה ומבורכת
 Kívánunk rokonainknak,
 üzletfeleinknek és
 jóbarátainknak
OFER STYLE
 LEA GÜNSBERGER és
 a FRANKL CSALÁD
 T.A., Levanda 18. Tel. 32743

EGY ÉJSZAKA A FELVÉTELI OSZTÁLYON

Csütörtök este 8 órakor dr. K. ideg orvos és pszichiáter beugrott a tel-avivi Ichilov kórház felvételi osztályára. Baráti társaságból tartott hazafelé, de gondolta, benéz egy percre az osztóba, hátha valakinek szüksége van rá. Két órán keresztül ottmaradt.

A kórházi osztóban ugyanis két sürgős eset várta. Előbb amellől az ágy mellett állt meg, amelynek két oldalán két rendőr állt készenlétben. A rendőrök egy percre sem vették le tekintetüket a sárga függönyökkel körülrakított, magas ágyon fekvő jöképű és sápadt fiatalemberről, aki homályosan, mélyen fénylő szemekkel nézett a világba. 24 éves hollandiai turista, aki csekkhamisítási ügybe keveredett és amikor átszállították a fogház egyik cellájából a másikba, összeomlott. Elvesztette tájékozódási képességét, nem tudja, mit akarnak tőle és egyáltalán hol van. Rendőrségi kísérettel tehát beszállították az Ichilov kórházba, ideg orvosai vizsgálatra.

A holland fiatalember ágyától nem messze, öregasszony fekszik, akit egész testében remegve szállítottak be. Pulzusa túlságosan erős és a néne nagyon sápadt. Dr. K. behuza az ágy körüli függönyöket és megpróbálja lábra állítani az öregasszonyt. A sovány, inas kéz az orvos kezébe kapaszkodik. Az orvos gyengéden talpra állítja az ágy mellett és ujjával felemeli állát.

Mi mindenre képes egyetlen pillanatnyi gyengédség! Az öregasszony szemei hirtelen átmelegednek és szája körül felbukkan a mosoly. Az orvos, úgy hogy a páciens nem hallja: „A klinikai vizsgálatok nem mutattak ki semmit. Először azt hittem, hogy egy nemrégiben végrehajtott operáció szövődéséről van szó, de más a helyzet. Az asszony egészséges, csak rendkívül izgatott, vagy nagyon fél.” Az orvos most a páciens vállát fogja.

— Doktor, motyogja az öregasszony, fojtott hangon és érezhető német kiejtéssel. — csodát tett. Máris jól érzem magam... Mielőtt idejöttem, hirtelen arra gondoltam, hogy már nem vagyok olyan fiatal...

Az öregasszony távozik, a spányofal mögé pedig koraszülött kerül inkubátorban. Légzési nehézségek. Két orvos indul sietve az apróság felé.

FÉLMILLIÓ EMBER KÓRHÁZA

Az Ichilov kórház felvételi osztályán 20 spányofal van és 6-7 ügyeletes orvos, sebészek, belgyógyászok, szakorvosok. Hetente háromszor ez a kórház látja el több mint félmillió ember egészségügyi szükségleteit. Minden sürgős esetet ide szállítanak be Nagy-Tel Aviv egész körzetéből.

A felvételi osztály központjában a főápolónő asztala szolgál. Ide érkezik mindazok, akiknek segítségre van szükségük, innen küldik őket tovább a megfelelő kórházi osztályokra. A ma esti főápolónőt, Szárá nővérnek hívják. Fekete haja, apró termetű, kezében nylon-zsákos pirosas folyadékkal — vér.

A teremben orvosságok és fertőtlenítőszerek éles szaga terjed. Köröskörül fehér ágyak, fölöttük vértömlesztésre szolgáló palackok. Az ágyak mögött vörös, zöld és sárga fények villóznak: Tel Aviv utcái tekintenek be a széles ablakokon.

A felvételi osztályon visszahelyezik az inkubátorba a koraszülöttet, akit a közeli szülészetről küldtek sürgős vizsgálatra. Dr. M. ügyeletes belgyógyász átnézi az elektronikus

vizsgálat eredményét és ránevet az üvöltő csecsemőre: „Csönd legyen és add át üdvözlétemet a szüléskórházban! Majd elmúlik, mire megnősülsz!”

Az osztóban majdnem minden ágy foglalt. A baloldali legszélső ágyon korán megébredett férfi. A sápadt test légzési nehézségekkel küzd. A szemekben szomorú belenyugvás. Az ágy mellett hozzátartozók igyekeznek mosolyogni. A beteg mellett dr. P. jelenik meg két injekcióval. Ugyanabban a pillanatban az osztó egyik sarkában fény felé tartják a röntgenfelvételt. Az orvosok csak pillantásokat váltanak egymással. Az injekció beadása után dr. P. felém fordult:

— Annyira könnyűnek rajta, amennyire csak lehet. Behívtuk a szakorvost és a röntgen-orvost. Hogy meddig fog élni? Néhány hetet, esetleg néhány hónapot.

A szomszédos ágyon fiatalasszony. Násztóján betegegett meg. Ágya fölé ferje hajol: szakadatlanul simogatja, nyugtatgatja az asszonykát. A nő is mosolyog.

A súlyos esetek szobájában rendőr áll egy fiatalember mellett, aki öngyilkosságot kísérelt meg. A fiatalember súlyos állapotban van, felvágott erei megfestik a kőcsemet. Eszméletlenül van. „Mennyi vér van az ember testében, mennyi?” — kéri könnyesen a vértömlesztési palackkal foglalatokodó ápolónőt. Hirtelen kiötör:

„Hagyják abba! Atkozott legyen, aki engem ápol, menjetek innen!” — Egy kéz megfogja a fiatalember kezét, miközben előkészítik az operációhoz, a fiatalember szemei lecsukódnak. Elalszik.

A negyedik spányofal mögött ismerős alak: a Dizengoff-utca kedvence, egy öreg bolond. — Régi kliens itt nálunk — mondja dr. M. — szeretjük és megengedjük neki, hogy itt aludjon.

Az öreg hálás és bölcs szemekkel nézi az orvost és komplikált matematikai képleteket mormol. „Az öreg nagy matematikus” — jegyzi meg majdnem elismerő hangulattal dr. M.

SÜLYOS PROBLEMA

Az öreg ágyával szemben részeg alszik édesdeden. A Járkon utcában szedte fel a rendőrautó. Beér-Séva. Dr. P. könyveden megvergeti arcát: „jól reggelt” — i-gyekszik felébreszteni. A részeg oldalára fordul, szeme kinyílik kissé. Vörös köd fedt e-zeket a szemeket. „Azt akarom... akarom...” — mormolja rekedten — az asszony, a kékrűhás... A hangulat majdnem lírikus.

Milyen kétségbeesés hozta Beér-Sévárt, hogy a tel-avivi utcákban hanyódjék? A kékrűhás asszonyt akarja, Dr. B. int a nővérnek és egy pillanat múlva ágyátal hoznak a részegnek.

Két kábítószeres eset. Az egyik súlyos gyomor-fájdalmaktól összegörnyedve érkezett; a másik üvegcserepekkel sebezte meg önmagát kábítószer hatása alatt. Az első kezd lassan magához térni: „Valami baj van a beleimmel” — mondja a sebésznek. A sebész megvizsgálja a beteg alsó szemhéját és nincsenek kétségei:

— Nézze, nem a rendőrségen van — mondja az orvos lágy hangon — hanem kórházban, szeretnénk segíteni magán. Mondja, mit vett be? Megtörténhet, hogy operálni kell, de nem lehet, ha nem tudjuk pontosan, milyen kábítószeret használt. Minden közöttünk marad.

A fiatalember szemei lecsukódnak, ököibe szorított kezét homlokára tapasztja: „Tablettát vettem be és ópiumot keverve”.

A klinikai kezelés után a fiatalembert hazaküldik, problémáihoz és valószínűleg kábítószeres megoldásaihoz. A jövőben azonban megváltozik a helyzet. A tel-avivi városi kórház igazgatójának, dr. Hárélnak kezdeményezésére, az Ichilov kórházban pszichiáteri osztályt létesítenek, amely megnyitása után befogadja majd a kábítószeres és öngyilkos eseteket.

Különösen a narkómánia problémája súlyosbodik az utóbbi időben — hangsúlyozza dr. M. — elsődrendű fontosságú probléma ez, amellyel szemben egyelőre sokszor tehetetlenek vagyunk.

A sajnálatos bizonyíték: mindössze néhány nappal ezelőtt megszökött a kórházból egy kábítószer hatása alatt álló sebesült. Sürgős sebészeti beavatkozásra lett volna szüksége, de megrögzötten elutasította az orvosok minden kérését és magyarázatát. Egyetlen vágya az volt, hogy meztelenül táncolhasson a felvételi osztály közepén. Egy félórás erőfeszítés után sikerült hátóingbe bujtatni és lefektetni, de mert a sok munka közepette egy pillanatra magára hagyták, megszökött. Valószínűleg a hátsó bejáraton keresztül. A kórház rögtön kerestetni kezdte, de azóta sem sikerült nyomára bukkanni.

HISZTERIA ES KIGYÓMARÁS

Ijedt fiatalember 18 év körüli lányt hoz karjában. A lány hosszú haja lelóg, karjai szinte élettelenül függenek. Jeans-nadrágban, sárga trikóban van. Lea nővér gyors pillantást vet a lányra, „ugylátszik HC” — mondja az ügyeletes orvosnak. „Köhögjön — kéri az ápolónő — köhögjön és jobban lesz”. A fiatal lány egész testében remegve fojtottan köhög. Megállapítják a végleges diagnózist: „Valóban HC”, vagyis hisztéria. „Reggel vizsgálja volt, valószínűleg attól” — mondja a fiatalember.

Ot perccel később rendbejön a fiatal lány lélegzete, de még mindig nehezen beszél. Kezével integetve magyarázza az ápolónőnek, hogy az orvossal akar, muszáj sürgősen beszélnie.

Odakintről a mentőautó szirénája hangzik. Az orvosok és a hordágyvivők a kapu felé

Ambulansz érkezik az Ichilov kórház elé súlyos beteggel. Naponta több tucat hasonló „sürgős esettel” foglalkoznak az éppen szolgálatban lévő orvosok.

igyekeznek. „Éjfélt után kettőig legalább három balesetünk van” — tűnődik félhangosan az egyik ügyeletes orvos.

De most az egyszer nem közüti balesetről van szó. Egy 23 éves fiatalembert kigyó mart meg, amikor beült autójába a tel-avivi Reading mellett. A szimptomák mérgekgyóra mutatnak. A fiatalember lába nagyon dagadt, a pulzus lassu és sokkolt szenved. Egy pillanat alatt elkészülnek a vértömlesztéshez szükséges eszközökkel. A belgyógyász-ügyeletes sürgősen kéri a sérültöt. Most minden pillanat számít.

A fiatalembert egy barátja kíséri, izdadtan és ijedten álldogál az osztó sarkában. „Közepesen súlyos az állapota” — mondja dr. P. A fiatalembert átszállítják a súlyos betegek osztályára. Csak öt nap múlva lesz megállapítható, tulajto-e az életveszélyen. Odakint becsapódik a mentőautó ajtaja. „A litván zsidóság adomány” — áll hatalmas betűkkel az autóra festve.

Oxigént és injekciókat gyorsan — egy másik beteg ágyához: a szív működés elégtelen;

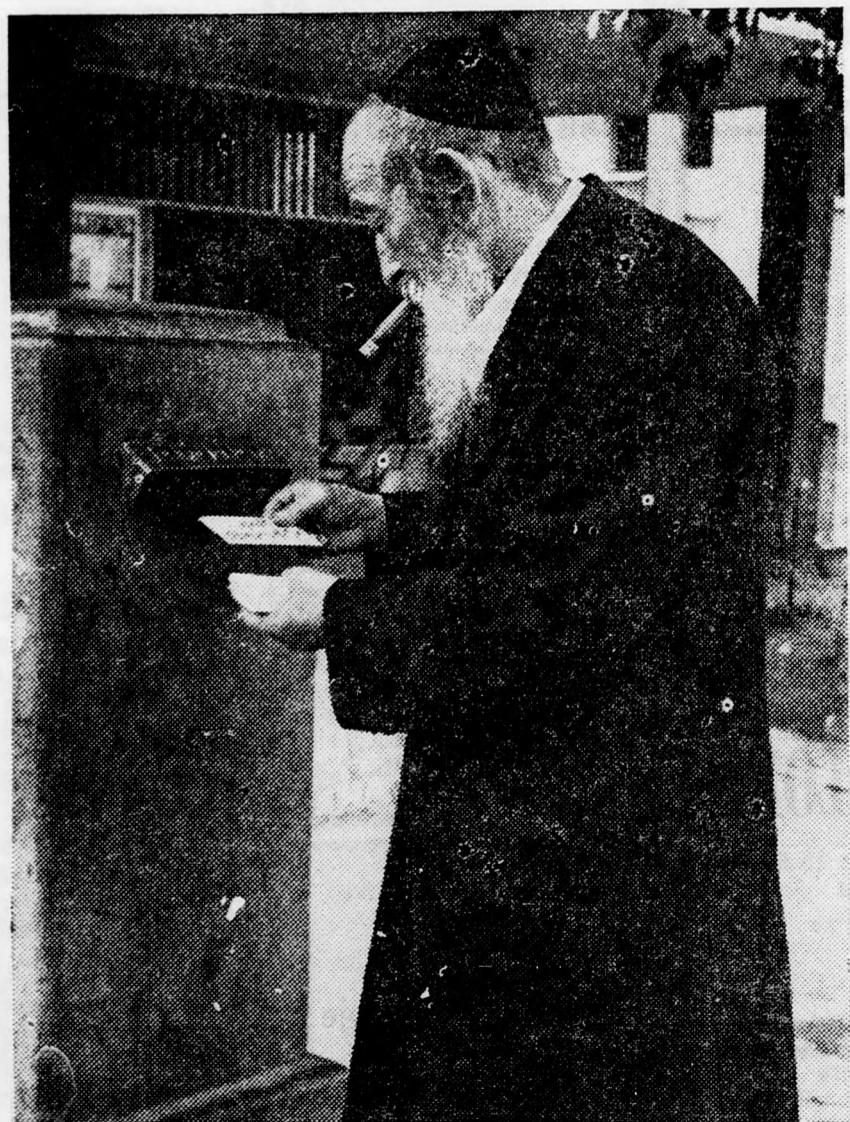
50 év körüli férfi, életveszélyes állapotban. Az oxigéntartályokból kivezető csövet a beteg szájához illesztik. Arca egyre sápadtabb. Hogyan lehet szabadulni ettől a látványtól? Dr. B., a sebész: „Ki mondta, hogy egyáltalán szabadulni kell? Már semmilyen hatást nem gyakorol a látvány.”

— Soha nem rázza meg munkája?

— De igen. Volt egyszer egy nehéz betegünk, egy asszony, lassan kezdett gyógyulni. A fiát kivételesen szabadságotlák a hadseregtől, hogy meglátogathassa. Husz perccel azután, hogy kilépett a katonai tábor kapuján, halálra gázolta egy autó.

Ejszaka a felvételi osztályon. A bűnöző, aki megjárta az örültet az öreg bolond a Dizengoffról, aki aludni jár a kórházba. Az öregasszony, akit meggyógyított a baráti kézifogás, a koraszülött, akiért mindent megtesznek, hogy egyszer erőteljes férfi váljék belőle. És mások.

Emberek, alakok, szagok végtelen mozaikja... T. Zeévi

UJEVI JÓKIVÁNSÁGOK KÜLDÉSE

שנה טובה ומבורכת

IZRAEL NÉPÉNEK BÉKÉT, BOLDOGSÁGOT, ROKONAINKNAK, BARÁTAINKNAK SZERENCSES 5732-ES ÉVET KIVÁNUK

Sunshine Elisabeth és Oscar és leányuk Judith

לשנה טובה ותכנה

AMERICAN JEWISH REFUGEE AID SOCIETY, NEW YORK

BÉKÉS, BOLDOG 5732-ES ÉVET KIVAN

IZRAEL ÁLLAMÁNAK ÉS A ZSIDÓ NÉPNEK

Oscar Sunshine, elnök

AZ 5732-ES ÉV ALKALMÁBÓL

שנה טובה ומבורכת

EGÉSZSÉGET ÉS BOLDOGSÁGOT KIVAN GYERMEKEINEK ÉS ÉDESANYJUKNAK AKKON, VALAMINT ROKONAINAK, BARÁTAINKNAK ÉS SZIGETI LANDSMANJAINAK SZERTE A VILÁGBAN

Morris (Moisi) Rosenthal, New York

ROKONAINKNAK, BARÁTAINKNAK, ÜZLETFELEINKNEK ÉS JOISMERŐSEINKNEK

שנה טובה ומבורכת

REZMŰVES FERENC, BAYLI ÉS IZSÓ

(Msziget) New York

שנה טובה

kívánnak rokonaiknak, barátainak és jóismerőseiknek

WIESEL DAVID (MSZIGET) és IREN (Friedmann, Bpest) New York

גנים שמוחים ושנה טובה ומבורכת

BÉKÉT, BOLDOGSÁGOT ÉS KELEMES, VIDÁM ÜNNEPEKET KIVÁN AZ ÚJ KELET ÖSSZES DOLGOZÓNAK, OLVASÓNAK, A MAGYAR-ZSIDÓ SZERVEZETEKNEK ÉS IZRAEL NÉPÉNEK

KÁHÁN KÁLMÁN ÉS CSALÁDJA

az Új Kelet amerikai képviselője, N. Y.

שנה טובה ומבורכת

KIVÁNUK ROKONAINNAK, JÓBARÁTAIMNAK, ISMERŐSEIMNEK, IZRAEL ÁLLAMÁNAK ÉS HADSEREGÉNEK

ZEEV BEN-CUR, WIEN, I., Weihburggasse 3.

שנה טובה

NAGYON SZERENCSES ÚJÉVET KIVÁN ROKONAINAK BARÁTAINKNAK ÉS JOISMERŐSEINKNEK

SOL FINKELSTEINNÉ (Jurovits Rózsi Msziget) és családja, New York

ROKONAINKNAK, BARÁTAINKNAK ÉS JOISMERŐSEINKNEK BÁRHOL A VILÁGON

שנה טובה ומבורכת

KIVÁN

NORMAN N. GATI és családja (New York)

KÖSZEGI SÁNDOR és BETTY, New York

שנה טובה

kívánnak ROKONAINKNAK, BARÁTAINKNAK, JOISMERŐSEINKNEK ÉS IZRAEL NÉPÉNEK

כתיבה וחתימה טובה

rokonainknak, barátainknak és máramarosi testvéreinknek

IZRAELBEN ES A SZÉTSZORATASBAN

JACK BERG és családja, NEW YORK

Természetes és emberileg érthető, hogy az izraeli politikai közvélemény minden figyelmét a Közelkeletre összpontosul és a két nagyhatalomra — az Egyesült Államokra és a Szovjetunióra — amelyek közvetlenül befolyásolják a térség politikai jövőjét. Ilyen körülmények között kevés érdeklődést kelthet csak az a viszonylagosan lassú folyamat, amely már vagy 13 éve tart és tulajdonképpen csak most érkezik el első döntő stádiumába: Nyugat-Európa egyesítésének ügye.

ÖNGYILKOSÁG ÉS UJÁÉPÍTÉS

Politikai gonokkodók és történelmírók már teljes egyetértéssel abban, hogy a két világháború véget vetett az egyes európai országok világhatalmi szerepének. A gyarmati birodalmakat elvesztett Nagy-Britannia és Franciaország és a kettészakított Németország számára hiányoznak az előfeltételek ahhoz, hogy valamilyen visszanyerhessék gazdasági és politikai főszerpüket a világpolitikai színpadon.

Az európai, vagy pontosabban szólva, a nyugat-európai politikások, akik kezükbe vették a második világháború után országok irányítását, nem voltak tisztában a valóságos helyzettel, nem vették, vagy nem akarták tudomásul venni, hogy az európai nagyhatalmak ideje véglegesen és visszavonhatatlanul lejárt. Franciaország, Hollandia és Belgium hosszantartó háborúkat vállaltak magukra, hogy gyarmataikat megtarthassák és Nagy-Britannia is csak véres tapasztaletok után adta meg az önállóságot dominiumainak, gyarmatainak és mandatórius területeinek. A nyugatnémet külpolitika célja viszont az lett, hogy eliminálja a vereség következményeit és többé-kevésbé visszaállítsa a Reich-et a régi nagyságában.

A különös érzékenységre az idők és viszonyok változásáról és a képtelenségre a tanulságok levonására, megnyilvánított egyébként a belpolitikai síkon is. Talán legjellemzőbb a szó, amelyet a németek használtak: Wiederaufbau — helyreállítás, újbóli felépítés. Senki, egyetlen vezető nyugat-európai államférfi sem gondolt arra, hogy valami újat alkosson, mindenki megelégedett azallal, hogy visszavárással a régi Európát, amilyen volt 1929-ben, vagy még előbb.

Churchill zsenijére volt szükség, hogy megállítsa: egy új, a réginél sokkal egységesebb Európára volt szükség, ha az európaiak ismét európai, és nem amerikai, vagy orosz módra akarnak élni. Ő beszélt először 1949-ben Zürichben az egyesült Nyugat-Európáról.

GÖRÖNGYÖS UTON, LASSAN...

Hat évvel a háború befejezte után alakult meg az európai szén- és acélnú, Franciaország, Olaszország, Nyugat-Németország és a Benelux-országok részvételével. Ezt az úgynevezett Montana Uniót sem az európa-gondolat hozta létre, hanem az újjáépült német acélpártól való félelem.

Hét próbaévre volt szükség ahhoz, hogy a hat résztvevő ország kormánya megállapítsa a Montana életrevalóságát és hasznosságát. Az Európai Gazdasági Közösség csak 1958-ban alakult meg és további tíz évig tartott, míg a belső vámok a hat ország között teljesen eltűntek, vagyis, amíg a Közösség valóban létrejött. A belső vámmentesség és a közös külső vámok, a mezőgazdasági árkiegészítő alap, a szabad munkaerő és a tőke szabad mozgása, a többi kiégyeztető intézkedéssel egyetemben, azonban még mindig nem jelenti azt, hogy a gazdasági közösség a hat tagállam között teljes lenne. Az EEC székházában, Brüsszelben, a szervezet végrehajtó bizottsága a minisztertanács elől minden ülésen újabb és újabb javaslatokat terjeszt elő, többé, vagy kevésbé fontos részletkérdések szabályozására.

Senki sem vádolhatja a hat állam kormányát, vagy az EEC szerveit, hogy elharmarkodnak a dolgokat, szemrehányás inkább az ellenkezőjével kapcsolatban jogosult. Nyugat-Európa egyesítése — és egyelőre csak a gazdasági egyesülésről van szó — csak lassan és gyakran kanyargós utakon megy előre.

A lassúságra mi sem jellemzőbb, mint a közösségen kívülmaradt nyugat-európai országok csatlakozásának ügye. Az angol kormány először 1961-ben nyújtotta be Brüsszelben csatlakozási kérelmét, pontosan tíz évvel a felvételre vonatkozó döntés megszületése előtt. És ahhoz, hogy a kérelmet érdemben elintézzék, még az is kellett, hogy De Gaulle előbb megbukjon és azután meg is haljon.

A türelmetlenkedőkkel és gúnyolódókkal szemben, az eurokrata, hogy a brüsszeli központ funkcionáriusait nevezni szokták, azal érvelnek, hogy a lassúság és az óvatosság tiszteletreméltó erénye az EEC-nek, amely tartós alapon nyugodt, jól használható épületet akar emelni, nem pedig légvárakat, amelyeket az első vihar elsöpör.

A ZÁRT KAPUK KITÁRULNAK

Az elkövetkező összel a hat alapító államon kívül, az EEC-nek tagja lesz még Nagy-Britannia, Dánia, Norvégia és Írország is; a „Hatok” átváltoznak a „Tízékké”. Ugyanakkor tető alá kerül a megállapodás a négy semleges nyugat-európai országgal — Svédországgal, Svájcjal, Ausztriával és Portugáliával — is, amelyek semlegességük miatt nem kívántak tagjai lenni a Közösségnek, valójában mégis oda fognak tartozni.

Törökország és Görögország már 8 éve társtagja az EEC-nek és csak a két ország gazdasági fejlettsége az oka annak, hogy nem teljesjogú tagok. Spanyolország felvételi kérelme már évek óta ott fekszik az

HAMORI LÁSZLÓ: UJ EURÓPA A RÉGI HELYÉN

EEC-tanács asztalán, egyelőre elintézetlenül, de nem reménytelenül. A felvétel akadályozója Franco személye és a diktátor-rezsim. Nyílt titok, hogy az EEC urai csak arra várnak, hogy a vén diktátor eltűnjön a színről és a spanyol rendszer, legalább is külszínen demokratizálódjék. Sokkal problematikusabb Finnország kérdése, amelynek minden érdeke megkívánja, hogy valamilyen formában kapcsolatot létesítsen az EEC-vel. Brüsszel a maga részéről hajlandó is erre, kérdés azonban, hogy a szovjet nyomásnak erősen kitért finn kormány meddig tud, vagy merész menni ezen az úton.

Az EEC-ben egyesült hat állam körülbelül 190 millió lakost képvisel, a négy új tag csatlakozásával ez a tekintélyes szám 67 millióval emelkedik, vagyis az Európai Gazdasági Közösségnek körülbelül ugyanannyi lakosa lesz, mint a Szovjetunió, és több, mint az USA-nak. Gazdasági kapacitása tekintetében az új EEC messze meghaladja a Szovjetuniót és megközelíti az Egyesült Államokat.

Az ellenvetés kézenfekvő: mind a Szovjetunió, mind az USA, fedális struktúrája ellenére is, a lényeges politikai kérdésekben centrális kormányzás alatt áll. Az EEC, ezzel szemben, kizárólag gazdasági egyesülés, és mint ilyen is, meglehetősen laza szervezettel. Az egyes tagállamok belpolitikai és külpolitikailag megtartották önálló elhatározási és cselekvési jogukat és lehetőségeiket. Az EEC-t, mint világpolitikai tényezőt, tehát nem lehet egy kalap alá venni sem az Egyesült Államokkal, sem a Szovjetunióval.

A megállapítás igaz — jelen pillanatban. A Werner-terv és a Davignon-rapport elfogadásával azonban megnyitottak az eddig zárva tartott kapuk és az EEC már rálépett arra az útra, amely a teljes gazdasági egybeolvadáshoz és a politikai egyesüléshez vezet.

Moszkvában és Washingtonban tisztában vannak az EEC fejlődési irányával és ezt mi sem mutatja jobban, mint az európai kommunizmus erőlködése a fejlődés ellen és az amerikai vezetők körök kedvetlensége. Elmultak azok az idők, amikor az amerikai elnök hívta fel a nyugat-európaiakat az együttműködésre és egyesítésre.

Peking is tisztában van az EEC jövő világpolitikai jelentőségével és máris üdvözléteit és jókívánságait küldi a „szocialimperialisták” leendő ellenlábasának.

AZ ÚJ EURÓPA

A Pompidou-rezsim minden adódó alkalommal ki szokta hangsúlyozni, hogy ellenéz minden olyan törekvést, amely az EEC-n belül valamelyes nemzetek-főlötti szerv megvalósítására irányul. A konzervatív Heath-kormány Nagy-Britanniában is bizonygatja, hogy ilyen, nemzeteken és a nemzeti kormányokon felülálló szerv a Gazdasági Közösségen belül nem fog létesülni, s az angol népek nem kell tartania attól, hogy országga fel fogja adni szuverenitásának akárcsak egy részét is.

A valóságban az EEC minisztertanácsa már elfogadta a Werner-tervet, amely előírja, hogy a közös nyugat-európai valutát 1980-ig fokozatosan meg kell váltítani. A közös valuta szükségesszerűen magával hozza a közös európai jegybankot és az európai pénzügyi ellenőrző szervet, vagyis két, mindenképpen az egyes tagországok kormányai fölött álló hatóságot.

A Davignon-rapport, amelyet az EEC minisztertanácsa ugyancsak jóváhagyott, előírja a tagállamok külügyminisztereinek rendszeres tanácskozásait az egyes konkrét világpolitikai kérdésekben kialakítandó közös európai állásfoglalás céljából. Az első ilyen közös állásfoglalás már létre is jött a közelkeleti kérdéssel kapcsolatban — sajnos, Izrael számára nem a legkedvezőbb tartalommal. A nyugat-európai külügyminiszterek rendszeres tanácskozásai szükségessé teszik egy állandó titkárság létesítését, amely magja lehet majd a közös nyugat-európai külügyminisztériumnak.

Egyre sürgetőbb hangok hangzanak el illetékes nyugatnémet, olasz, holland és belga körökből az általános és közvetlen választások alapján létrejövő európai parlament megvalósítására, úgy ahogy ezt az EEC alapító okmánya előírja. Az új Európa-parlament számára sokkal nagyobb jogkört követelnek, mint amilyen fölött a jelenlegi, a tagállamok parlamenti bizottságából összetevődő EEC-parlament rendelkezik.

Az EEC mindezeidig tartózkodott attól, hogy katonai vonatkozású kérdésekkel foglalkozzék. A hat tagállam mindegyike tagja a NATO-nak (habár Franciaország csak féljéggéddig), és a hat kormány óvakodott attól, hogy a NATO-n belül valamiféle EEC-frakciót létesítsen.

Az amerikai szenátusban azonban egyre többen és élesen követelik, hogy az Európában állomásozó amerikai csapatokat vonják vissza. Legutóbb Nixon elnök már csak arról tudta biztosítani szövetségeseit a NATO-ban, hogy az amerikai csapatokat két évig nem fogják visszavonni Európából. Es mi lesz 1973 után, a két év leteltével?

A kérdés, természetesen foglalkoztatja valamennyi nyugat-európai kormányt és azt is tudja mindenki, hogy az egyes nyugat-európai országok katonai ereje külön-külön teljesen elégtelen ahhoz, hogy egyensúlyt biztosítson a keleti blokk hatalmas haderejével szemben, vagy akárcsak ahhoz is, hogy egy támadást feltartóztatni tudjon addig, míg az amerikai segítség a tengeren-tülről megérkezik.

Tévedés ne essék, e pillanatban senki nem számol azzal, hogy Moszkva valamiféle katonai kalandba bocsátkozzék Európában. De a felelős politikuskoknak kötelességük, hogy minden lehetőséggel kalkuláljanak. Ha az amerikai csapatok elhagyják Nyugat-Európát — ami Amerika pénzügyi helyzetét tekintve, egyáltalán nem valószínű —, az EEC-be tömörült országok rá lesznek kényszerítve arra, hogy közösen gondoskodjanak védelmükről. Szakkörökben biztosra veszik, hogy mielőtt Pompidou hozzájárult volna Nagy-Britanniának az EEC-be való felvételéhez, követelte a francia és az angol atomikus együttműködés megvalósítását és London teljesítette is ezt a követelést. A megállapodás létét ugyan mind francia, mind angol részről cáfolják, de a cáfolatokat senki sem veszi túlságosan komolyan.

A leendő Európai Unió körvonalai kezdenek kikristályosodni: közös valuta és pénzügy, közös európai pénzügyminisztérium vezetés alatt, közös külügyminisztérium, egyesített és belső szervezetében egységes honvédelem és a közös ügyek fölötti illetékes parlament.

Természetesen még sok víz folyik majd le a Rajnán, a Themzén és a Tiberisen, amíg mindezek a tervek megvalósul-

nak és a brüsszeli központban még nagyon sok problémát és válságot kell majd addig az eukratáknak megoldaniuk. Nacionalista önzés és versengés, valóságos és képzelt érdekek, elvek és hagyományok, — még sok akadályt fognak majd górdíteni az Európai Unió kiteljesedése elé.

Mindent összevéve, mégsem könnyelmi jóvendülés, hogy tíz év múlva Nyugat-Európa, belsőleg és külsőleg egyaránt egységes államszövetségként fog fellépni a világ gazdasági és a világpolitika porondján.

IZRAEL ÉS AZ EURÓPAI UNIO

A hosszú távra való politikázás kicsit mindig magán hordja a science fiction izgalmát, de megbízhatatlan jellegét. Izraelnek a jelenben annyi külső és belső problémával kell megbirkóznia, hogy szinte illuzórikusnak hat arról spekulálni, hogy milyen lesz kapcsolata majd tíz év múlva egy esetleges Európai Unióval.

Az ilyen felfogás, ha érthető is, de nem tartható. Természetes, hogy az izraeli politikai vezetőknek és közvéleménynek figyelemmel kell kísérnie a közvetlen közelében folyamatban lévő fejlődést, amely számtalan vonatkozásban befolyással van, és még inkább lesz Izrael jövőjére is.

A külső szemlélő, aki mély együttérzéssel, de mégis objektívítással fenntartásával követi Izrael útját, könnyen azt a benyomást kapja, hogy az izraeli külpolitika, de a gazdasági élet is erősen, talán a szükségesnél erősebben kötődik az Amerikai Egyesült Államokhoz. A multban, amikor a világ sorsát lényegében a két szuperhatalom, a Szovjetunió és az USA intézte, ez a politikai orientáció

nemcsak helyes, de az egyetlen lehetséges is volt. A világpolitikai helyzet azonban az elmúlt néhány év alatt alapvető változáson ment át.

Az USA, a szerencsétlen vietnámi intervenció és az egyre súlyosbodó belső problémái nyomán, az izolacionista politikai célok felé halad és a Nixon-doktrina szerint, csökkenteni kívánja elkötelezettségét az ázsiai térségben — és minden valószínűség szerint Európában is. Ugyanakkor a Szovjetunió, az európai status quo biztosítása mellett, egyre inkább a kínai határok felé fordítja tekintetét. A Közelkeleten mind a két szuperhatalom szeretné stabilizálni a helyzetet a maga saját érdekeinek megőrzése mellett.

A két szuperhatalom mellett kifejlődően van három további hatalom: Kína, Japán és az Európai Unió. Bizonyosra vehető, hogy speciálisan a Közel-Kelet, ahonnan a lét-szükségletű olajellátásnak több mint felet kapja és amely földrajzilag is közelében fekszik, egyik legfontosabb terület lesz az európai egyesülésnek.

Izraelnek kitűnő, sőt baráti kapcsolatai vannak egyes, az egyesülésben lévő európai országokkal. Hollandia, Belgium, Dánia, Norvégia és Nyugat-Németország, a semlegesek között Svédország és Svájc politikai és kulturális establishment-jei és közvéleménynek túlnyomó része Izrael mellett áll. Sajnos nem lehet ugyanezt állítani Franciaországról, Nagy-Britanniáról és Olaszországról, még Spanyolországról sem. Minthogy a kibővített EEC-n belül a franciáknak és az angoloknak döntő befolyásuk lesz, és Olaszország szerepe sem lebecsülendő — a jelen helyzet nem túlságosan kedvező Izrael számára, amint ez az EEC legutóbbi állásfoglalásából is kivülglött.

Az izraeli diplomáciának és a hivatalos meg-nem-hivatalos izraeli propagandának fontos feladata kell hogy legyen a közeljövőben, hogy megjavítsa a helyzetet Franciaországgal, Angliával és Spanyolországgal — és nem kevésbé a Vatikánnal, vagyis a jövő Európai Unióval. A feladat nem könnyű, de nem is megoldhatatlan, ám az eddigénél sokkal nagyobb ügyekezetre és hajlékonyságra lesz szükség.

כתבה וחתימה טובה
BNAI ZION
The Fraternal Zionist Organisation
Of America
AZ AMERIKA—IZRAEL BARATSAG JEGYEBEN
BEKÉS ÉS BOLDOG 5732-ES ÉVET KIVAN
TAGJAINAK, A ZSIDÓ ÁLLAMNAK ÉS IZRAEL
NÉPEINEK

כתבה וחתימה טובה
A „BNAI ZION”
MANHATTAN TARTOMÁNY VEZETŐSÉGE,
N. Y.
ROSH HÁSANA 5732 ALKALMÁBÓL
KÖZSÖNTI ÖSSZES CHAPTEREIT ÉS AZOK TAGJAIT,
VALAMINT ISRAEL NÉPÉT.
BOLDG, BEKÉS, EGESZSÉGES ÉS BÖSEGES UJEVET
ÉS NAGYON KELLEMES ÜNNEPEKET KIVAN
A ZSIDÓ TESTVÉREKNEK ISRAELBEN
ÉS A SZÉTSZÓRATÁSBAN
Zelig Ernes (Herci), elnök

לשנה טובה וחתמה
BOLDG, BEKÉS, BÖSEGES UJÉVET
KIVÁNUNK
rokonainknak, barátainknak,
jóismerőseinknek és a „Bnai Zion”
Manhattan tartomány
összes csoportjai tagjainak
Zelig Herci és Biju, New York

כתבה וחתימה טובה
**A BNAI ZION NEW YORK,
TRANSILVANIA CHAPTER VEZETŐSÉGE
ÉS TAGSÁGA**
(a tel-avivi cserkész-otthon alapított)
BEKÉS ÉS SZERENCSES 5732-ES ÉVET ÉS BOLDG
ÜNNEPEKET KIVAN AZ ERDELYI TESTVÉREKNEK,
IZRAEL ÁLLAMÁNAK ÉS A VILÁG ZSIDÓSÁGÁNAK

כתבה וחתימה טובה
5732 ROS HÁSANA ALKALMÁBÓL
SZERETETTELJES ÜDVÖZLETÜNKET
ÉS JÓKIVÁNSÁGAINKAT KÜLDJÜK
IZRAELI ÉS GÁLUTBELI TESTVE-
REINKNEK
A BNAI ZION M-SZIGET CHAPTERJE
NEW YORK

שנה טובה ומבורכת
kivánunk az Izraelben és a szétszórásban élő
MARAMAROSI TESTVÉREINKNEK.
Szeretettel hívjuk fel a világon bárhol élő marama-
rosiak figyelmét mártírhalált szenvedett szüleink, test-
véreink, rokonaink áldott emléke megőrzésének
szent kötelességére.
a Tel-Avivban épülő
BETH ZIKARON MARAMAROS
mielőbbi felavatásának lehetővé tételére.
Máramarosi zsidók federációja (New York),
tel-avivi cím: Rech. Reines 40.

Morris L. Kreiner Secretary 8000 Shore Front Pkwy Rockaway Beach, N. Y. 11693	Max Glazer Beth Zikaron Bizottság Chairmen-je	Sam Kaplowitz President
--	--	----------------------------

לשנה טובה וחתמה
Nagyon boldog, bekés esztendő és kellemes
ünnepeket a világ minden táján szétszört
Landsmannoknak és Izrael népének
JACK FOGEL
a Bnai Zion Máramarossziget Chapter elnöke, N. Y.
és családja

Békés, boldog 5732-es évet és kellemes
ünnepeket kívánunk dunántúli testvé-
reinknek, a zsidó államnak és a világ
zsidóságának
A BNAI ZION DUNÁNTULI CHAPTERE —
NEW YORK
1971. IX. 19 UJ KELET 13

RÉGI ROS-HÁSÁNÁK

Ahogy elmúlt a tisá-boáv, nem hallottunk egyebet Munkácson: vége már a nyárnak és itt vannak az őszi ünnepek, ros-hásáná és jom kipur.

Ez az ünnep kizárólag a lélek ünnepe volt Munkácson: nem kellett a szép ruha, a jó étel, minden gondolat csak a bűnbánatát volt.

A templomi ülésrend nagyon komoly dolognak számított. Majdnem minden család egyik tagjában a templomban imádkozott, azonban a család nőit, de a templom nem lett nagyobb, mintha talán egyre kisebbédt volna... És az milyen fontos volt, minden anya maga mellett tudja lányait és menyéit.

Ezekután melyik fiatalasszonynak lett volna bátorsága más templomba menni, vagy Isten őrizze, egyáltalán nem járt templomba!

A héber iskolának saját imaháza volt és a férjem ott előimádkozott, a Sächrit imát mindig ő mondta. Mennyi harcomba került, hogy én is ott imádkozhassak. Szegény anyám csak azt látta, hogy otthagytam a nagytemplomot, ahová addig jártunk.

Szó, ami szó, a legszebb imarend kántor-

MAI HÉBER KÖLTŐK

JEHUDA JÁRKONI:

A MOSOLYOD

Tel-Aviv szürke rengetegét
dúszítik néhol e menyeyi fák,
amelyek virága lila virág,
dús firtjeikkel adja az ég
a csúf városnak bocsánatát.

Tel-Aviv téglarengetegét
ékiti néha a Te mosolyod,
járadt, de méznél édesb mosolyod;
azt, ami kincs még, azt, ami szép,
e mosolyoddal égre dalolod.

Dehogy a várost! Az életemet
széptied véle, mondd nekí, hogy
nincs más, csak ez egy, ki rád mosolyog,
nincs más, csak ez egy, kiért élni lehet,
mi máskülönbön nem könnyű dolog.

Gréda József fordítása

ral és kórossal a nagytemplomban és a vele szemben levő, chászid Bét Hámídrásban volt.

Ez a két templom reprezentálta a munkácsi, hivatalosan elismert zsidóságot.

Nagy ünnepek és ünnepek alkalmával a nagytemplomban keresztény papok, — főleg reformátusok és evangélikusok — és hivatalból kiküldött magarangu tisztviselők is megjelentek. Sőt, én még emlékszem Vilma holland anyakirálynő látogatására is 1914-ben.

Azonkívül a munkácsi főrabbinak volt nagy Bét Hámídrása és a belzi, szaploneai, viznyicei és dolinai chászidoknak mind saját templomuk volt.

A Kossuth utcán gyönyörű modern templom-épület állott, ezt a Weiss szeszgyáros építtette, és azonkívül legalább 50 kisebb imaházat mondhattak magukénak a munkácsiak és ami a legszebb és legfontosabb, — mindig tele volt hívőkkel, nem hiányzott minjárt sehoh, semmilyen időben. Reggel 6 órától 10-ig lehetett imádkozni, ahol csak a hívők akartak.

Ros-hásánákor üresek voltak az utcák, kihaltak a zsidók házaí, lakásai, mintha mindenki a templomba ment volna. Kor reggeltől délig a templomban imádkoztak és délután a táslich-ima következett. Erre az alkalomra megtelt a város turistákkal, nem bírtak betelni a képpel, amit a város nyújtott nekik ilyen alkalmakkor. A Latorcaparra minden este a város chászidjaival és bachurjaival együtt vonultunk ki. Milyen hit, áhitat élt az emberekben. És ez nincs többé... Hihetetlen, pedig ezt csak úgy lehet elképzelni és átélni, ha nem hiszünk, hogy örökre elveszték. En legalábbis még egyszer sem hittem, és nem hiszem, hogy az én szent anyám, szintén odament a többiekkel. Ha elhinném, nem tudnék tovább élni.

Ros-hásáná második napján a munkácsi rabbi eljött a nagytemplomba és olyan prédikációt tartott a kedves, jó vallásos munkácsi zsidóknak, mintha millió bűn terhelné mindegyiknek a lelkét.

Megátkozott ő a kommunistáktól kezdve minden politikai megmozdulást, agudista, szocialista, cionista mozgalmat, Mindenki ugyanaz volt számára.

Mindig azzal vigasztaltuk magunkat, nem baj, minden szavából ugysis áldás lesz...

Nagyon fárasztó volt a ros-hásáná, de mindenki remélte, hogy egy új, boldogabb évet imádkozott ki magának.

Istenem, kívánom, hogy azt a sok imát, amit ott küldtek az Égbe, itt írják a javunkra!
Boldog, jó évet!

Eszter Graeber

HAIFAI JÓKIVÁNSÁGOK

MÓZES

MÓZES

NŐI DIVAT KONFEKCIÓ ARUHAZ
Haifa, Herzl utca 18., I. em., tel. 62649
kivánnak t. vevőiknek, rokonaiknak, barátaiknak
שנה טובה

» ATLASZ «

HÜSTŐITAL GYÁR • HAIFA

telefon: 53 24 75

kiván

összes vevőinek, ismerőseinek, barátaiknak és mindazoknak, akik üzleti összeköttetésben állnak vele שנה טובה

BŐSÉGES, EGÉSZSÉGES ÉVET

AZ UJ KELET

TULAJDONOSAINAK, SZERKESZTŐSÉGÉNEK, KIADÓHIVATALÁNAK, MUNKATÁRSAINAK, HIRDETŐINKNEK, VEKŐKÖRŰNKNEK, ROKONAINKNAK, BARÁTAINKNAK, DOLGOZÓINKNAK

BOLDOG UJÉVET שנה טובה ומבורכת

KIVÁN A

SÁCHÁR hirdető iroda tulajdonosa

HAIFA, SHAPIRA 13,

TELEFON: 62-453 • 531-981 • 520-682 •

Hirdetések felvétele a nap minden órájában, — megskatálás nélkül.

SCHWARCZ — SÁCHÁR CSALÁD

Kedves vevőinknek, barátaiknak s rokonainknak ezúton kívánunk

שנה טובה ומבורכת

KÁRMEL KONFEKCIÓ

LINDENFELD ZOLTÁN • LEVI RACHEL

HAIFA, HERZL UTCA 47, I. EM • TELEFON 68237

A legújabb modellek és anyagok nagy választékban

שנה טובה ומבורכת

Boldog, békés, meglegedett újévet kívánunk barátaiknak és családjaiknak, kedves vevőiknek és jóakaróiknak

„ADY” BUTORÜZLET

KOLB SARI ÉS EMANUEL

HAIFA, HERZL 65

שנה טובה ומבורכת

SZALON CHÁVA

fűző-, melltartó-, fehérnemű- és kötöttáru-különlegességek

SCHEIBER MENACHEM ÉS CHAVA

boldog, áldásos és békés újévet kíván tisztelt vevőinek és barátaiknak

HAIFA, Hanevium 25/1. • Telefon: 63989

Vevőkörünknek, rokonainknak, jóbarátaiknak kívánunk

שנה טובה

SZLOVAG LÁSZLÓ,

RETIKUL ÜZEM

Haifa, Achád Háam u. 3 • tel. 67733

Békés, boldog újévet kíván t. vevőinek, rokonainak és barátaiknak

LÁZAR MORDECHAJ és családja

BOR- ES CIPESZKELEKEK ÜZLETE

Haifa, Herzl utca 21 • telefon: 61-766

VEVŐKÖRŰNKNEK, ROKONAINKNAK, JÓBARÁTAINKNAK KIVÁNUNK

שנה טובה

A. MUNZ * óras és ékszerész

Haifa, Balfour utca 1.

A tivoni SEIDLER penzió

Telefon: 931-405

BOLDOG UJÉVET KIVÁN KEDVES VENDEGEINEK, ROKONAINAK ÉS BARÁTAINAK

שנה טובה

● ORTOPÉD FÜZÖK

● GUMIHARISNYÁK

● LUDTALPBETÉTEK

● SÉRVKÖTŐK

K. LABO ÉS FIAI

Haifa, Arlorozov utca 8

שנה טובה

Boldog újévet kíván

kedves vevőinek, rokonainak

és összes ismerőseinek

WOSNER

SZÜCS

HAIFA, CHAJIM U. 12

T. VEVŐINKNEK, SZÁLLÍTÓINKNAK, ROKONAINKNAK KIVÁNUNK

שנה טובה ומבורכת

SZALON HÁDAR HAMERKAZI, Haifa, Herzl 6, nevében

Kupferstein és Mordkovic

VILÁGMÁRKÁS T. V., MOSÓGÉPEK, FRIZSIDEREK, RÁDIÓK, VILLAMOSSÁGI

CIKKEK • UJ OLEKNAK VÁMMENTESÉG

AZ UJ KELET

igazgatóságának, munkatársainak, előfizetőinek, olvasóinak, rokonainak s jóakaróinak שנה טובה — שנה טובה

kiván Grünberger Arnold és Gizi, Haifa, Levontin 24/1

Szender Ila és Mose

Haifa, Nevé Sajanán, Gilboa 23,

telefon 234-571,

ezúton kívánnak rokonainknak,

vevőiknek, barátaiknak és összes ismerőseiknek

שנה טובה

Spira Emil és Mirjam

Haifa, Derech Hájám 173,

kivánnak

שנה טובה

vevőiknek, rokonainknak és barátaiknak.

KUN

NŐI DIVATSZABÓ

Haifa, Kirját Sprinjak,

Marseilles-utca 102/17

boldog újévet kíván vevőiknek,

rokonainak, ismerőseinek

שנה טובה

M. HOROWITZ

„MALDAN”

Ház-, lakás-, ingatlanközvetítő,

HAIFA • Nordau 7,

telefon: 65938 — 62644.

Boldog újévet kíván üzletfeleinek, rokonainak, barátaiknak

A. Berkovits

Löwy Rachel

NŐI FODRÁSZ-, PARÓKA- ES KOZMETIKAI SZALON

HAIFA • SHAPIRA UTCA 13 • TELEFON 62594

ezúton kívánnak kedves vendégeiknek, rokonaiknak és barátaiknak

שנה טובה

פוטו-סטודיו-חלפיות
Photo-Studio Galpiot

Haifa, Herzl 61, telefon: 67-672

MEGLEGEDETT, ÁLDÁSOS, BÉKES UJESZTENDŐT

KIVÁNUNK שנה טובה

T. VEVŐINKNEK, BARÁTAINKNAK, JOAKARÓINKNAK

ROKONAINAK, BARÁTAINAK,

KLIENSEINEK

BOLDOG UJÉVET KIVÁN

ORTHOPEDIA BIRO

HAIFA, MAÁLE HÁSICHRUR 23,

TELEFON: 534 395

Kedves vendégeinknek, rokonainknak és barátaiknak

áldásos, boldog újévet kíván שנה טובה

ORANIM

שנה טובה

ES SZULÓK OTTHONA

Tel. 931-086 Tulajd. FARKAS MAGDA és MOSE

UGATCHEM — LANDESMANN

MAGYAR CUKRASZDA

Haifa, Hecháluc utca 10 • tel. 537-193

Kiván vevőkörének, üzletfeleinek, dolgozóinak, rokonainak, barátaiknak, boldog, békés újévet.

שנה טובה

HAIFÁN כשר KÁVEHÁZ - ÉTTEREM

ORION

HAIFA, HERZLIA UTCA 15 • Telefon: 53 23 79

Kedves vendégeinknek, rokonainknak, barátaiknak és jóakaróinknak

שנה טובה ומבורכת

kivánnak a tulajdonosok

Schmer Jicchák, Moskovits Eliezer és családjaik

„PÁL” HÖLGYFODRÁSZ-SZALON

HAIFA, HERZL UTCA 32 • lépeső feljárt

Telefon: 53 24 42, az „Orah” moziival szemben,

kiván n.é. hölgyközönségének, rokonainak, barátaiknak

שנה טובה

Kellemes, boldog újévet kíván kedves vendégeinek, rokonainak, barátaiknak

RESTAURANT MAGDA

SPANYOL, MAGYAR ÉTELKÜLÖNLEGESSEGEK

Farkas Magda és Géza, — Brassó

Haifa, Pevzner u. 25., tel. 62806

BOLDOG UJÉVET שנה טובה

KIVÁNUNK ÖSSZES ROKONAINKNAK,

JÓBARÁTAINKNAK ÉS T. VEVŐKÖRŰNKNEK

FRIEDMANN IREN ÉS MOSE

paplankészítők • Haifa, Pevzner utca 23

AGYNEMŰT, KELENGYÉT, SZÉPET, JÓT

szolid áron készít

saját és hozott anyagból

HABERMANN ESZTER

Haifa, Nordau utca 26.

שנה טובה

ELSORENDÜ SZABOSÁG

Haifa, Herzl utca 32., tel. 63906

★ JOSZÉF PICK ★

kiván összes vevőinek, barátaiknak, ismerőseinek és egész Izraelnek

שנה טובה ומבורכת

KEDVES VEVŐINEK ES ISMERŐSEINEK ÁLDÁSOS ES

BOLDOG UJÉVET שנה טובה KIVÁN

FÜZŐSZALON

„GRÁCIA” SPORN NŐVÉREK HAIFA

BANK-UTCA SAROK

FRIEDMANN MOSE ÉS IBOLY * női divatszalon

BOLDOG UJÉVET שנה טובה KIVÁN

T. VEVŐKÖRÉNEK, ROKONAINAK ÉS BARÁTAINAK.

Haifa, Derech Hájám 24

Telefon 89-125

1971. IX. 19 UJ KELET 15

EGY ÓBUDAI IMAKÖNYV

A KÉZZEL IROTT ÉS ILLUMINÁLT HÉBER KÖNYVEKRŐL ÉS A ZSIDÓ GÉNIUSZRÓL

Nemrég olvastuk dr. Marton Gizella cikkét, amely szerint lord C.P. Snow világhírű angol író és fizikus a zsidó világsikerének titkát egy bizonyos, örökös felsőbbrendűségben látja és e felsőbbrendűség következménye, hogy az utolsó 25 év Nobel-díjasainak egynegyede zsidó. Léténie kell tehát a zsidó népben egy ugynevezett gén-alapnak, amely fokozottabban mértékben termeli ki a tehetségeket, mint a többi népeknél.

Thierry Maulnier és Gilbert Prouteau azt írják könyvükben, a „L'Honneur d'être juif”-ban, 1971-ben, hogy a tudomány minden terén a zsidók vezetnek és megállapítják, hogy ez a zsidó géniuszuk köszönhető. A zsidóknak joguk van ezért a világ hálijára — hiszen az arány: 3 milliárdnál csak 15 millió zsidó áll szemben és ők produkálták ezt a csodálatos eredményt a tudományok terén, sőt még a művészetekben is.

Ilyenkor jut eszünkbe a Biblia szava, hogy a zsidó nép az „ám szögula” — „Isten választott népe” — de rögtön hozzátesszi, hogy ezt a „kiváltságos nép” jelzőt a zsidó nép csak a Biblia magas erkölcsi értékének megbecsülése mellett tarthatja meg magának. A Biblia előtt, a zsidóság kezdetekor — Abrahámmal tünt fel a magasabb géniusz — „Egyisten”-hívő szemléletében. A sok istenséget imádó környező népek ellenére, csak Abraham tudott felemelkedni arra a szellemi magaslatra, amely a legmodernebb idők tudományos és filozófiai elgondolásai mellett is rendkívül és helytálló.

A dédnoka, az Egyiptomban uralkodó alkirály, József, a közgazdasági zseni után, nemskára feltűnt Mózes, a géniusz, aki megbővítette a legnagyobb egyiptomi uralkodók egyikét és Hatshepustot (héberül Batja), aki fölnevelte, s akit idegen volt és zsidó származása ellenére a fáraó utódjává szelme ki. És ez volt menekülésének tulajdonképpeni oka. Mózes szerepe a zsidó történelem, a zsidóság életének kialakításában. Ő vezette ki Egyiptomból a zsidó népet a Szináj-hegy alá és ott adta ennek a még tudatlan és mely lelki nyomorban sanyalódó tömegnek a Tízparancsot és később a Tórá, a Bibliát. Ezzel megszabta a nép életének vonalát, útját, fizikai, szellemi és erkölcsi értelemben. Ez a mózesi szellem teremtette ki Izrael államának megalapítóját, Dávid királyt, a zsoltáros költőt, Salamon királyt, a filozófus, a Kohélet és az Enekek Enekekének íróját, a Templom és Szentély építőjét, a prófétákat és azok örökbecsű műveit, a Misná és a Talmud hatalmas szellemi termékeit. Ezekben a szellemi művekben élt továbbra is a zsidó nép, ez teremtette meg és erősítette meg azt a géniust, amely kitermeli ma is a népek csodálatára azokat a tudósokat, írókat és művészeket, akik általában elismertek és továbbviszik a népek kulturáját és civilizációját is.

A zsidó népnek a Biblia és a Talmud adta meg az alapot, elsősorban az orvostudomány fejlesztésében. Kezdődött ez a Rambammal: ő és követői a következő századokban kiváló orvosi műveket írtak.

Nagy változás állt be a 18. és 19. században a gettó-kapuk megnyitásával. A zsidó ifjúság egyre nagyobb lendülettel a modern orvosi és más tudományok kutatására adta magát. Sok nehéz körülmény ellenére, éjjelente gyertyafény mellett tanultak, dolgoztak és kutattak. Csak néhány nevet említenek, akik tulszaryaltak koruk legnagyobbjait is. Így a magyar származású Gruby, Stricker, Politzer, Kaposi, az óbudai Störk, héthársi Neumann, — Nordau az orvos, író és Herzl jobbkéz, a Nobel-díjas Landsteiner, Minkovsky, Traube, Zondek, Wachsman, Salk, Sabin. A Nobel-díjasok: Einstein, Haber és az Amerikában élt Teller, Szilárd, Kármán — magyar származású atomtudósok. Zsidók voltak Kolombusz, Greco, Picasso és a Marsillaise szerzője: Rouget de Lisle. Ezeket kúrionként említhetjük meg.

E néhány név mellett fel kell hívnom figyelmüket „Az élet forrásai” című könyvemre, ahol több cikkben bővebb anyagot találunk a fentiek kiegészítésére, így a zsidók szerepe az orvostudomány fejlődésében. — (Külön munkában foglalkoztam a híres bécsi zsidó orvosokkal a 19-20. században.)

„Látogatásom a haifai archeológiai múzeumban”, „Mózes szobra Rómában”, „Mózes és a kivonulás”, „Spanyolország arany korszaka” és Nordauról, majd az Uj Kelet 1969 augusztus 22., az Uj Kelet 1970 június 9-i számaiban megjelent cikkemben írtam az Izrael és Schocken-múzeumban és könyvtárban lévő héber kéziratokról, azok művészetéről és az illuminációról. Ezekkel bővebben foglalkoztam a „Héber illuminált kéziratokról” szóló munkámban (1943).

Az Izrael Múzeumban láthatjuk a zsidó nép legfontosabb dokumentumait az i.e. első század és i.u. 70 előtti időből és későbbi 3000 éves archeológiai leleteket, továbbá a bibliai kéziratokat. Jesájahu próféta könyvének két részletét és még körülbelül 300 héber és arameus kéziratot, melyeket a Kurnánban ebben az időben, jámbor elkülönült életet élő zsidó szekta írt. Ezek a zsidó nép szellemi termékeinek eredeti pergamenre írott példányai, a zsidó nép 3000 éves kultúrtörténetének értékes eredeti kincsei. Melyik nép tudja szellemi múltjának ilyen bizonyított felmutatni?

Magyar vonatkozásban rá kell mutatnunk a Köpcsenyben, Pozsonyban, Rohoncon és

Nyitrán élt és működött, — kéziratokat. Megillákat, Hágádákat, Mohel-könyveket, Omer-könyveket — írt és illusztrált mesterekre, művészekre. Így Chájim Ben Áscher Anschel, aki 1725-től 1782-ig körülbelül 22 művet alkotott. Áron Schreiber Herlingen, aki 1730-tól 1797-ig élt és gyönyörű zsolttáros könyvet (1732) Jom Kipur Katan könyvet, összesen 19 művet rajzolt és írt. Beer Frank (1770-1845) a Chatam Sofer köréhez tartozott, a Rahonci Cheva könyvet (1821) illusztrálta és egy uttkönyvet is írt. A Nyitrán élt Márkus Mordecháj Donáh, aki a 9. század első felében írt és illuminált hasonló munkákat. Ezek a munkák Budapesten, Jeruzsálemben, Hamburgban, — Izrael és a Hejchál Slomó, valamint más muzeumokban vannak elhelyezve privát tulajdonokban. A putnoki Cheva könyvet Jicchák Áron Kohut (1865) illusztrálta. Alkaimam van bemutatni egy pergamenre írott, hasonló imádságokat tartalmazó könyvecskét, amely a ritkaságok közé tartozik. Mivel Óbudán írták a 18. században (1779-ben), tehát majdnem 200 évvel ezelőtt. Nátán Sijáh Cibur, előimádkozó és Cházán tulajdonosa volt.

H a a bőrkötetes, a széleken aranyozott vonalú, a közepén medaillonnal díszített 40 oldalas könyvecskét kinyitjuk, két vörös tintával rajzolt oszlop között a könyv címe, sajnos olvashatatlanná — (elmosódott) igen jól látható a tulajdonos neve, Nátán „Sac” és Cházán po Kehila Kodes Oven jásán (Óbuda héberül). Majd alatta olvassuk a pergamenre írt névét Rási írással: Nigmar bechi tov jom hé, dálet Svát lepák, haszofer Icik Hersch Sofer sztam. „Befejeztem” szerencsésen, csütörtökön 5. Svát 539-ben (1779) mai számítás szerint, az író Icik Hersch — aki Tórá, teffilint és mezuzákat írt.

A következő oldalakon olvashatjuk az imákat, áldásokat, amelyeket bizonyos alkalmakkor az előimádkozónak mondania kell. A 36. oldalon áldást mondó imát találunk azokról részéről, akik mely vallásosságuk miatt, hétfőn és csütörtökön önként vállalták a böjtölést. A chanukai „Hádálátok nérot”, a gyertyagyújtás imáját is megtaláljuk — szép nagy vörös betűkkel, a Maoz cirt éppen úgy. Előtte az Ujholdra szóló ima egy részét. Továbbá a kiváló feleséget dicsőítő Salomon király imáját, az „fset Chájilt” és az előtte lévő „Sáalom álechem”-et és a hálaadó imát, gyönyörű kis quadrat betűkkel. Majd befejezőül, a nagy szárazság idején mondanó imát, a gismé bráchát (az áldásos esőért), hogy az Ursten küldje azt, mert hiszen ő az, aki „soméá teffilat ámhá Jiszrael beráchámim”.

Hosszasabban foglalkoztam az óbudai szófer munkájával, melynek gyönyörű quadrat betűi — egyenes folytatása a mózesi Tórának a Kurnáni héber kéziratoknak. Ezekbe a betűkbe, ezekben a kis héber imakönyvekbe, mint az idők és anyák méhébe van beágyazva az a gén, amely kitermeli a zsidó géniuszokat, a Nobel-díjasokat és amelyek a jövőben is erőssé teszik a zsidó népet.

A z ősi Tan tovább plántálódását szolgálta végeredményben az 1862-ben, Budán megjelent, vallásos nagyanyák kedvelt olvasmánya, a Ceená Uréná nevű könyv, a hozzávaló Biblia-magyarzatokkal. Ezt a szargon nyelven írott népies biblia-kommentárt, a nagy tiszteletben álló bártfai Szobel család jámbor nótájai olvasták — 1942-ig, a borzalmas deportálás, a megjelenés évétől, amikor a budai egyetemi nyomdában Löwy Mordecháj Efrájim, a régi Pest ismert kiadója kinyomatta ezt, 40 fametszetes illusztrációval. Itt mutatom be az egyik ilyen képet, mely Adámot és Évát ábrázolja. A népies Bibliát Janovban, Askenázi Jicchák Ben Jakob írta 1585-ben és többek között lefordították magyarra és franciára is. A címe „Az Enekek Enekeiből” való (3. II.). Jelentése „Jertek és olvassátok Cion lányait”...

Azért is szívesen írunk e könyvről, mert az óbudai zsidó hitközség a régi magyar zsidóság büszkesége volt. És ezért említhetjük meg itt, hogy Óbudán született 1756-ban, Osterreich József, akit egy kéniai tanulmányért (Hogy lehet az élelmiszer-hamisítást felismerni), Ferenc király személyesen arany-szelencével ajándékozott meg és akit 1781-ben II. József rendeletére Budán avattak orvosossá és ugyanakkor kinevezte Balatonfüred főorvosává. Kiváló kutatómunkásságáért emléktáblát kapott, ezt a táblát a harmincas években a Kurszalon falán még ott láttam magam is.

1832-ben született Óbudán professor Störk Károly, aki Bécsben élt és dolgozott, ő használta elsőnek a gégtükört.

Meg kell említenünk még Gruby Dávid orvost is, aki Kiskérén 1810-ben született, — Bécsben tanult és már akkor felfedezte mikroscóppal a Soor szájpenész (Favus Trichophyton) és még két más bőrbetegség okozóját. Kineveztek volna professzornak, ha átrét. Ezt visszautasította és 1842-ben Párizsba költözött, ahol a legkeresettebb orvos lett a városnak. Betegei közé tartoztak korának legkiválóbb emberei: Heine, Ráchel, a nagy tragika, — Daudet, Dumas, George Sand, Gambaetta, Chopin, Liszt, stb. Daudet Grubyt megrajzolta „Les rois en exil” cí-

Írta: Dr. ATLASZ MIKLÓS

mű regényében, Bouchereau személyében. Sok tudományos munkája, tanulmánya és találmánya maradt fenn. Nagy vagyonát a francia államra hagyta és az felépítette a

legnagyobb tudosa, 580 nagyobb művet írt, ő mondta és írta le a következőket: „A zsidóságnak nagy történelmi feladata van, ezért fenn kell maradnia. Ennek előfeltétele, hogy a zsidó nép örökös eszméit, szellemi értékeit és a zsidó hagyományokat megőrizze és gyakorolja”. Így Goldzie-

Az óbudai előimádkozó — pergamenre írott — 1799-ből való imakönyvből

Gruby David nevével viselő kutató-intézetet. Emléket egy, a képével díszített aranyérem is megőrizte a mai napig.

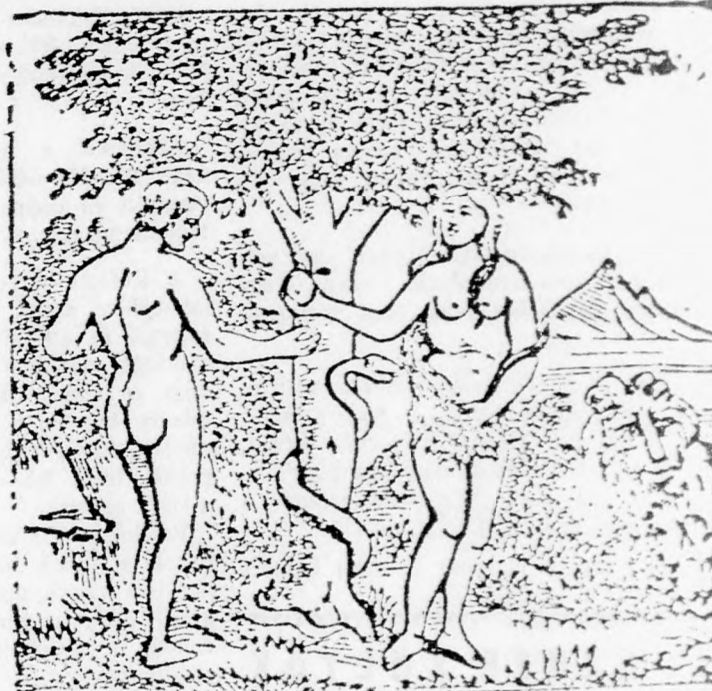
Ezek a Magyarországról származó — kisebb-nagyobb zsidó géniuszok. A nagyobbak a két híres orientalista, a tudós Bacher Vilmos, akinek 750 munkája jelent meg és Goldzieher Ignác (1850-1921), aki 22 éves korában már a pesti egyetem magántanára, később a cambridgei és más egyetemek díszdoktora, dékánja a pesti egyetemnek. Az iszlám-tudományok és nyelvek

heren, a nagy géniuszon keresztül jutunk el megint az előbb tárgyalt héber — gyönyörű quadratbetűs — óbudai könyvecskéhez és imakönyvhöz.

Goldzieher fia, Károly, matematika professzor, 1933-ban elhozta apjának könyvtárát Jeruzsálemben. Egy hajón utaztunk akkor dr. Patai József társaságában. Előadást tartottak a Scopuson. Dr. Patai előadást a spanyol-héber középkori költőkről az egyetem professzorai, Klausner, Segal, Klein, Jelin is végighallgatták.

Ide kívánczok a tudós professor Kaufmann megemlézése, aki nagy műértelemmel gyűjtötte a középkori és későbbi héber kéziratokat, köztük a felbecsülhetetlen értékű illuminált kéziratokat. Halála után családja hamis megmondásokból a Magyar Tudományos Akadémiának ajándékozta a zsidó nép e kincseit.

Néhány évvel ezelőtt még a kezemben voltak, simogattam, megcsodáltam a Kaufmann-gyűjtemény Rambam Misna Tóra kódexeit, aranyozott, a legszebb, legragyóbb

היה ידגטרפלט וזמן חיד ווען סטערבן
מן יין ווען קדש חיד סטערבן
מן יין ווען קדש חיד סטערבן
מן יין ווען קדש חיד סטערבן

Részlet az 1862-ből való népies „Ceéne Uréná” Bibliából

színeken tobzódó inicialéit, festményeit. Megrendítettek a Machzorok díszes, pompásan illuminált pergamenjeinek könyvfoltjai. A Misna Kódexeket 1295 és 1310-ben, a Machzorokat 1322-ben és 1481-ben írták és illusztrálták.

Ezek után nem jogosan követelhetnők vissza ezeket a zsidó szellemi műtéteket, hogy elhelyezzük azokat Jeruzsálemben, a Nemzeti Könyvtárban, hogy a világ népei lássák a zsidó géniusz ezen munkáit is, amelyeket az évszázadok folyamán alkotott?

שנה טובה ומבורכת!

A MAGYAR ZSIDÓK VILÁGSZÖVETSÉGE
KÖZPONTJA

AMERIKAI TAGOZATA, VEZETŐSÉGE
ÉS TAGSÁGA

AZ UJ ESZTENDŐ ALKALMÁBÓL

TESTVERI JOKIVÁNSÁGAI FEJEZI KI

MÓDINÁT JISZRAEL HÓS VÉDŐINEK
ÉS ZSIDÓ TESTVÉREINEK
SZERTE A VILÁGON

KIVÁNJUK, HOGY A REÁNK KÖSZÖNTŐ
5732-ES ÉV HOZZA MEG IZRAEL ÁLLAMÁNAK ÉS A ZSIDÓ NÉPNEK A TELJES
BÉKÉT ÉS SZABADSÁGOT

שנה טובה ומבורכת!

IZRAEL NÉPENEK,
ROKONAINKNAK, BARÁTAINKNAK,
ISMERŐSEINKNEK ÉS A VILÁG
ZSIDÓSÁGÁNAK

BOLDOG, BÉKÉS 5732-ES ÉVET
ÉS KELLEMES ÜNNEPEKET

KIVÁNNAK

FETTMAN JÓZSEF és MANCI
a Magyar Zsidók Világszövetsége
amerikai tagozata igazgatójának
elnöke és neje (New York)

כתובה וחתימה טובה

Dr. FARKAS ERVIN és IBOLY
(New-York)

ROS-HASÁNA 5732 ALKALMÁBÓL
EZUTON KÖSZÖNTIK ROKONAIKAT, BARÁTAIKAT,
JÓISMERŐSEIKET,
A MAGYAR ZSIDÓK VILÁGSZÖVETSÉGE
ÉS A HITACHDUT OLEJ HUNGARIA B'JISZRAEL
TAGSÁGÁT,

BÉKÉS, BOLDOG ESZTENDŐT KIVÁNVÁ
IZRAEL NÉPENEK ÉS A VILÁG
ZSIDÓSÁGÁNAK

שנה טובה ותכתבו!

Ros-hasáná 5732 alkalmából

BEKÉS, BOLDOG UJ ÉVET ÉS KELLEMES ÜNNEPEKET
KIVÁNNUK A ZSIDÓ ÁLLAMNAK,
A MAGYAR ZSIDÓK VILÁGSZÖVETSÉGE
ÉS A
HITACHDUT OLEJ HUNGARIA B'JISZRAEL
TAGJAINAK,
IZRAEL HÓS VÉDŐINEK,
AZ UJ KELET SZERKESZTŐSÉGENEK
ÉS ÖSSZES MUNKATÁRSAINAK,
AZ IZRAELBEN ÉS A GÁLUTBAN ÉLŐ
ZSIDÓ TESTVÉREKNEK

NÁNÁSI MIKLÓS és JOLY
(New-York)
A Magyar Zsidók Világszövetsége
központi elnöke és neje

כתובה וחתימה טובה

ROKONAINKNAK, BARÁTAINKNAK,
IZRAEL NÉPENEK,
ÉS A VILÁG ZSIDÓSÁGÁNAK
BOLDOG, BÉKÉS UJ ÉVET
ÉS KELLEMES ÜNNEPEKET

KIVÁNNAK

TIBOR és EVA WALDMAN

A MAGYAR ZSIDÓK VILÁGSZÖVETSÉGE
AMERIKAI TAGOZATA ELNÖKE ÉS NEJE
(New-York)

Izraelben és a gálutban élő összes rokonainknak,
barátainknak és ismerőseinknek

BEKÉS, BOLDOG UJESZTENDŐT KIVÁNNUK
FEIG FRICI és ANTI, Wien

שנה טובה ותכתבו!

Ros-hasáná 5732 alkalmából

TESTVERI SZERETETTEL KÖSZÖNTI MÓDINÁT JISZRAELBEN ÉS A GÁLUTBAN ÉLŐ TESTVÉREIT,
BOLDOG UJ ÉVET ÉS KELLEMES ÜNNEPEKET
KIVÁNVÁ MINDANNYIUKNAK

a Bnai Zion nagyváradi chapter
vezetősége nevében
Merő-Marmorstein József
elnök (New York)

EMIL

Irtá: BENEDEK PAL

A legutóbbi hetekben kétszer is gondoltam Emilre. Először a nyár végén, amikor egy erdélyi városban találkoztam a születéssel és felelevenítettük a lágeremlékeket. Emil is szökből került a lágeremlékeim közé, hogy él-e, hal-e, illetve van-e fogalma, mi történt vele azóta. A kérdésre nem tudtam válaszolni. Emilről 1945 óta nem hallottam.

A napokban meg baráti beszélgetés közben villant elem a képe, ugyanis valaki azt fejtette a társaságban, hogy a név kicsit meghatározó annak viselőjére és példaként éppen az Emil nevet említette.

Emil — mondotta — az mindig egy kicsit olyan bátorlalan, ügyefogyott, „bocsánat, hogy alkalmatlankodom”-ember, nagyszerű példa, hogy a név és az általános jelleg között összefüggés van.

Aztán egy-két konkrét példát is említett, saját igazán tudatában beszélt. Régi dolog, hogy az ember hajlamos az általánosításra, s az illető egy bizonyos Emilrel kapcsolatos benyomását próbálja most — meghökkenést jöhetsz megfogalmazni, mégis helytelenül — egy általános szabály törvényi rangjára emelni.

Persze én se vagyok jobb a Deák névénél, csak éppen az előjel fordított. Nekem minden Emil szimpatikus, mert tudat alatt összefüggésbe hozom Trattnerrel.

Egy Bécs mellett kis faluba kerültünk 1944 nyarán, Wien-Gerasdorfbra. A falu végén, egy nagy hangárban laktunk és a helyi gazdákhöz jártunk dolgozni. Ott, a gerasdorfi lágerben ismertem meg Trattner Emilét. Debreceeni volt, talán 18 éves, tehát

nálam öt esztendővel tapasztaltabb. És ötezerrel bátrabb.

Emil nem volt hajlandó tudomásul venni, hogy mi légeréltre ítélt páriák vagyunk, és a sorsunk alakulásáról egy hivatalban döntene. Ő a maga ura maradt és ennek megfelelően időnként besétált Bécsbe, kicsit levegőzni. Volt egy elég jó állapotban lévő ruhája, hozzávaló nyakkendője, alkonyatkor felöltözködött és egyszerűen kisélt a hangár-lágerből. Nem settenkedve, nem a fal mellé bújva, hanem magára emelt fejjel. Stílusosan. Az volt a véleménye, hogy csak a gyáva magatartás gyanús. Ő az állomásra ment peckesen, jegyet váltott Bécsig — pénze mindig volt, tudja az ördög, hogy honnan — és beutazott a városba. A késő éjszakai utolsó járatral visszajött, szintén nem lopakodva, hanem emberhez méltó módon. Sőt volt már a hangárban, Emil várt egy kicsit, amíg a szeme hozzácsöklik, azután megkereste a helyét és lefeküdt aludni.

Régelt aztán elmesélte, hogy mit látott. Mindig hozott magával friss híreket, de bennünket nem is annyira a hadi helyzet érdekelt, mint az, hogy milyen lehet Bécs, ahol debreceni zsidó fiú léte olyan otthonosan érezte magát. Elmondta például, hogy betért egy kávéháza és ivott egy kávét. Még szította is a németeket, hogy tejszínház nem kapható, sem egy tisztességes sütemény. Ne feledjük, 1944 augusztusa volt.

Trattner Emil — ez persze az utólagos értékelésem, akkor csak nagyon imponált nekem és büszke voltam, hogy szóba áll velem — valójában az ellenállási mozgalomhoz tartozott. Emberileg és nagyon egyéni módon állt ellen, nem adta fel az emberi büszkeséget, s mivel beszélt németül, időnként bement grasszálni Bécsbe. Nem voltak olyanféle komplexumai, hogy zsidós külseje miatt valaki esetleg gyanú fog és a papírjait kéri. Semmi papírja nem volt, de hiszen csak a gyáva ember szorul a flepnik mankójára.

Egyszer azt mesélte, hogy magyarországi ismerőseinek képeslapokat küldözget Bécsből, ilyen szöveggel: „Szivélyes üdvözet Bécsből, sokat gondol rátok, Emil!”

— Mi értelme van ennek? — kérdeztem.
— Nem akarom, hogy sajnáljanak. Fo-

galmuk sincs, hogy hol vagyok, legalább egy flancplappal útbaigazítom őket...

Anyámnak is elmondtam, hogy kérjük meg Emilét, dobjon be egy levelet apunak, aki a 118. VÉP. — vasútpító — század tagjaként a munkaszolgálatosok kenyerét ette Magyarországon.

— Örömmel — mondta Emil. — Holnap, vagy legkésőbb holnapután újra bemegyek Bécsbe, addig írjatok meg a levelet.

Mi egy levelezőlap mellett döntöttünk. Megírtuk és megcímeltük apámnak, majd Emil egy utánozhatatlanul elegáns mozdulattal a brieftaszkójába tette és harmadnap reggel közölte velem:

— Az éjjel jöttem vissza, este Bécsben jártam. Feladtam az apádnak szóló lapot.

— Hol?
— A belvárosban. Az egyik postahivatalban.

Hónapokkal később — 1944 december 14-én — Bergen-Belsenben találkoztunk az apámmal. Mi már egy hete ott voltunk, ő a századdal érkezett, egyenesen a pesti Albrecht lakonyából. A találkozás sokszerű izgalma után következett a „mesédélután”, kölcsönösen elmondtuk, mi történt tavaly óta, hogy legutóbb láttuk egymást.

— Kaptál valami hírt felőlünk azóta? — kérdeztük.

— Csak egy lapot. Várjatok, itt van a tárcám — mondotta, és egy másodperc múlva előkerült a lap, amelyet Trattner Emil adott fel a címére egy bécsi postán.

Akkor beszéltem apámnak először Emilről. A gerasdorfi fejezet csak bevezető volt, mert az igaz nagysága csak később, a strasshofi lágerben bontakozott ki.

Vége volt a nyárnak, lejárt a gerasdorfi mandátumunk. Először Lavenburgba kerülünk, a Habsburgok gyönyörű kastélyába, majd onnan elirányítottak bennünket Strasshofba, közölvén, hogy ez is csak átmeneti állomás, rövidesen megyünk tovább.

Emil hamar orientálódott az új helyen, mindenképp megállapította, hogy erős az őrizet, innen nem mehet ki Bécsbe. Kerítésen átmaszni különben sem volt az ő stílusa, ő elegánsan jött-ment, a fizikai agyafurtságra épülő szökést méltóságán alulinak

tartotta. Ellenben annál alaposabban körülnézett a helyszínen, a strasshofi lágerben.

Megállapította, hogy a mellettünk lévő lezárt blokkban ukrán foglyok laktak. Ezek az ukránok nálunk sokkal jobb helyzetben voltak, napközben munkába vitték őket, s ennivalóval megpakolva érkeztek mindig haza. Kileste az életformájukat, s amikor mindennel tisztában volt, Emil ajánlattal fordult hozzám:

— Egyik délelőtt átmegegyünk hozzájuk, amikor nincsenek otthon. Hozunk ennivalót, meg különféle felszerelési tárgyakat. Velem jössz?

A megisteltetéstől szólni sem bírtam. Abban az időben már sülve-főve együtt voltunk, kitüntetett a bizalmával, mert felismerte, hogy én valóban értékelem a bátorságát, de hogy a társa is lehetek egyszer, azt nem reméltem.

Újra megkérdezte, hogy vele tartok-e, én meg csak bólogattam. Szóljak-e a mamámnak — ez járt közben a fejemben. Elhatároztam, hogy nem szólok, mert ha elült az akció, nem élem túl a szegényt. Emil azt hiszi, hogy még gyerek vagyok. Inkább a halál.

Másnap még csak felderítés volt — Emil szeretett ilyen katonai műszavakat használni —, figyeltem, hogy mi történik az ukránokkal. Teljes csend volt, egér se moccant. Én meg sógattam, hogy ha így áll a helyzet, menjünk át azonnal. Ő leintett:

— A rajtállítás mindig előre kitervezett időben kell végrehajtani. Holnapról volt szó, holnap megyünk!

Másnap át is mentünk. Emil magatartása bátorságot öntött belém is, szó nélkül lépkedtem mellette, s csak oldalról figyeltem. Szent meggyőződésem volt, hogy nem érhet semmi bántódás, hiszen Emil velem van, megvédi önmagát és engem is.

Minden zavar nélkül átértünk az ukrán barakkba. Emil egy spheraknival felfeszítette az ajtót, de olyan meggit mozdulattal, mint aki a saját örökklásának ajtaját nyitja ki. Odabent csak percekig maradtunk, ezt Emil előre megmagyarázta nekem. Villámgyorsan kinyitotta az ukrán foglyok szekrényeit, összecsomagolt valami kis en-

nivalót, aztán evészközöket, meg néhány fazekat, poharat szerzett — pénz után is kutatott, de nem talált. Később szította is nekem, hogy ezek az ukránok milyen bizalmatlanok, mindig magukkal hordják azt a néhány rongyos márkájukat —, s rövid úton távoztunk.

Visszatérve a saját lágerünkbe —, testvériesen megfelleltem velem a zsákmányt. Én megjegyeztem, hogy nagyobb rész jár neki, hiszen ő volt az akció parancsnoka — korábban ő fejezte ki így magát —, de leintett:

— Igaz, hogy a parancsnok én voltam, de az akció végrehajtásakor azonos veszélyt vállaltunk, ez a lényeg. No, vidd már a részedet, s minél kevesebbet mesélj az ügyről a mamádnak!

Ezt az utóbbi figyelmeztetést nem vettem tudomásul. Mióta eljöttünk hazulról, az anyám és közöttem egyfélé bajtársi viszony alakult ki, s mindentől nyíltan, őszintén beszélünk. Kicsit bántott is a lelkiismeret, hogy előzőleg nem tájékoztattam, de most aztán elmeséltem neki mindent. Töviről-hegyire. És persze átadtam a zsákmányt. Emlékszem, hogy volt egy fél üveg lekvárom például, Pista öcsém és az én kenyermre kente a mamám, „En már elég lekvárt ettem életemben” — jelzővel.

Vagy háromszor-négyszer megisméltük meg Trattner Emilrel az ukrán akció, mindig menetrendszerűen térünk vissza. Soha nem vett észre bennünket az őrség. És soha nem botlottunk senkibe.

Azóta ezerszer végig gondoltam, hogy mire vállalkozunk. Mi történt volna, ha például az egyik ukrán történetesen rosszul éri magát egy olyan nap reggelén, amikor mi délelőtt tisztelő látogatást tettünk a barakkjukban, ő elkép minket és botránnyat csinál, az őrséghez hurcol. Nem vitás, hogy azonnali végretek volna velünk. Valóban nem tudtuk, milyen veszélyes akció hajtunk végre.

Rég volt, huszonhat év telt el azóta. Nem tudom, hol lehet Trattner Emil. Csak azt tudom, hogy ma is gondolkodás nélkül társulnék vele.

BERGEN BELSENTŐL — BEÉR SÉVÁIG

Irtá: MOSE HAREL

orra alatt.

Deutsch-Déry válogatott futballista jóvátárból aznap újra ehettünk.

Másnap felszabadult a láger.

Élve maradtunk és megúsztuk a járványos betegségeket is. Az állatokból újra emberek lettünk, de még sok időnek kellett eltelni, amíg újra talpra álltunk és valamelyest meg erősödöttünk.

Néhány hét múlva elég erősnek éreztük magunkat, hogy egy kis világot lássunk, lerázjuk magunkról a láger, Bergen Belsen szörnyű emlékeit. Elhatároztuk, hogy egy éjjel kiszökünk a lágerből. Hároman: Iványi Géza barátom Nagyváradról (most Ausztráliában él) és Bartos Sándor (budapesti fiú, ő is Ausztráliában épített új életet) — elindultunk a sötét éjszakában. Fatalpu cipőnköt lezuhant, hogy ne kopogjon, meztelbásan bujtunk át a láger körülvevő drótkerítésen és elindultunk... Hová, merré — magunk sem tudtuk. Mentünk a kellemes nyári éjszakában. Felvettük a csendet és a szabadságot, amelyre olyan nagyon vágytunk. Elmeteltünk a lágerben bőven, de nekünk nem kellett. Magunk sem tudtuk mi. Habszoltuk a szabadságot, a függetlenséget, itt-ott „organizáltak”. Így jutottunk el Falingsbostelbe, egy kiűrtet foglyótáborba. A háború alatt francia és angol tiszték, hadifoglyokat őriztek itt. Találtunk mindent. Kiöltöztünk, mint valamikor Purim idején. Tetszett a francia egyenruha. Ledobáltuk a haffling rongyainkat. Félóra alatt francia tisztékké váltunk. Szerettünk egy kis kocsit, meg raktuk minden jóval. Finom szardíniák, lekvár és italok. Néhány napot pihentünk ott, a szomszéd faluban meg is nyirakoztunk. Elég jól néztünk ki.

Erőnk mindjobban visszatért és ezzel életkedvünk is. Elkerültünk Zellébe, ebbe a gyönyörű kisvárosba. Az angolok előre kiszemelték főhadiszállásnak és nem bombázták. Csak a Trummel kecskýr kapott találatot.

A Hannoveri hercegek koronázó kastélya büszkén tekintett le a dombtetőről. Zelle ápolat, gyönyörű tiszta város. Gyümölcsfák az utcákon. Údtóltag hatott ránk és megsokszorozta erőnköt.

Lakást kaptunk magunknak. A Landgestüt Strasse 14 szám alatti házat foglaltuk el. Kertes kis villa volt. A háziakat elhelyeztük a cselédszobában. Felkerestük a zellei polgármestert. Nagyobb összegű pénzesélyt kaptunk. Onállósítottuk magunkat, leráztuk a légeréletet.

Bartos Sanyi tökéletesen beszélt németül és angolul. Mielőtt deportálták, a bori kőbányában dolgozott. Estéknél rettenetes dolgokat mesélt nekünk a bori borzalmakról. Egyes nap volt. Bejutott német tolmácsnak a Royal Air Force Police-hoz. Egy délután angol egyenruhában jelent meg.

— Fiúk gyerekek. Szedjétek össze magatokat. Beajánlottak benneteket is.

Még aznap este jelentkeztünk. A parancsnok töviről hegyire kikérdezett bennünket.

Honnan jöttünk, milyen országából. Mi volt a foglalkozásunk, milyen idegen nyelveket beszéltünk. Mindent elmondtunk. Ukrajnát, lágeret, beszélünk régi életünkről, elveszett családunkról.

Ugy látszik megnyertük tetszését. Félóra múlva már a RAF egyenruhájában feszítettünk. Iványi Gézá elneveztek Jimmynek, én Mick maradtam. „Jimmy” felügyelt az étkezésben, konyhában, a klubban dolgozó német kisegítő munkásokra. Ezek szolgálták fel, mosogattak, takarítottak. Én komolyabb beosztást kaptam. Harry Huberrel jártunk vételezni. Lassan megbarátkoztunk az angol katonákkal. Derék fiúk voltak. Szájátva hallgatták légerélményeinket.

Később sokkal nehezebb problémákkal bíztak meg.

Abban az időben remek kiejtéssel beszélt nemetül. Szegény megboldogult feleségem, Illike berlini lány volt és amíg megtanult Váradon magyarul, német volt a házinyelv nálunk.

Ismerkedjétek meg a német családokkal — mondotta a parancsnok, próbáljatok meg ré-

vükön bujkáló SS-eket felkutatni. Nyugodtan közlekedhettek, beszéljétek minél többet németekkel, keressetek, kutassatok.

— AZ ELSŐ FOGÁS

A szomszéd utcában lakott egy szép mérnök. Ma is emlékszem a nevére. Frau Sommer-shuh. Volt egy barátja: Katia, a gyógyszerész. Karcsú, szép szőke lány. Nagy kék szemekkel.

Estéknél idejártunk. Révükön más családokhoz is bejutottunk. Kártyáztunk, sokat táncoltunk. Beszélünk a lágererekről, esküdöztek, hogy fogalmuk sem volt arról, hogy mi történik Bergen Belsenben. Úgy tudták, hogy foglyótábor van ott.

Felűnt nekem, hogy bizonyos napokon a szép Sommershuhé éjfél tájban idegesen nézeget az ajtója és ilyenkor mindig fáradáságról panaszkodott.

Hatodik érzésem azt sugta, hogy itt valami nincs rendben. Még most sem tudom, mi indított arra, hogy miután eljöttünk tőlük, néhány hosszú éjszakán lesben álltam a túldali kapu aljában. Kitartásomat siker koronázta. Egyik éjjel felhajtott gallérú fekete esőkabátban egy magas férfi surrant be a szépasszony lakásába. Jelentettem a „főnök-

nek”. A többi az ő dolga volt. Néhány nap múlva letartóztatták. SS-tiszt volt.

A főnök megdicsért és további munkára buzdított bennünket.

Egy ízben ellopták az angol katonai színházból a selyemfüggönyt. Felgyilkolt az ott dolgozó németeket. Kinyílt ügy volt. Elkapták a tolvajt. Az egyik ott dolgozó német leány barátja volt.

A szolgálat elég nehéz volt! sok éjszakázással, közben másodnapoként a hajnali órákban jártunk vételezni Harryval. Kedves jó barát volt. Gyakran megrakta a kis jepeet csokoládéval, mazsolával, más édességekkel, konzervekkel és cigarettával. Ilyenkor bementünk a légerbe és szórtuk a csokoládét. Sok váradi kislánnyal találkoztunk.

Egész rendszeren éltek. Gyakran rendeztek táncestélyeket is. Az angol katonák is eljárógattak. De a zsidó lány „tabu” volt számunkra. Csak azokat vittük, akik megígérték, hogy tisztességesen viselkednek. Becsületükre legyen mondvá — állták a szavukat.

A lakásunkban veder számba állt a fagy-lalt. Csak beszélünk a német cukrásznak — már küldte haza. A leányok akkor is jöttek, ha nem voltak odahaza. Kiszolgálták magukat. Ettek-ittak és napról napra szépültek.

Szabadnapokon meglátogattuk Bergen Belsenben egy szatmári újságíró barátunkat, Berger Marcellt. Egyszer már ilik megírni, hogy senki annyit nem dolgozott a köztér, mint Berger (Folytatása a 18. oldalon)

szna טובה ומבורכת

NAGYON SZERENCSES, BOLDOG 5732. ÉVET ÉS KELLEMES ÜNNEPEKET KIVANUNK ROKONAINKNAK, BARÁTAINKNAK, ÁLDÁST MINDAZOKRA AZ U.S.A.-BAN ÉS CANADÁBAN, AKIK FELAJÁNLÁSAIKKAL LEHETŐVÉ TESZIK A HEJCHÁL SZIGET MEGVALÓSÍTÁST TEL-AVIVBAN.

Dr. Sreter Oszkár és Zsuzsi (New-York)

szנה טובה ומבורכת

AZ IZRAELBEN ÉS A GÁLUTBAN ÉLŐ MISKOLCIKAT SZERETETTEL KÖSZÖNTI

ROS-HASÁNA 5732 ALKALMÁBÓL

ÉS KELLEMES ÜNNEPEKET, BOLDOG EZSTENDŐT KIVAN MINDANNYUKNAK

A BNAI ZION MISKOLCI CHAPTERE (New York)

szנה טובה ומבורכת

Szerencsés, boldog újévet kíván testvéreimnek, Herskovits Lacinak és Áginak, a gyerekeknek, barátaimnak

Haitán Ruthy és Gyuri Spitz (Cleveland — USA)

szנה טובה ומבורכת

KIVAN ROKONAINAK, BARÁTAINKAK, ES ISMERŐSEINEK SALAMON MIHALY ES NEJE

Health & Pleasures Tours Inc. (New York) Dr. Sigismund Szmuk

1971. IX. 19 III KELET 17

Az első lakóházak már készen állnak:

KIRJÁT ÁRBÁ — A ZSIDÓ CHEVRON

Írta: BOROS GYÖRGY

...és meghalt Szará Kirját Árbában
ami Chevron Kánaán földjén...
Mózés I. könyve, 23. 2.

Egy évvel ezelőtt, ugyancsak hasonló időpontban, az új év előtti napokban jártunk a „Zsidó Chevronban”. Fent a dombtetőn, a szögcsúcsot kerítéssel körülvevő zsidó sziget. A katonai kormányzás erődjében és udvarán emelt ideiglenes épületekben berendezett átmeneti lakótelepen. A „mitnáchálim”-ok, a letelepülők apró „kényszer-gettójaiban”, amely az ellenséges mohamedán tenger szívében dacos tüntetésnek hatott a világ felé. És maroknyi önkéntes „számlizetésben” élők jelenléte egyben félreterhelte a népi ismétlődő — ahogy ezt József Löwinger rabbi, a letelepülők vezetője szavakba öntötte: „Visszajöttünk őseink földjére, ahol atyáink, Ábrahám, Jicchák, Jákob nyugodnak. Közel a barlanghoz, amelyet Ábrahám vásárolt 400 ezüstpénzért és ahol Szará eltemette a városba, ahol Dávidot királlyá emelték Juda fiai és ahol uralkodott hét éven és hat hónapon át. Visszatértünk a városba, amelynek falai között zsidók laktak megszakítás nélkül az 1929-es pogromokig. Jussunk van e földhöz, történelmi jogunk és itt fogjuk leélni életünket. Nem honfoglalók vagyunk, nem hódítók és nem megszállók — hazatérők...”

A kezdetben, a hatnapos háborút követő időszakban, a maroknyi, makacs, vallásos, idealistákat nem fogadták tárt karokkal a katonai kormányzás emberei. Bajkeverőkként kezelték őket, akik pusztá jelenlétükkel — nem is szóval a „Máchépá-barlangban” tartott istentiszteleteikről — igazgatók, „heccelik” az arab lakosságot. Azonban felsőbb utasításra, amikor első szálláshelyükön a Park-szállóban, vesztélyben forgott az életük, kénytelen-kelletlen, védőszárnyaik alá vették a „visszatérőket”: családtagjaikkal együtt beköltöztették őket a kormányzás épületeibe, amelynek kapuján besétélés után nem volt szabad kilépniük.

Az 1968-69-es években a kis polgári telep megkezdte a kezdeti, kezdetleges körülmények között és egy nem legalizált státus állapotában. A telepek csupán szimbolikusan tér-

tek vissza — a gyakorlatban, a valóságban. Chevron falain kívül rekedtek. De álmaikat nem adták fel, vágyaikat nem törte le a szögcsúcs katonai fegyelme: kitarítottak eszméjük mellett, hittek abban, hogy egy nap minden megváltozik, jóra fordul.

És tavaly fordulat állt be a kormány passzív politikájában. Megszületett a döntés: fel kell építeni Chevron zsidó városnegyedét, még pedig sürgősen, huzavona és késedelem nélkül. És az egyik-napról a másikra „polgárjogot” nyert, Chevron első zsidó lakóinak számát letelepülők, örömmel látták, hogy a határokat kivétel nélkül követi. A hatóságok földet, területet sajátítottak ki Chevron északi dombján és a szőlőskerteket, gyümölcsösöket, behemót monsturm-gépek kezdik kivájni, ki-egyesíteni, elsimítani. És földmérők, mérnök-ök jöttek tervrajzokkal a hónapok alatt. Mérték, parcellázták, számozták, jelölték — körvonalták a jövőt:

„Itt lesz a templom, ott a villanygenerátor épülete, amott az óvoda...”
Am a biztató jelek ellenére, tavaly ros-hásáná előtt, még ködös, távoli elképzelésnek hatott a zsidó Chevron felépítése — elsősorban politikai okokból: „Mi lesz a világ reakciója? Az arabok visszahatása? Nem fogják-e az amerikaiak vétót emelni az annektálás ellen és követelni a tervek eljuttatását?”

Mind ezek tudatában, kicsit irreálisnak hatottak fülünknek tavaly ilyenkor a letelepülők optimista kijelentései, a jövőt illetően:

„Jövőre, a legközelebbi ros-hásánákor, „böszérát Hásem”, már saját otthonainkban ünneplünk — Kirját Árbában...”

Kirját Árbá, Chevron szélén, fent a széljárta, magas dombtetőn, már több mint szimbólum. Testett öltött valóság, tény. Még akkor is az, a letelepülők profúciája nem valósult meg maradéktalanul a beköltözést illetően és a jelek szerint a zsidó új évet még a régi telepen kell eltölteniük. Jóllehet, hogy mikor e sorokat papírra vetjük, még nem adták fel a reményt és nyomást gyakorolnak az illetékes szervekre, a vállalkozókra, sürgetve a munkák befejezését, hogy az ünnepekre beköltözhesenek. Ugyanis a három első, 36 lakásegységből álló,

Beköltözés előtt álló lakóház az első közül — de a villany és a víz még nincs bevezetve.

Kirját Árbá, az épülő új út felől nézve, a háromnyelvű útjelző táblával, amely már rögzíti az új zsidó városrészt nevet.

három emeletes lakóházak már elkészültek. De ami akadályozza a beköltözést, a lakások birtokbavételét: a víz és a villany hiánya.

A vízvezeték már lefektették a lakótelepig, de még nincs bekötve a vezetékek a lakásokba. A villanyoszlopokat sem rakták le, nem is szóval a villany bevezetéséről. De ezek nem tartoznak hozzánk, nem mi vagyunk felelősök a lemaradásért. Mi köteleztük magunkat az első három lakóház befejezésére 1971 szeptember 1-ig és amit vállaltunk időre elvégeztük — magyarázza Chájim Azulaj, az „Astrom” építővállalat munkavezetője, aki kalauzot bennünket, bemutatva a kész lakásokat, kívülről, belülről.

Összkomfortos, szép, modern, jó beosztású otthonok várják a betelepülőket, 79 illetve 86 négyzetméter alapterületű bérházak, amelyek biztonsági okokból különlegesen vastag, „golyóálló” falakkal épültek. Két szoba, hall, nagy konyha és mellékhelyiségek. A belső folyosón, a falba mélyesztve: olajkályha. Feladata lesz a 980 méter magasban fekvő Kirját Árbá zord, havas, szeles telein, megvédeni a hidegtől a lakókat.

A harmadik emeleti ablakból jó kilátás nyílik az alattunk elterülő, épülő lakónegyedsre és mögöttes Chevron dombjaira. Szembetűnő a kontraszt a modern, emeletes, jeruzsálemi kockakövekből épült lakóházak és a távoli dombokon húzódo régi arab házak között. A ma és a tegnap találkozása. Két világ néz farkasszemet a dombokon egymással. Két ellentétes világnézeti nép, két különböző politikai és vallási áramlatok követői, egymás mellett — a béke együttélés reményében.

Keressük szemünkkel a távoli városkép fénye, árnyai között a Máchépá-barlang, jellegzetes, két kocka-tornyának körvonala — de eredménytelenül. Lent fekszik mélyen a

völgyben. Chevron óvárosában, amelyet eltakarnak előlünk a dombok.

— Kis keskeny bekötőt, a régi országút, vezet innen közvetlenül Chevron belvárosába, a Máchépá-barlanghoz. Autóval egy pár perc alatt már lent van az ember, nem kell körbeutazni a várost, a jeruzsálemi főuton, amelyhez egyébként már épül a Kirját Árbából bevezető széles új út is — magyarázza a munkavezető.

Lentről az épülő házak felől a betonkeverőgépek, emelődaruk dübörgése hallatszik. És arab szó mindenfelől: chevroni arab körművek, munkások építik Kirját Árbá épületeit. A lakóházakat, az óvodát és iskolát, a templomot, a „szupermarketet” és az ipari körzet műhelyeit, ahol lakatosüzem és nagy fafeldolgozó műhelyt állítanak fel. Ide költöztetik át a már két éve a katonai kormányzás udvarán működő asztalosüzem, amely kitűnően prosperál, mivel ablakokkal és ajtókkal látja el Kirját Árbát.

Tartályautó érkezik az új, még leaszfaltozatlan országúton, nagy porfelhő kíséretében.

— Ilyen „tankerek” hozzák a vizet az építkezésekhez — mondja az „Astrom” embere.

— Tudja mit jelent, felépíteni egy 250 lakásos negyedet és a középületeit folyóvíz nélkül, a tartálykocsik szállította vízből... De ennek ellenére 1972 februárjában átadjuk majd az egész városrészt. Ahogy egy-egy lakóház elkészül, fokozatosan beköltözhetnek majd a lakók. De egyelőre a letelepülők vitában állnak a sikuntgyi hivattal, a lakásra jogosultak kérdésében. A Chevronban élő 58 család elsőbbségi jogot követel magának — szerintem jogosan —, míg a hivatalos szervek álláspontja jelenleg az, hogy rajtuk kívül is, mintegy 100

család vár beköltözésre, akik már régen feliratkoztak, és őket is ki kell elégíteni az első lakásegységekből.

Ebédszünet. Elcsendesednek a dübörgő gépek. Csend telepszik a vidékre. A munkások az árnyékba húzódnak, a hűs falak tövébe. Tarisznyát bontanak. A déli menü meglehetősen sablonos és egyhangú: lepény, olajbogyók és paradicsom. Vagy dinnye. De vannak szerencsésebbek, akik meglepetésként: két természetes arab aszonyosság érkezik a völgyből, fejükön tálat egyensúlyozva, amit gondosan letesznek férjük lába elé. Leves párája csap fel az edényből. Kanalak csörrennek. A hideg kosztolók szemérmesen elfordítják fejüket. — A sógoromnak itt volt a szőlőskertje, éppen ott, ahol a daru áll — mondja egy kék overál munkás. — Most meggazdagodott: 20 ezer fontért vette meg az állam kis földjét. Igaz, még csak ötezer font előleget kapott, de majd kifizetik a többit is. Jó pénz ulti a markát... Több mint ha egész életében szőlőt termelt volna.

A többiek is beleszólnak, jobbról-balról, vita kerekedik közöttük. Fordítóm szerint, társai leintették az előbbi munkást: ne fejezjen annyit, tartsa a száját.

1971 ros-hásáná idején, még arab szó járja Kirját Árbában. De még egy pár nap és héber szó veszi át a helyüket. És akkor a ma még üresen álló lakások is megtelnek majd zsidó tartalommal, étellel. Ma még az egyetlen holnapra utaló zsidó jel a festékes vödörök, malteros ládák, arab körművek Kirját Árbában — az egyik földszinti lakás ajtófélfájára felrakott „mözuzá”.

„Kik felszegezték, már lélekben beköltöztek Kirját Árbába...”

שנה טובה ומבורכת
ROS HASANÁ 5732 ALKALMAVÁL
BÉKÉS, BOLDOG, BŐSÉGES, EGÉSZSÉGES ÉVET
ÉS KELLEMEK UNNEPEKET KIVÁNNAK ROKONAINKNAK, BARÁTAINKNAK, A ZSIDÓ AL
LAMNAK ÉS A ZSIDÓ NÉPNEK

Keller László és Vera New-York
a Magyar Zsidók Világszövetsége
főpénztárnoka és neje

שנה טובה ומבורכת
BÉKÉS, BOLDOG ÚJ ÉVET ÉS KELLEMEK UNNEPEKET KIVÁN A „HÁGIBOR” EGYKORI ÉS JELENLEGI SPORTOLÓINKNAK, ROKONAINAK ÉS BARÁTAINKNAK SZERTE A VILÁGBAN
WALTER FREITAG és családja
(NEW YORK)

שנה טובה ומבורכת
BOLDOG ÚJ ÉVET ÉS KELLEMEK UNNEPEKET KIVÁN A VILÁG KÖZEPÉRŐL
MÁRAMAROSSZIGETI ÉS KÖRNYÉKBELI ROKONAINAK, BARÁTAINKNAK, JOISMERŐSEINEK
EMILIO MARCOVICI és családja
Quito — Ecuador

שנה טובה ומבורכת
NAGYON BOLDOG ÚJ ÉVET ÉS KELLEMEK UNNEPEKET KIVÁNNAK ROKONAINKNAK, BARÁTAINKNAK, A „TRANSYLVANIA” LODGE ÉS BNAI ZION ÖSSZES TAGJAINAK, VALAMINT IZRÁEL NÉPÉNEK
TIBOR SCHWARTZ és neje
Bronx, New York

KEDVES ROKONAINKNAK, VEVŐINKNEK ÉS BARÁTAINKNAK KIVÁNNUNK
שנה טובה
SCHWARTZ KLARI és SANDOR
CSEMEGEÜZLET (Káffé Stern)
TEL-AVIV, Ibn Gvirol 146. Tel.: 446941

שנה טובה ומבורכת
ROS HASANÁ 5732 KÜSZÖBÉN
NAGYON BOLDOG ÚJ ÉVET ÉS KELLEMEK UNNEPEKET KIVÁN ROKONAINAK, BARÁTAINKNAK ÉS MÁRAMAROSSZIGETI LANDSMANJAINAK
TESZLER MIHÁLY (Moisi) és családja
(W. Babylon, New York)

כתובה וחתימה טובה
kiván rokonainak, jóbarátainak és pácienseinek
Dr. Med. Dent. L. GRUBER
TEL-GIBORIM (CHOLON)
Hatochánim-utca 15. Tel. 84 47 07

FOLTIN MAGDA és LACI
(GIVATAIM)
ezúton küldik
SANA TOVA
jókívánásaikat kedves rokonainak, valamennyi jóbarátjuknak és jó ismerőseiknek.
Békét, boldogságot és sok szerencsét hozzon az új esztendő!

כתובה וחתימה טובה וגמר חתימה טובה
שנת נאוה וישועה
KELLEMEK UNNEPEKET KIVÁN ROKONAINAK ÉS BARÁTAINKNAK IZRÁELBEN, NEW YORKBAN ÉS AMSTERDAMBAN
THEODOR (Tibor) BERKOWITZ és családja
BROOKLYN, U. S. A.

שנה טובה
KIVÁN ÜGYFELEINEK, ROKONAINAK, ÖSSZES BARÁTAINKNAK
MATIJAHU WEISS
„Delta” fotokópia, fordító- és sokszorosító iroda
TEL-AVIV, ACHAD HÁAM U. 21. Tel. 612465

BARÁTAINKNAK, A LIBERÁLIS PÁRT MAGYAR TAGOZATÁNAK
שנה טובה ומבורכת
BÉKÉS ÚJÉVET KIVÁNNUNK
JULIUS SALPÉTER

ROSENFELD KÉPGALÉRIA
TEL-AVIV, DIZENGOFF 147. * Telefon: 229044.
Kivánunk vevőinknek, rokonainak, ismerőseinknek, a Cáhának és Izráel lakosainak
שנה טובה ומבורכת

ROKONAINKNAK, VEVŐINKNEK ÉS ISMERŐSEINKNEK KIVÁNNUNK
שנה טובה ומבורכת
Willinger Jákov
aranyműves és családja
TEL-AVIV, Allenby 72., I. emelet * Tel.: 624958.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁNNAK ROKONAINKNAK, BARÁTAINKNAK, PACIENSEIKNEK
Dr. HAGER REGINA
Dr. HAGER SMUEL
BNÉ-BRÁK

Dr. Pistiner Ábrahám
ÉS CSALÁDJÁ
kiván rokonainak, barátainak és ügyfeleinek
שנה טובה ומבורכת

KEDVES VEVŐINKNEK ÉS BARÁTAINKNAK
שנה טובה
ÉS KELLEMEK UNNEPEKET KIVÁNNUNK
ERDŐSNÉ BLITZER HAJNALKA
NŐI DIVATSZALON
Tel-Aviv, Jehuda Hálév 101 (Máze sarok), telefon: 62 56 70

OFNÁT WEISZ
NŐI DIVATÜZLET
Tel-Aviv, Jehuda Hálév 39
A LEGUJABB MODELEKKEL ALLUNK RENDELKEZÉSÉRE.
BARÁTAINKNAK, VEVŐINKNEK SZERETETTEL KIVÁNNUNK
שנה טובה

TELEVISION RADIO ETC.
ATTENTION! ATTENTION!
UJ OLÉ — használja ki a lehetőséget!
3 EVIG BEHOZHAT VAMMENTES ARON (katonának, diákoknak 3 év után is). Ujonnal érkeznek 6 hónapig nagyobb kedvezmények. • Világmárkás TELEVIZIOI, rádió-patent, mixer, MŰSÖGPEKEI, DIOLEN FÜGGÖNYI, eredeti perzsaszőnyeget, gázkályhát. • GYORS SZALLÍTÁS. R.M. Aser — Diamantstein Z. * Tel. 62-49-45
SHARON T.A. ALLENBY 93

RIO ESPRESSO
Tel-Aviv, Hár Szináj 5.
összes vendégeinknek, rokonainknak és barátainknak
boldog újévet kívánunk
שנה טובה

HUBSCH ELISEVA és családja
paplankészítő
Rámát-Gán, Bialik u. 38.
kiván vevőinek, rokonainak és ismerőseinek
שנה טובה ומבורכת

Boldog újévet
kivánunk rokonainknak és barátainknak
LIOR SANDOR, MIRJAM
Dr. LIOR GEDALJAHU és MIRON
Tel-Aviv, Jáve utca 2.
Telefon: 614928.

שנה טובה ומבורכת
kiván rokonainak, barátainak és ismerőseinek
Schwartz József
az Új Kelet expedítőre és CSALÁDJÁ
Bné-Brák, Ávrám utca 20.

Boldog új évet
és kellemeK ünnepeket
kivánunk rokonainknak és ismerőseinknek
Kepes Éva és Jenő
CHOLON, HERCOG 16.

שנה טובה ומבורכת
kiván t. vevőinek, rokonainak, barátainak és ismerőseinek
KASZTOR MIKSA
SZABÓ SÁG
TEL-AVIV, Rív Kuk u. 27.

שנה טובה
kiván kedves vevőinek és ismerőseinek
„OFNÁT MAGDA”
Női ruházzal
Tel-Aviv, Dizengoff 207.

« C Ö - C Ö »

Két nyugdíjas ült egy lócán a parkban, amely inkább egy ápolat eukaliptuszligetre emlékeztetett. Közéledett az alkonyat, s a tenger felől langyos szél fújdogált.

A délutáni alvás az öregek mögött volt, a vacsora előttük, és így nem volt tennivalójuk. Uttek, tűnődtek, az alacsonyabb és köpcösebb pöfékelt pipájából, a másik, a magasabb és soványabb, a láthatár felé nézett s keresztbe tett kezeivel mellén úgy ült, mint egy néző a páholyülésen, aki a magáét már előfizette és a színen lejártszó dolgokról gondolhat, amit akar. Azután megszólalt:

— Mondja csak, Abrahám, gondolt már maga arra, hogy mi nem vagyunk annyira egységesek, mint amennyire tűnik?

Az említett Abrahám, anélkül, hogy arcát a kérdőhöz fordította volna, lassu mozdulattal kivette szájából a pipát, nem mondott semmit és azután ugyanazzal a lassu mozdulattal ajkai közé helyezte. Pöffentett, pislogott egyet és mintha társa szavai csak most értek volna el a fülehez, kérdezte a szövebe:

— Ki, mi... nem vagyunk egységesek?

— Példának okáért — fontolgatta a sovány és a kezek a mellőre a szétterpesztett térdekre hulltak, — példának okáért, mi ketten, vagy akár valamennyien itt körös-körül az aggokházában — mutatott a fák között fehérítő házikókra s hozzáfűzte: ... és egyáltalán, a mi népünk... A népünk nem egységes.

— Aha — mondta Abrahám és nyugodtan pöfékelt tovább. És hogy nyugodtan pöfékel, felismerhető volt azáltal is, hogy szája sarkából a kekes füstgomolyagot ugyanazokan az egyetlenes időközökben eresztgette ki. Nem tűnt olybá, hogy különösebb kedve lenne társával vitába bocsátkozni. Odaszólt a soványak:

— Ide figyeljen, Frenkel, maga mindig piszkál valamiben. Magának van egy furcsa tulajdonsága, miszerint úgy tesz, mint ha negyven éves lenne. Mikor hagyja már abba a politizálást? Már tegnap mondtam magának, már tegnapelőtt is és minden nap mondom: engem a politika nem érdekelt! Engem az érdekel, hogy a kása kása legyen, hogy a tojásos nudli tojásos nudli legyen. Engem az érdekel, hogy a szunyogháló valódi szunyogháló legyen az ablakon.

Az utolsó mondatnál megemelte hangját és megvakarta tarkóját, azon a helyen, ahol az elmúlt éjszaka összecsipték a szunyogok.

De a sovány nem hagyta visszautasítani magát:

— Minden rendben van, Abrahám, mindaz, amit mondt, helyén van. A kása tényleg kása kell, hogy legyen, a szunyogháló kell, hogy szunyogháló legyen, igaz van, végül is száz százalékosan igaz van — mondta Frenkel olyan hévvel, hogy a mondatok összességéhez nem fért kétség és hozzáfűzte:

— De el kell ismernie, hogy nekem is igazam van. A grizes kása és a nép egysége két különböző dolog. Nem értem, miért kell a két dolgot egy fazékban összekeverni?

Mihelyt látta, hogy társában mégiscsak felkeltette az érdeklődést, megváltoztatta a hangnemet, s mint hasonló jelenetek alkalmával, harmadik személyben mondta:

— Kérem, ha Abrahám az kívánja, hogy Frenkel hallgasson, Frenkel szívesen hallgatni fog. De Frenkel tudja, hogy Abrahám mégis szívesebben veszi, ha Frenkel nem hallgat, hanem fordítva, ha beszél, és ha eredeti dolgokat mond...

Hát mondja meg már végre, amit mondani akar! — folytatta fel Abrahám, és hogy feltortant, felismerhető volt azáltal, hogy torkában a füst cigányútra futott, és hogy ismét kivette szájából a pipát.

— Pontosan azt állítom, amit állítottam — mondta Frenkel. Állítom, hogy nem vagyunk annyira egységesek, mint amennyire tűnik, és ha akarja, hajlandó vagyok bizonyítani ezt, akár a legfelsőbb rabbinátus előtt is. Ha kellene.

— Kíváncsi vagyok, hogy hogyan? — vetette fel Abrahám és világos volt, hogy megnyugodott és, hogy a mondatokkal ráállt a játszmára, amelyet, együtt fejtegetve az élet és a világ problémáit, minden nap játszottak. Mi több, Abrahám szeretete fejtegetni ezeket a problémákat, de előfordult, mint ma is, hogy nem volt éppen kedve hozzá. Végül is hagyta magát a játszmába venni. Egyébként felesleges lenne Frenkel ellenkeznie. Bármilyen is Frenkel, egyet meg kell neki hagyni: szenvedélyes vágy futi, hogy behatoljan a dolgok velejébe, a dolgok igaz velejébe. Ezért Abrahám megismételte a kérdést és egy cseppet változtatva rajta, mondta:

— Komolyan kíváncsi vagyok, hogyan akarja maga, Frenkel, bebizonyítani, hogy nem vagyunk egységesek?

— Hogyan? — újjongott Frenkel. — Hogyan? En bebizonyítom magának ezt, akár a maga saját unokáin is, ha akarja...

Nem fejezte be, nem fejezhette be, mert társa felemelte két kezét és ez fenyegetésnek látszott.

Abrahám, holott már-már hajlandó volt belépni a játszmába, egyszerre kijózanodott. Felemelte mutatóujját, fejét tetetvet vetett rá, mint egy hamisjátékosra, akin már rég átlátott és mondta:

— Hagyja abba Frenkel, hagyjon fel ezzel és a családotat hagyja ki a dologból! Ha arra céloz, hogy a két fiu egy egész éven át nem talált magának anyit, hogy eljőjön megnézni nagyapját az aggokházában...

— Mi jut eszébe, Abrahám — vágott a szavába Frenkel. Ne vonatkoztasson már mindig mindent önmagára! Az ember már lassan nem mondhat magának semmit. A porok, amiket a doktor előír magának az érzékenykedés ellen, egy időre segítettek magán és én... én igazán nem értem, miért nem szedi őket. Már lehetett beszélni magával... Ha nem akarja, hogy az unokák hozzam fel példának, kérem, én engedek ebből, felhozhatom én példának akár a maga saját fiát is, unokáinak az apját...

A pipázó öreg felemelte és újra leeresztette kezét. Nagyon zaklatott volt, de most már igazán nem akart érzékenykedni, s így sajnálattal a hangjában, inkább önmagának mondta:

— Igaza van Frenkel, miért is lennének az unokák kíváncsiak a nagyapjukra, amikor a saját fiam nem kíváncsi az apjára?

Frenkel feldühödött. Elénk gesztikulálás kíséretében, teljes lelkierejét most az egyetlen cél irányába vetette: Végigmondani azt, amit akart. Megjegyezte:

— Dehát én egyáltalán nem beszélek családügyekről, én egészen más dolgokról beszélek.

— Miről? — kérdezte Abrahám. Itt társára nézett és nem minden rosszindulat nélkül, élvezve a másik zavarát, újból megkérdezte:

— Tehát miről beszél?

— Persze — vakarta meg Frenkel kopasz fejbüdjét és hallgatott. A gondolat, amelyet annak eredetiségében szédítőnek tartott, egyszerre ellillant előle. Elrejtőzött rafináltan az öreg agytekerékben s ki kellett halászni, kikeresni, megtalálni, kihúzni onnan. Ismerte ezt az érzést, ezt a kegyetlen feledékenységet, amely olykor a bősziúság állapotába tudta hozni. Ígykezett uralkodni magán és nyugodtan gondolkodni...

— Miről is beszéltem? — kérdezte végül.

— Először szídtá az unokáimat, márhogy az egész Isten-adta évben nem voltak itt, mintha más unokák kíváncsiabb lennének öregapjukra és aztán maga, Frenkel, szídtá a fiamat, aki már szintén egy éve ide se számított az aggokházába és maga oly csúnyán szídtá őket, annyira rosszindulattal, olyan könyörtelenül ám, mintha... mintha más szülők gyermekei (most Frenkelre célozott) Isten-tudja, mennyi időt szentelnek szüleiknek és járnának hozzájuk minden áldott héten...

— Hát látja, hogyan képződnek ellentétek az emberek között, hogyan képződik egység-hiány a nemzetben belül?...

Frenkel megtalálta a fonalat eredeti gondolatához.

— Márhogy én szídtam az unokáit, a maga fiát? Ilyen emberek tart engem? Ilyennek ismer? Most rögtön meggyőződhet arról, hogy mennyire megbántott... — Most teljesen kiengesztelt és társához fordult:

— Hiszen én egészen más valamit akartam mondani... Én csak azt akartam mondani, hogy ha tegyük fel, a maga unokája mondja azt, hogy „cö-cö” — szisszentet és csettintett egyet nyelvvel —, vagy hogyha tegyük fel, ugyanazt a „cö-cö”-t mondja maga, aki Plonszkból származik, hogy abban őrüsi különbség van. — Itt Abrahámra nézett, elvárva, hogy a mondatoknak szédítő hatása lesz reá és bambán elvigyorodott.

Abrahám nem szédült el és nem lepődött meg. Nyugodtan mondta:

— Nincs magának, Frenkel, Isten ne adja, megint láza attól az elavult maláriától?

— Nincs lázam, egy csepp lázam sincs, teljesen magammal vagyok és rögtön felismeri, hogy teljes egészében a tudatom birtokában vagyok. De maga gondolkozzon, Abrahám, velem együtt és válaszoljon a kérdésekre: Mi az, hogyha tegyük fel a maga unokája, már az itteni talaj neveltje, mondja: „cö-cö” és tegyük fel, még egyszer ismétli: „cö-cö” és közben így megszólítja a fejét... Válaszoljon csak, Abrahám, tudja maga, mit jelent az? Bár a „cö-cö” nem értelmes szó, mint például a szunyog, vagy a nudli, a „cö-cö” egyszerűen „cö-cö”, de mégis jelent valamit...

— Ide figyeljen Frenkel, hogyha tényleg nincs láza, ahogy állítja, akkor el kell ismerni, hogy amit mondt, ugyancsak nagyon eredeti — pöfékelt most egyetlenes szippantásokkal Frenkel társa, jól érezte magát és hallgatta barátját, akinél buzdósága minden dicseret, minden mondat után fokozódott.

— Persze, hogy eredeti. Fogyatékos vagyok, sajnos, a vizeletét illetően, egy kissé sajnos fogyatékos vagyok a gyomorsavat és az emésztést illetően is, de itt — koppintott a homlokára —, ebben a raktárban egyelőre még minden a maga helyén van. Hála Istennek — kopogta le a lóca fáján és folytatta:

— Hallgasson ide, Abrahám, biztosan ismeri a történetet arról a cöcözőről, aki a rabbit kísérte és egyszer meghalt egy úri hotelben és a gój hoteles megkérdezte tőle, miféle foglalkozás is a „cöcözés”, és ahogy akkor az a cöcöző mondta, hogy szerény, de nemes foglalkozás és hogy istenfélő, holtáig hí szolgája a rabbinak. — Hallgatja magyarázatát, közben így enyhén ringatja a testét és közben mondogatja és ismételteti „cö-cö” és „cö-cö-cö”, mintha közelről csokolgatná a felséges gondolatokat és ezzel fejné ki ámulatát a rabbi szavai felett, a rabbi tettei felett, és közben hunyorgat a szemével, vagy lesüti a szemét úgy, hogy minden körülálló előtt világos legyen, hogy a „cöcöző” csodálata mélyből fakad, azaz a lelkéből...

— Ergo! — hangsúlyozta Frenkel úr felémelt mutatóujjával — ergo, hogyha Posenben, ahol én születtem, vagy Plonszkban, ahol maga született, hogyha ott, azokon a helyeken, valaha régen, békeidőben, valaki azt mondta, hogy „cö-cö”, az száz százalékos csodálatot jelentett... Így van? — Na mondja csak, így van, vagy nincs így?

— Így van, el kell ismerni, így van.

— Es itt látja, hová jutottunk, — folytatta Frenkel, nem kisebb lelkesedéssel. — Mi maradt mindebből? Mi maradt a zsidóságból? Semmi nem maradt. Sajnos kő-kő-vőrd nem maradt... És mi több, ami maradt, azt mind megváltoztatták. A „cö-cö” már nem a csodálat, dehogys. A „cö-cö” azokon a helyeken, ahol most ülünk, még a maga unokáinak a szájában, és csodálkozni fog, de még a maga fiának a szájában is azt jelenti, hogy NEM! És ezt akartam mondani. Mindent kiforgattak. Ami valaha fehér volt, az most fekete, ami szigorú volt, az enyhé és fordítva. A tegnap IGEN-IGEN, ma NEM-NEM. Ezért is kérdeztem: Erdemes még egyáltalán élni?

— Miellesleg egy fél órán belül adják a

vacsorát, állítólag ma valami húsféle van. Ha pulyka lesz, nincs ellenvetésem. A fehér húst jól emésztetem. Ezért kérdem és még másképpen kérdem: Hogyha az IGEN, most NEM és a NEM az IGEN, hol van a nemzet egysége?

Frenkel egy cseppel többet mondott, mint amennyit Abrahám képes volt felfogni. Ez ingerelte. A pipa füstje vaskos fekete csomóban szállt fel:

— Félrebeszél, Frenkel. — vádolta társát. — Teljesen félrebeszél. Az egyik dologról nem kételkedem, viszont a másiktól nem szüntem meg kételkedni. Kételkedem, tudja-e maga egyáltalán, hogy miről beszélt, de nem kételkedem arról, hogy olyat akart mondani, amit még nem mondtak, valami eredetit. És én mondom még valamit. Nem tudom megérteni, miért olyan fontos madogának az, amit különben egyszer be is vallott, hogy Isten-örizz, ne ismétlje meg önmagát. Szégyen az talán? Hát én inkább ismétlettem magam, semhogy lehetetlenségek beszéljek. Hallgasson ide, maga ez egyszerű az az „cö-cö” igét úgy begöbözte és mindazt, amit mondani akart, úgy kitekerke, hogy még egy géppel se tudná kiegyengetni, tudja, még egy modern géppel se értené meg azt.

— Hát maga, Abrahám, ha azt hiszi, hogy én nem értem meg a célzást a gépre, akkor téved, — dübögött most Frenkel. — De ezegyszer nem, — idegeskedett, türelmetlenül kótórászva zseibeiben. — Ezegyszer maga úgy jár majd, mint az a hajó, amelyik a mélyvízre készült és végül zátonyra futott, homokzatonyra. Nem, véletlenül nincs nálam a levél a lányomtól, aki magasarangú minisztériumi tisztviselő, véletlenül nincs nálam. De megkaptam. És az éjjeliszekrényem van a szobámban. Megmutatom majd magának. Hogy lássa, végre a saját szemével győződjön meg róla. Nemcsak, hogy eljön ide az aggokházába, de a saját autóján jön el, a saját gépkocsiján. Nemcsak azért, hogy discekedjen vele nekem, mert újat vettek, hanem azért is, hogy engem megköcsikáztassanak. És magukkal visznek, így írja tovább a lányom, aki magasrangú minisztériumi tisztviselő, nemcsak kocsikázni az egész családdal együtt, de haza is hozzájuk, ahová egy nagy társaságot hívtak össze...

— A maga lánya, aki magasrangú minisztériumi tisztviselő, már irt magának egyszer, hogy eljön és nem jött el, hogy autót akarnak vásárolni és nem vásároltak autót, hogy meghívják magát és nem hívták meg magát... — mormolta Abrahám, mint egy imát.

— Maga irigylet! — Miért irigylet? Nincs magán mit irigylelni. Rajtam sincs mit irigylelni, nincs rajtuk mit irigylelni...

— Tehát maga nem hiszi, hogy a lányom eljön ide hozzám?

— Kívánom magának, de nem hiszem...

— Látom, hogy megint veszekedni akar velem.

— Nem akarok veszekedni.

— Veszekedni akar.

— Dehát mondom magának, hogy nem akarok.

— Na látja, most végre elhiszem, hogy nem akar veszekedni.

E rövid, egy vásári jelenethez hasonló párbeszéd után, az öregek elhallgattak. Végül is Frenkel szólalt meg:

— Hát itt látja, Abrahám, a legjobban, mennyire igazam volt... Minden ártatlanul kezdődik, mondjuk, csak egy olyan aprósággal, hogy a „cö-cöböl”, ami Posenben, ahol én születtem, vagy Plonszkban, ahol maga született és ahol ez a „cö-cö” IGEN és CSODÁLAT volt, valaki itt egyszerűen egy olyan „cö-cö”-t csinál, ami NEM és ELUTASÍTÁS. Elég egy ilyen csekélység, egy ilyen látszólagos csekélység, és már lendül az egész, már nem lehet megállítani. Nézeteltérések keletkeznek, a nézeteltérések-ből harag, a haragból veszekedések, a veszekedésekből harcok és nincs ennek vége. Bennünk, kettőnkben már nincs meg az az erő, mi ketten már nem harcolunk, de tény, hogy megint összekapunk. És ha mi ketten nem értünk egyet az alapvetőben, kérdem én, miért értené egyet a nép?

— Ez a szónoki kérdés válasz nélkül maradt. Abrahám pipájából a füst nyugodtan gomolygott és Frenkel ismét a kezdeti helyzetben ült, keresztbe tett kezeivel a mellén, akár csak egy néző, aki a jezy árárt már kifizette, s aki a színen lejártszó dolgokról gondolhat, amit akar.

(Fordította: EDLÁN VERA)

ÖT HOROGKERESZT

(Polytás a 14. oldalról)

a földön. Előttük papír, ceruza. Egy kémiai formulán vitakoztak. Pontosán úgy, mint három barát, három együtt tanuló diák. Amikor meglátták Davidot, egyszerre ugrottak fel.

— Most mi lesz? — kérdezte Müller.

— Idejön az apád — felelte David és szétosztotta a szendvicseket, meg a narancsszörpöt.

Geraldot fel kellett rázni, olyan mélyen aludt. Jaime nyújtotta felé a szendvicseket és az italt.

— Egyél — mondta komor arccal, — a zsidók mindig jóllakotják az áldozataikat, mielőtt kivégzik őket!

A gyerek bután nézett rá.

— Csak egyél — biztatta Jaime, — ha üres gyomorral érkezel a másvilágra, abból nekem szörnyű kellemetlenségem lehet!

✱

Öt percelt tizenegy előtt, Hubert Müller vörös színű Volkswagenja megállt a tizenegyes kilométerkőnél. Müller nem szállt ki a kocsiból, várt. Az országút elhagyott volt, csak nagyritkán húzódott el mellette egy-egy autó. Tizenegy óra után tíz percelt az erdőrs rész felől egy fiatalember közéledett. Ugy tett, mint aki a város felé megy, de amikor a kocsit mellő ért, hirtelen megállt.

— Müller úr? — kérdezte.

— Igen, igen — hangzott a kormánykerék mellől igazgottan.

David kinyitotta az ajtót és beült Müller mellé.

— Hová megyünk — kérdezte Müller és David látta, hogy az arczímá idegesen rángatózok. — Hol vannak a fiaink?

— Nyugalom — felelte David derűsen. — Mi ismerjük a náciakat. Előbb adja szépen ide a revolverét, azután elmegyünk a fiukhoz.

— Ott... a fiókban — mondta Müller rekedten.

David kivette a fiókából a fegyvert és zsebre tette. Kissé oldal fordult és Müller arcába nézett. Simára borotvált arc, kissé már ráncos, erősen kopaszodó fej, maradék haja ősz, vizenyős kék szemében izgalom, bizonytalanság, talán félelem.

— Induljon — mondta David. — Ott, balra hajtson be a mellékútra.

Müller engedelmessékedt. Öt percelt később az autó bekanyarodott az építkezés rendetlen udvarára.

Geraldo az apjához rohant és átölelte. José csak egy mozdulatot tett, hogy üdvözlje. Erdékes csoport volt. A két autó között álltak mind a hatan. Dávid, Jaime, Jacob, mellettük José Müller. Szemben velük az öreg és a kisebbik fia. Egy pillanatilag senki nem mozdult, aztán David a kör középebe lépett.

— Itt vannak a fiaim Müller úr — mondta csendesen. — Vigye haza őket, egyiknek sem esett semmi baja. Magát csak azért hoztuk ide, hogy itt, a fiaim előtt mondjuk meg a magunkét! A náciizmus meghalt! Nincs! Csak a magához hasonló szemét emberek szeretnék feltámasztani! Csak az ilyen jellemű gazemberek!

Az öreg Müller arca vörös volt, de nem mozdult, nem szólt.

— Rossz dolog ám így beszélni valakivel a gyerekei előtt — folytatta David —, de ez

az egyetlen megoldás! Ezek a fiúk itt születettek, demokráciában! De maga erről nem akar tudni, magának még mindig a náciizmus az álma, ahol biztosan egy csomó gaztettet követett el, büntetlenül. A jelleme mocskosabb a legocsányabb csavargó jelleménél! A maga műhelyének az udvara tele van a Rosner szállítócéggel autóval. Maga nagyon jól tudja, hogy Rosner zsidó. Jó pénzért javítja a kocsijait és éjjel elküldi a fiait, hogy mázoljanak horogkeresztet a zsidó templomra! Az én szememben maga nem más, mint egy élő szemétdomb!

Müller arca lilavörös színben játszott. De nem mozdult és a csupasz falak között olyan csend volt, mintha egy lélek sem tartózkodott volna az udvaron.

— Amikor elhatároztuk, hogy elfogjuk a mázolókat — folytatta David —, elhatároztuk azt is, hogy összeverjük őket. En azt hiszem, magát kéne összeverni, de úgy, hogy egy ép csontra se maradjon! Ez lenne az igazság! És igazság lenne, ha erről a mázólásról értesítenénk a Rosner szállítót, hogy vigye más műhelybe, ne nácihoz, a kocsijait! És igazság lenne, ha értesítenénk az ipari kémiai iskolát, hogy tudják, ki a nagyobbik fia. És Geraldo iskoláját, hogy bélyegezzék meg...

Ismét elhallgatott és megint tökéletes volt a csend. Minden szempár az öreg Müller arcán pihent, de a német arca nem mozdult, a szeme a fiúk mögé, a semmibe nézett.

— Vigye a fiait — mondta David csendesen.

Vége

HAIFA KÖRNYÉKI HADIÜZEM!
NINCS SZAKMÁJA?

SAKMAVÁLASZTÁSI PROBLÉMÁJA VAN?
SAKMAT AKAR VÁLTOZTATNI?

AJÁNLUNK ÖNNEK

- szakmai kiképzést fejlődő fémipari üzemből,
- teljes fizetés munkája kezdetétől,
- nagy előmeneteli lehetőségeket,
- állandó és teljes szociális feltételeket.

FORDULJON HOZZÁNK

Az üzem képviselője személyes megbeszélésre fogadja kedden és csütörtökön, 16.30-tól — 18.30-ig,

a városparancsnok irodájában, Haifa, Rech. J. L. Percé 10.

• LEVELCIM: DOAR CVÁI 2639.